నమ్మలేని నిజాలు

ఒంటరి తనం
రెప్పలు లేని కళ్లు
అందని దరి.

జనతా సేవ
కాదా మాధవ సేవ
పైసా పరమాత్మ.

ఆద్యకళలు
కాలం కొలమానాలు
కళాసంస్కృతి.

అల్లం కషాయం
అల్లిక జిగి బిగి
వార్తా రచన.

నిర్వాణషట్కం
దానప్రతిగ్రహలు
పని పాటవం

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com

E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజాలు

పరిరక్షణ కరువైందా
తెలుగు భాష దీన ఘోష?
కనుమరుగై పోతుందా
కమ్మ నైన అమ్మ భాష ?.

మాధ్యమాల నుండి తెలుగు
తీయుట శుద్ధ తప్పు !
పాఠశాలలో ఇంగ్లీష్
చేర్చుట ఎవరి మెప్పు?

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 23-2-2023 RNI No.52865/93·Postal No.HQ/SD/258/2021-2023 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 సంపుటి :29 సంచిక: 153 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

మ్యాక్సీ వ్యాన్ బోల్తా - 20 మందికి గాయాలు

తిరుపతి, ఫిబ్రవరి 22: రామచంద్రాపురం మండలం అనుపల్లి గ్రామం నుండి మ్యాక్సీ వ్యాన్లు సుమారు 40 మంది ప్రయాణికులను తరలిస్తుండగా అదుపుతప్పి బోల్తా పడింది. అతివేగంగా ప్రయాణించడం వల్లే అదుపు తప్పి ప్రమాదానికి గురైంది.. ఈ ప్రమాదంలో 20 మంది ప్రయాణీకులు గాయపడ్డారు.. వారిలో అయిదుగురు పరిస్థితి విషమంగా ఉంది. క్షతగాత్రులను 108 వాహనంలో చంద్రగిరి. ఏరియా హాస్పిటల్. తిరుపతి రుయా ఆసుపత్రికి తరలించారు. మరి కొంతమందిని చవట గుంటలోని ప్రైవేటు వైద్యశాలకు తరలించారు. క్షతగాత్రులు అందరూ అనుపల్లి గ్రామానికి చెందిన వ్యక్తులే..అనుపల్లి గ్రామం నుండి బ్రాహ్మణపల్లి పంచాయతీ కమ్మ కండ్రిగ గ్రామంలో జరిగే దహన క్రియల కార్యక్రమానికి వెళుతుండగా ఈ ప్రమాదం సంభవించింది. వెదురుకుప్పం పోలీసులు సంఘటనా స్థలానికి చేరుకుని కేసు నమోదు చేశారు..

సర్కారు ఆస్పత్రుల్లో సకల సౌకర్యాలు : మంత్రి ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి

నిర్మల్, ఫిబ్రవరి 22: ప్రజలకు మెరుగైన ప్రభుత్వ వైద్య సహాయం అందించేందుకు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో అన్ని హంగులతో సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నామని అటవి, పర్యావరణ శాఖ మంత్రి ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి అన్నారు. బుధవారం నిర్మల్ జిల్లా ప్రధాన ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిలో రూ.1.5 కోట్లతో ఏర్పాటు చేసిన సిటీ స్కాన్ యంత్రాన్ని ప్రారంభించి, సేవలను అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చారు.

ఈ సందర్భంగా మంత్రి మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణ ఏర్పాటు తరువాత సీఎం కేసీఆర్ నేతృత్వంలో నిర్మల్ జిల్లా ప్రభుత్వ ప్రధాన ఆసుపత్రిలో మెరుగైన వైద్యసేవలు అందించే విధంగా అన్ని వసతులను సమకూర్చామని వెల్లడించారు. పేదరికం కారణంగా ఖరీదైన వైద్యానికి దూరమవుతున్నారని, అలాంటి వారి కష్టాలను తీర్చడానికే ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిలో సిటి స్కాన్ ఏర్పాటు చేశామన్నారు. దీంతో పేద ప్రజలకు ఆర్థిక భారంతో పాటు దూర భారం తగ్గిందని తెలిపారు.

జిల్లా ఆసుపత్రిలో పడకల సంఖ్యను పెంచామని, మాతా శిశు సంరక్షణ కోసం చేపట్టిన చర్యల వల్ల సాధారణ ప్రసవాల సంఖ్య పెరిగిందని పేర్కొన్నారు. సర్జరీలు, సిజేరీయన్లును పూర్తిగా తగ్గించగలిగామని వెల్లడించారు. డయాగ్నస్టిక్ సెంటర్ ద్వారా వివిధ వ్యాధుల నిర్ధారణ పరీక్షల సదుపాయాన్ని ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెచ్చామని స్పష్టం చేశారు. రూ. 42 కోట్లతో జిల్లా ప్రభుత్వ ప్రధాన ఆసుపత్రి భవన సముదాయన్ని నిర్మిస్తున్నామని, వైద్య కళాశాల ఏర్పాటుకు రూ. 166 కోట్లు మంజూరయ్యాయని చెప్పారు.

త్వరలోనే టెండర్లు పిలిచి, సీఎం కేసీఆర్ (అఓ ఐఅఖీ) చేతుల మీదుగా వైద్య కళాశాల భవన నిర్మాణానికి శంఖుస్థాపన చేయనున్నట్లు మంత్రి వెల్లడించారు. రూ. 30 కోట్లతో మైనార్టీ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్, నిర్మల్ మున్సిపాలిటీ పరిధిలో 2 వేల డబుల్ బెడ్ రూం ఇండ్లను నిర్మిస్తున్నామని, వాటిలో 1200 ఇండ్ల నిర్మాణం పూర్తి కావచ్చిందని తెలిపారు. వీటిని కూడా సీఎం చేతుల మీదుగా ప్రారంభించేలా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎమ్మెల్యేలు విఠల్ రెడ్డి, రేఖా నాయక్, టీఎస్ఐడీసీ చైర్ వేణుగోపాలచారి, కలెక్టర్ వరుణ్ రెడ్డి, జడ్పీ చైర్ పర్సన్ విజయలక్ష్మి రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

భక్తుల మనోభావాలకు అనుగుణంగా ప్రాచీన ఆలయాలకు పూర్వవైభవం: మంత్రి గంగుల కమలాకర్

కరీంనగర్, ఫిబ్రవరి 22: సమైక్య పాలనలో నిరాదరణకు గురైన ఆలయాల పునరుద్ధణకు కృషి చేస్తున్నామని రాష్ట్ర బీసీ సంక్షేమ, పౌర సరఫరాల శాఖ మంత్రి గంగుల కమలాకర్ అన్నారు. కరీంనగర్ రేకుర్తిలో నిర్మిస్తున్న లక్ష్మి నరసింహస్వామి ఆలయ నిర్మాణ పనులను ఆయన పరిశీలించారు. ఈ సందర్భంగా మంత్రి మాట్లాడుతూ భక్తుల మనోభావాలకు అనుగుణంగా ప్రాచీన ఆలయాలకు పూర్వవైభవం తీసుకువస్తామని వెల్లడించారు.

ఈ నెల 24న స్వామి వారి ఆలయానికి గోపుర గడప నిర్మాణం చేపడుతున్నామన్నారు. నెలన్నర రోజుల్లోగా పనులు పూర్తి చేసి స్వామి వారి దర్శనానికి సిద్ధం చేయాలని అధికారులను ఆదేశించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికే యాదగిరిగుట్టను సౌత్ ఇండియాలోనే గొప్ప క్షేత్రంగా తీర్చిదిద్దామని తెలిపారు. కొండగట్టు ఆలయాన్ని కూడా అభివృద్ధి చేసేందుకు ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉందని పేర్కొన్నారు. కరీంనగర్ రేకుర్తి లోని గుట్ట పై స్వయంభువుగా వెలిసిన లక్ష్మినరసింహ స్వామివారి ఆలయాన్ని గొప్ప క్షేత్రంగా తీర్చిదిద్దేందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు.

వెయ్యి సంవత్సరాల క్రితమే ఈ ప్రాంతంలో స్వామి వారు శంఖు ,సుదర్శన చక్రాలతో స్వయంభువుగా వెలిసిన మహిమాన్వితమైన ఆలయమన్నారు. సీఎం కేసీఆర్ (అఓ ఐఅఖీ) సహకారంతో సాంకేతిక సమస్యలను పరిష్కరించి ఆలయాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నామని వివరించారు. ఇప్పటి వరకు రూ. 20 కోట్లతో ఘాట్ రోడ్డు నిర్మాణంతో పాటు ఆలయాన్ని నిర్మించామన్నారు. మంత్రి వెంట నగర మేయర్ యాదగిరి సునీల్ రావు, గ్రంథాలయ చైర్మన్ పొన్నం అనిల్, వ్యవసాయ మార్కెట్ చైర్మన్ రెడ్డవేణి మధు, కార్పొరేటర్లు పాల్గొన్నారు.

ఢిల్లీలో దట్టంగా పొగ మంచు.. విమానాల రాకపోకలకు అంతరాయం

న్యూఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 22: దేశ రాజధాని ఢిల్లీపై దట్టంగా పొగమంచు కమ్మింది. నేషనల్ క్యాపిటల్ రీజియన్ అంతటా పొగమంచు పరుచుకుంది. దాంతో ఢిల్లీలో ఎయిర్ క్వాలిటీ ఇండెక్స్ 201కి పడిపోయింది. ఒఖిఏ 201కి పడిపోవడం అంటే గాలి నాణ్యత అత్యంత అధ్వాన్నంగా ఉన్నదని అర్థమని సిస్టమ్ ఆఫ్ ఎయిర్ క్వాలిటీ అండ్ వెదర్ ఫోర్కాస్టింగ్ అండ్ రిసెర్చ్ వెల్లడించింది.

పూసా రోడ్ ఏరియాలో మరీ దారుణంగా ఒఖిఏ 376 గా నమోదైందని ఢిల్లీ వాతావరణ కేంద్రం అధికారులు తెలిపారు. ఇవాళ తెల్లవారుజాము నుంచి పొగమంచు దట్టంగా ఉండటంతో ఢిల్లీలోని ఇందిరాగాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంలో విమానాల రాకపోకలకు తీవ్ర అంతరాయం ఏర్పడింది. పొగమంచు కారణంగా ఇవాళ ఉదయం నుంచి విమానాల రాకపోకలకు అంతరాయం ఏర్పడిందని, ప్రస్తుతం పరిస్థితులు మెరుగుపడినప్పటికీ విమానాలు ఆలస్యంగా నడుస్తున్నాయని ఢిల్లీ ఎయిర్ పోర్టు అధికారులు తెలిపారు.

ప్రయాణికులకు జరిగిన అసౌకర్యానికి పశ్చాత్తాపం వ్యక్తం చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. అటు స్పైజ్ జెట్, ఇండిగో, విస్తారా లాంటి దేశీయ విమానయాన సంస్థలు కూడా ప్రయాణికులకు క్షమాపణలు చెప్పాయి. జరిగిన అసౌకర్యానికి చింతిస్తున్నట్లు ప్రకటించాయి.

అన్ని వర్గాల సంక్షేమమే ప్రభుత్వ ధ్యేయం : ఎమ్మెల్యే జీఎంఆర్

హైదరాబాద్, ఫిబ్రవరి 22:కులం, మతం, వర్గం, ప్రాంతం తేడా లేకుండా నియోజకవర్గంలోని అన్ని వర్గాల ప్రజల సంక్షేమం, అభివృద్ధి లక్ష్యంగా పనిచేస్తున్నామని పటాన్ చెరు శాసనసభ్యులు గూడెం మహిపాల్ రెడ్డి అన్నారు. పటాన్ చెరు మండలం ఇంద్రేశం గ్రామ పరిధిలో సొంత నిధులతో కొనుగోలు చేసిన 450 చదరపు గజాలలో నిర్మించ తలపెట్టిన శ్రీకాకుళం సంక్షేమ సంఘం సామాజిక భవన నిర్మాణ పనులకు బుధవారం ఎమ్మెల్యే జిఎంఆర్ శంకుస్థాపన చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ.. ఆసియాలోనే అతిపెద్ద పారిశ్రామిక వాడగా పేరొందిన పటాన్ చెరు నియోజకవర్గంలో దేశంలోని 28 రాష్ట్రాల ప్రజలతో పాటు ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్లోని వివిధ జిల్లాల ప్రజలు స్థిర నివాసం ఏర్పాటు చేసుకుని జీవనం సాగిస్తున్నారని తెలిపారు. వారందరినీ కన్నబిడ్డల వలె చూసుకుంటున్నామని తెలిపారు. గత ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హామీ మేరకు శ్రీకాకుళం జిల్లా వాసులకు 450 గజాల స్థలాన్ని కొనుగోలు చేసి అందించడం జరిగిందని గుర్తు చేశారు. ఇందులో నిర్మిస్తున్న కమ్యూనిటీ హాల్ భవన నిర్మాణ పనులకు సంపూర్ణ సహకారం అందిస్తున్నామని తెలిపారు. శుభకార్యాలకు, సమావేశాలకు ఈ భవనం ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుందని పేర్కొన్నారు. అన్ని వర్గాల ప్రజలు ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కు అండగా నిలవాలని విజ్ఞప్తి చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీ చైర్మన్ విజయ్ కుమార్, ఇంద్రేశం గ్రామ సర్పంచ్ నర్సింలు, పటాన్చెరు కార్పొరేటర్ మెట్టు కుమార్ యాదవ్, ఉపసర్పంచ్ బండి శంకర్, సంక్షేమ సంఘం ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

కార్యకర్తలను కంటికి రెప్పలా కాపాడుతున్న పార్టీ బీఆర్ఎస్ : మంత్రి ఎర్రబెల్లి

పాలకుర్తి , ఫిబ్రవరి 22: కార్యకర్తలను కంటికి రెప్పలా కాపాడుకుంటున్న ఏకైక పార్టీ బీఆర్ఎస్ మాత్రమేనని రాష్ట్ర పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖల మంత్రి ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు అన్నారు. పాలకుర్తి మండలం ఈరవెన్ను గ్రామానికి చెందిన పార్టీ క్రియాశీల కార్యకర్త చిన్నాల రమేశ్ కొద్ది నెలల కిందట ప్రమాదవశాత్తు మరణించాడు. ఈ సందర్భంగా ఆయన భార్య మౌనిక కు పార్టీ తరుపున మంజూరైన రూ.2 లక్షల బీమా చెక్కు (ఎనిబబీతిజీనిఇవ ఇప్రవఇఎ) ను తిరుమల గిరిలో బుధవారం అందజేశారు.

ఈ సందర్భంగా మంత్రి మాట్లాడుతూ దేశంలో 60 లక్షల మంది కార్యకర్తలున్న పార్టీ బీఆర్ఎస్ అని తెలిపారు. పార్టీకి వెన్నముక లాంటి కార్యకర్తలకు అండగా ఉంటున్నామని తెలిపారు. దురదృష్టవశాత్తు కార్యకర్త మరణిస్తే వారి కుటుంబానికి బీఆర్ఎస్(ఃఖీు) ఆసరాగా ఉంటూ బీఆర్ఎస్ తరుపున బీమాను అందిస్తుందని వెల్లడించారు. కార్యకర్తలు పార్టీ కి అండగా ఉండాలని సూచించారు. బీమా చెక్కును అందజేసిన పార్టీ అధినేతలు సీఎం కేసీఆర్, మంత్రులు కేటీఆర్, ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావుకు మృతుడి భార్య మౌనిక కృతజ్ఞతలు తెలిపింది.

సేవాలాల్ గుడి నిర్మాణ స్థలాన్ని పరిశీలించిన మంత్రి

పాలకుర్తి లో ఈ నెల 26న శంకుస్థాపన చేయనున్న సేవాలాల్ మహారాజ్ గుడి నిర్మాణ స్థలాన్ని మంత్రి ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు బుధవారం పరిశీలించారు. అక్కడే ఉన్న సేవాలాల్ గుడి నిర్మాణ కమిటీ సభ్యులతో కొద్ది సేపు మాట్లాడారు. శంకుస్థాపన రోజున నిర్వహించనున్న భారీ కార్యక్రమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని పలు సూచనలు చేశారు. వివిధ కమిటీలు వేసుకోవాలని, ఆయా కమిటీలకు బాధ్యతలు అప్పగించాలని చెప్పారు. రాష్ట్రంలో మొదటిసారిగా పాలకుర్తి నియోజకవర్గ కేంద్రంలో ఎకరా స్థలంలో నిర్మిస్తున్న సేవాలాల్ గుడి, ఫంక్షన్ హాల్, లంబాడా ల సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు అద్దం పట్టేలా ఉంటాయని చెప్పారు.

చలన చిత్ర పరిశ్రమ అభివృద్ధికి తెలంగాణ ప్రభుత్వ సహకారం: మంత్రి తలసాని

హైదరాబాద్, ఫిబ్రవరి 22: చలన చిత్ర పరిశ్రమ అభివృద్ధికి తెలంగాణ ప్రభుత్వ సహకారం ఎప్పటికీ ఉంటుందని సినిమాటోగ్రఫీ మంత్రి తలసాని శ్రీనివాస్ యాదవ్ తెలిపారు . ప్రముఖ సినీ దర్శకుడు కె.విశ్వనాథ్ 93 వ జయంతి సందర్భంగా సప్తపది చిత్ర కథానాయిక సబిత ను ప్రముఖ సాంస్కృతిక కళా సంస్థ ఆకృతి నిర్వహణలో శాలువా, జ్ఞాపికతో సన్మానించారు.

మంత్రి మాట్లాడుతూ కె విశ్వనాథ్ తెలుగు చలచిత్ర దశ దిశలను మహోన్నత శిఖరాల కు చేర్చిన మహనీయుడు అన్నారు. ఎందరో కళాకారులు ఆయన చిత్రంలో ఒక్కసారైనా నటించాలని కలలు కంటారని తెలిపారు. ఒక్క చిత్రంలో నటించినా సప్తపది సబిత కు విశ్వనాథ్ (ఐ.ఎతిబప్రలిజీనిజీబిప్ర)తో పనిచేసిన మధుర స్మృతులు ఎల్లకాలం గుర్తుండి పోతాయన్నారు.

తెలంగాణ చలన చిత్ర అభివృద్ధి సంస్థ చైర్మన్ అనిల్ కూర్మా చలం మాట్లాడుతూ స్వతహాగా మంచి నర్తకి అయిన సబిత సప్తపది చిత్రంలో తమ సహజ నటన ను ప్రదర్శించారని కొనియాడారు. శంకరా భరణం, సప్తపది చిత్రాల తరువాత సంప్రదాయ కలలైన నృత్యం, సంగీతాన్ని తమ వృత్తిగా స్వీకరించి ముందుకు వెళుతున్నారు. ఆకృతి సుధాకర్, కళాభిమానులు పాల్గొన్నారు.

యాదగిరీశ్వరుడి బ్రహ్మోత్సవాల్లో వైభవంగా ధ్వజారోహణం

యాదగిరిగుట్ట, ఫిబ్రవరి 22: యాదగిరిగుట్ట శ్రీ లక్ష్మి నరసింహస్వామి వారి ఆలయంలో బ్రహ్మోత్సవాలు వైభవంగా కొనసాగుతున్నాయి. ఉత్సవాల రెండోరోజు బుధవరాం ధ్వజారోహణం శ్రీ పాంచరాత్ర ఆగమ శాస్త్రానుసారముగా యజ్ఞాచార్యులు ఆధ్వర్యంలో ప్రధానార్చకులు , ఉప ప్రధానార్చకులు, అర్చక బృందం , పారాయాణికుల మధ్య కార్యక్రమం అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలతో జరిగింది.

వేద స్వరూపుడైన గరుత్మంతుని చిత్రపటాన్ని ధ్వజస్థంభానికి అలంకరించి సకల దేవకోటిని, ప్రాణకోటిని వేంచేయమని ఆహ్వానించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఆలయ అనువంశిక ధర్మకర్త బి.నరసింహమూర్తి, కార్యనిర్వహణాధికారి ఎన్.గీత, ఉప కార్యనిర్వహణాధికారి , సహాయ కార్యనిర్వహణాధికారులు, పర్యవేక్షకులు , భక్తులు పాల్గొన్నారు. సాయంతం ఆలయంలో నిత్యారాధనలు, భేరిపూజ, దేవతాఆ?వనం, హవనము లాంటి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నట్లు ఆలయ అధికారులు వెల్లడించారు.

ఉచిత వైద్య శిబిరం

బ్రహ్మోత్సవాల సందర్భంగా స్థానిక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో వైద్యులు వంశీకృష్ణ, హరీశ్ ఆధ్వర్యంలో ఉచిత వైద్య శిబిరాలను ప్రారంభించారు. కొండపైన ఉన్న బస్టాండ్, కొండకింద ఉన్న కల్యాణ కట్ట వద్ద శిబిరాలను ఏర్పాటు చేసినట్లు తెలిపారు.

కం॥ క్షితిలోని ప్రేక్షకావళి
బ్రతుకులలో యున్నయట్టి బరువును దింపన్
అతులిత భవుసు నటనము
నవశకము లందు తొనెను నటి 'భాగ్యశ్రీ' !!

(ఫిబ్రవరి 23 నటి భాగ్యశ్రీ పుట్టిన రోజు...)

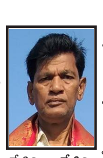

-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

భాషాభివృద్ధిలో పత్రికలపాత్ర

భాష సాధారణంగా ప్రతిబింబించే, ఆలోచించే, భావవ్యక్తీకరణ చేసే సాధనం. అలాంటి భాష వ్యవహారణ మూర్తిమత్వంలో ఒక అంశం. అది మనిషి సృజనాత్మకతకు సాధనమని చెప్పవచ్చు. భాషలోని సాహిత్యాన్ని సమాజము ఆనందం పొందడానికి, భావవ్యక్తీకరణ అవసరం భాష సాంఘిక వ్యవస్థలో వార్తా ప్రసారక సాధనంగా ఒక ముఖ్యమైన పాత్ర వహిస్తుంది. కుటుంబంతో, సంఘంతో మనిషికి ఉన్న వ్యక్తిగత సంబంధాలు, సభ్యుడిగా చేయవలసిన అనేక కార్యాలు కూడా భాష మీద ఆధారపడి ఉంటాయి.

ఒక జాతి అభివృద్ధి పథంలో ఉన్న, రాజకీయ సాంఘిక వ్యవహారాలతో ఉన్న, సమాజ నిర్మాణానికి భాష ఆధారం అవుతుంది. వ్యవహారిక, గ్రాంథిక అని భాషను రెండు రకాలుగా చెప్పవచ్చు. వర్తక వాణిజ్య, న్యాయ, పరిపాలన మొదలగు అనేక సామాజిక రంగాల్లో వార్తాసాధనంగా ఉపయోగపడే భాషను ప్రయోజనాత్మకమైన భాష అంటారు. వార్తా సాధనంగా ఉపయోగపడే భాష అభివృద్ధి అవుతున్న సమాజంలో అన్ని అవసరాలకి ఉపయోగపడాలి.

స్వాతంత్ర్యం రాకముందు బ్రిటిష్ వారి హయాంలో మన ప్రయోజనాలకు వారి భాష ఉపయోగించుకోవలసి వచ్చింది.ఆ విధంగా మన తెలుగు కొన్ని వేల ఉపయోగకరమైన పదాలను ఇంగ్లీషును సంబంధం చేయడానికి అందించాము. మన శక్తి సామర్థ్యాలు స్వదేశ భాషలను కాక పాలకుల భాషను అభివృద్ధి పరచడంలో ఉపయోగపడ్డాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత వార్తా ప్రసార విషయంలో మనం ఎదుర్కొన్న సమస్యలు ఎన్నో ఉన్నాయి. స్వాతంత్రం వచ్చినప్పటి నుండి మన దేశానికి ఉన్న అంతర్జాతీయ సంబంధాలు రాజకీయమైనా అలజడులు, సమ్మెలు, అనేక రాజకీయ పార్టీల వ్యవహారాలు ఇవన్నీ మన మీద ఒత్తిడి తెచ్చి మన భాషలను అభివృద్ధి చేసుకోవాలని తీవ్రమైన ఆలోచనలను పుట్టించాయి.

వ్యవహార భాష

వ్యవహార భాష ఉద్యమంతో, గిడుగు రామమూర్తి గారి చొరవతో పత్రికలలో వ్యవహార భాషలో రచనలు ప్రచురితమయ్యాయి. ప్రయోజనాత్మక భాష విభిన్న రంగాల్లో ఉపయోగించే వార్తా ప్రసార సాధనంగా భాషని అభివృద్ధి చేయవచ్చును. ఈ సామాజిక వార్తా ప్రసారం వల్ల తెలుగు భాషలో విభిన్న శైలులు, ఉపబేదాలు సహజంగానే ఏర్పడ్డాయి. రాయలసీమ, తెలంగాణ, కోస్తా ప్రాంతీయ మాండలికాలు ఒకవైపు, ఈ విధంగా భాషాభివృద్ధి మార్గంలో ఏర్పడిన దారులు. వీటన్నింటినీ సమన్వయ పరుస్తూ తమదైన శైలిలో అప్పటి సమాజానికి ఆయా ప్రజలు వ్యవహారాలకు తగిన రీతిలో పత్రికలు పోషిస్తున్న పాత్ర అనన్య సామాన్యం. భానూదయం కాకముందే తమ భావాలతో భాషను క్రోడీకరిస్తూ, శీర్షికలను ముద్రిస్తూ, ప్రతి అంశాలను వాస్తవాలను చూపిస్తూ, ప్రజల ముంగిటికి చేరుస్తున్నాయి మన పత్రికలు.

> తెలంగాణ ప్రాంతంలో మన భాష పై ఉర్దూ ప్రభావం ఉన్న తెలుగు భాషా దివ్వెలను ఆరిపోకుండా కాపాడి తేజోమంతం చేసిన పత్రికలు కోకొల్లలు.

తెలంగాణ భాష యాస నా శ్వాస

పత్రికలు భాషను పోషించి పెంపొందింప చేయడంలో భగీరథ ప్రయత్నాన్ని సాగిస్తున్నాయి. 'రవిగాంచని చోట కవిగాంచును' అన్నట్లు అన్ని కోణాలలో సమాజంలోని విషయాలను ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. రచ్చబండపై గ్రామంలో ఒక పెద్ద మనిషి పత్రిక చదువుతుంటే, పామరలోకం వారిని అనుసరిస్తారు. మారుమూల గ్రామాలలోని ప్రజలకు జాతీయ అంతర్జాతీయ స్థాయి వార్తలను అందించే ఘనత వీరికే దక్కుతుంది. (North,East,West, South) (NEWS) న్యూస్ పేపర్ గా మలుచుకొని, ఆయా ప్రాంతాల వ్యాసాలతో ప్రజల గుండె లను హత్తుకునేవే దినపత్రికలు. ఎక్కడెక్కడో జరిగిన అల్లర్లు, ఆందోళనను అమానుషాలను, అభియోగాలను, అవాస్తవ ప్రయోగాలను, ఆధునికతను అధునాతనను, అన్యాయాలను, అపప్రదలను, అద్భుతాలను ఆరంభాలను, అనూష తలను, ఆరోపణలను ఆకాంక్షలను, ఆదరింపులను అనుబంధాలను, ఆత్మీయ కలయికలను, అగ్రస్థానములో నిలిచిన వారిని, ఇలా ఎన్నో మానసిక అనుభూతులను అద్భుతంగా చిత్రించి చూపించేవే మన దినపత్రికలు. మన పత్రికలు కొన్ని వేల మంది విలేకరులు సేకరించిన సమాచారాన్ని, ఎందరో వ్యక్తుల రూపకల్పనతో, ప్రచురణకర్తల సహకారంతో ఒక పత్రిక ప్రచురించడం ఆశ్చర్యకరం. అద్భుతమైన ఈ సృష్టికి పోషకులు పాఠకులు. ఈ పాఠకుల ఆదరణలే వారి ఊపిరి నిరంతరం సాగే ఈ మహా యజ్ఞానికి ప్రతివారు స్పందిస్తూనే ఉంటారు. ప్రజలు, ప్రభుత్వాల, రచయితల, విమర్శకుల, శాస్త్రవేత్తల, రాజకీయ వేత్తలు మొదలైన అన్ని రంగాల వారి భిన్న రుచులను వ్యక్తీకరించే ఈ పత్రికలు, భావాలతో కూడిన భాషకే ప్రాధాన్యత నిస్తూ, సృజనాత్మకతను ప్రదర్శింపచేస్తాయి. గోల్కొండ పత్రిక' నిజాం నవాబును నిలదీస్తే, 'వివేక చంద్రిక' ఆ నాటి స్త్రీ అస్తిత్వాన్ని ప్రదర్శించింది. సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారి 'సుజాత' తెలుగు తల్లి, పూలతోట, విభూతి, కిన్నెర, భాగ్యనగర్ మొదలగు మాసపత్రికలు ఆంధ్రవాణి, సారధి వారపత్రికలు, తెలంగాణ దినపత్రికలలో భాషా వికాస ప్రభావం మనం గమనించవచ్చును. వీరి పత్రికలే నిజాం పాలనను ఎలా వ్యతిరేకించాలో, ఆనాటి ప్రజల భాషలో అభ్యుదయ భావాల్ని రేకెత్తించింది. మాడపాటి హనుమంతరావు గారు, ఆదిరాజు వీరభద్ర రావు గారు తెలుగు భాషా వికాసానికి దోహదపడ్డారు. హనుమంత రావు గారు నల్లగొండ నుండి 'నీలగిరి' పత్రిక ఓరుగల్లు జిల్లా ఇనుగుర్తి గ్రామం నుండి తెలుగు వార పత్రికను ప్రచురించారు.

పత్రికలు భాషా పోషకాలు

ఈ పత్రికలన్నీ కూడా ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు మధ్య జరిగిన సంఘర్షణ ఆనవాళ్లు. దీని ఫలితంగానే హైదరాబాదులో పోలీసు చర్య జరిగి బాధ్యతాయుత పరిపాలన స్థాపితమైంది. తెలంగాణ రచయితలు సాయుధ పోరాటంలో వారధిగా నిలిచిన వారు ఆనాటి పత్రికలు దీనికి పాత్రను పోషించాయి ఈ ప్రతి ఉద్యమంలో ముందంజ వేసి ఆశయ సాధనయానికై కృషి చేశాయి. తెలంగాణ ప్రాంతంలో మన భాష పై ఉర్దూ ప్రభావం ఉన్న తెలుగు భాషా దివ్వెలను ఆరిపోకుండా కాపాడి తేజోమంతం చేసిన పత్రికలు కోకొల్లలు. పత్రికలు భాషా వికాసాన్ని ఎన్నతగిన విధంగా చేశాయి అనడం అక్షర సత్యం. స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ కాలంలో వచ్చిన పత్రికలు అందుకు ఉదాహరణలు.

భాషా సేవకై వచ్చిన పత్రికలు ఎన్నో రచయితలకు పత్రికా స్వాతంత్రం లేకపోవడంతో తీవ్రమైన ఆటంకాలను అధిగమించి కొంతకాలం పాటు భాషా సేవ చేసిన పత్రికలు ఉన్నాయి. ఈ కృషి ఫలితంగానే ఉన్నత విద్యను అభ్యసించిన అనేకమంది యువకులు భాషా సేవకు సంసిద్ధుల య్యారు. ప్రజల ప్రశస్తిని పొందిన వారు ఉన్నారు. గోల్కొండ, తెలుగు పత్రిక, భాగ్యనగర్, సారధి మొదలగు పత్రికలలో ప్రచురించబడిన వాఙ్మయం ఆనాటి తెలంగాణలో జరిగిన భాషా వికాసానికి నిదర్శనంగా నిలిచింది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో భాగంగా రజాకారుల రాక్షస కృత్యాలు, నిజాం నవాబు నిరంకుశ చర్యలు, పోలీసు నాజీ శక్తుల నగ్న నృత్యం, వాటిపై తిరుగుబాటు, యువకుల గేయాలలోనూ రచనలలోనూ తెలంగాణ పత్రికలు భాషా మండలికం శక్తివంతంగా మారాయి. భాషలోనే సజీవత శక్తి ఈ ఉద్యమ సాహిత్యంలో అవతరించింది. దీనిలో దేవులపల్లి రామానుజ రావు గారు, ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తును తెలంగాణాలో శాఖోప శాఖలుగా విస్తరింప చేసి సామాన్య ప్రజల చేత శోభ మన భాషలోని మంచి పత్రికలను పఠింప చేయడం శ్లాఘనీయమైనది. "తేనే మాగాణి వీరా తెలంగాణము తమ్ముడా! నా తల్లి అని పాడరా సోదరి, మా మాతయని పాడవే" అని 'నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ' అంటూ దాశరధి గారు ప్రభావితం చేసిన వాక్కులు, గద్దర్ 'ఉస్మానియాలో ఉదయించిన కిరణమా' అంటూ ఉద్యమాన్ని నడిపిన వీర యోధులు ఎందరో ఈ పత్రికలలో భాగస్వామ్యులే. ఎందరెందరిలో పత్రికలలో ఇంటర్వ్యూలు జరుపుతూ, వారి జీవన విధానాలు మనకు మార్గదర్శకాలుగా చూపుతున్న పత్రికలు, భాషాకృషికి దర్పణాలే. మొన్న జరిగిన తెలంగాణ ఉద్యమం సాధించుకున్న తెలంగాణకు పత్రికల పాత్ర ముఖ్యమైనది. ఈ ప్రాంతంలో ఒక సమస్యను మొట్ట మొదట పత్రికలో ప్రచురించగానే, తెల్లవారి అది ప్రజల సమస్యగా రూపొందుకొని, పరిష్కారం వైపు నడిపించేసాయి. పత్రికలు -ప్రజలు పరస్పర ఆధారాలు. దీనిలో నుండే సాహిత్య ప్రక్రియలు పుట్టుకొస్తాయి. నేడు ఎన్నో పత్రికలు నమస్తే తెలంగాణ ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రజ్యోతి, ఈనాడు, ఆంధ్రభూమి, వార్త, సాక్షి, సూర్య, నేటినిజం, సాహితీకిరణం మొదలగునవి తెలుగు నాట విశేష ఆదరణ పొందు తున్నాయి. అంతేకాకుండా అంతర్జాలంలో ఎన్నో దినపత్రికలను, మాసపత్రికలను, వార పత్రికలను, ప్రచురిస్తున్నాయి. ప్రత్యేకంగా భాషకు సంబంధించినటువంటి సాహిత్య పత్రికలు సాహిత్య, భాషకు సంబంధించినటువంటి తెలుగు వెలుగులు మొదలగు పత్రికలు కూడా ఉన్నాయి. బాల్యదశలో భాషావికాసానికి బాలల చందమామ, బొమ్మరిల్లు లాంటి మాసపత్రికలు కూడా ప్రచురిస్తున్నారు. ఆబాల గోపాలాన్ని అలరించి, భాషా వికాసానికి నడుము బిగించిన పత్రికలు దినదినాభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. మానవుని మేధస్సును వికసింప చేస్తూ, అన్ని రంగాల విషయాలను తెలియపరుస్తూ, సమాజంలో అట్టడుగున పడి కనిపించిన వాస్తవాలను వెలికితీస్తూ, రచయితలకు, యువతకు కళాకారులకు, విద్యార్థులకు నిరుద్యోగులకు, వ్యాపారవేత్తలకు రైతులకు అన్ని వర్గాల ప్రజలకు కరదీపికగా నిలుస్తూ, జాతీయ సమైక్యతకు దోహదపడుతూ, ప్రజలకి ప్రభుత్వానికి వారధి వలె తోడ్పడుతున్నాయి పత్రికలు. 'మనిషి నుండి ఆత్మ విడదీయనట్లే' పత్రిక నుండి భాషను వేరుపరచలేము. ఆత్మ లేని దేహానికి ఉనికి లేదు. దేహం లేని ఆత్మకు రూపం లేదు. అటువంటిదే పత్రిక -భాషల అనుబంధం.

-డాక్టర్ శ్రీ భాష్యం అనూరాధ
సెల్:8790325502

నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం

నాగన్న పదాలు

సృష్టిలో తీయనిది
వెలకట్ట లేనిదీ
స్నేహమేర గొప్పది
ఓరి! నాగన్న.

కాకతీయ వైభవం
రామప్ప ఆలయం
తెలగాణ మణిమాల
ఓరి! నాగన్న.

ప్రేమ ప్రేమను పంచు
డబ్బు జబ్బును పెంచు
కసి బంధమును తెంచు
ఓరి! నాగన్న.

నీడ నిచ్చును తరువు
పంట నిచ్చును చెరువు
ధరణి! మోయు మేరువు
ఓరి! నాగన్న

– నెమలికొండ నాగేశ్వర్ రావు, 8688553470

నేటినిజం

సాహితీ కెరటాలు

website: www.netinijam.com

2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 23-2-2023

ఘంటారావం

జనాభా లెక్కల్లో
ఒక్కరుగా ఉంటే ఎలా?
చుక్కల్లో చంద్రుడిలా
చమక్కుమనాలి కదా.

వరిస్తే అవకాశం
వరమవుతుంది
వారిస్తే
వైరి అవుతుంది.

ఆరునూరైనా
చిరునవ్వును వీడకు
మిన్నూమన్నూ ఏకమైనా
మానవత్వం మరువకు

అవనిలో ఏకైక
అవధాని తెలుగు
మహిలోని భాషలలో
మహారాణి తెలుగు.

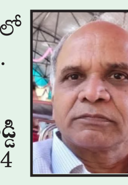

–గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

డా॥ఎన్.గోపి గారి సాహిత్యంపై విమర్శ, సమీక్షా వ్యాసాల సంకలనం...

"నిరంతర"

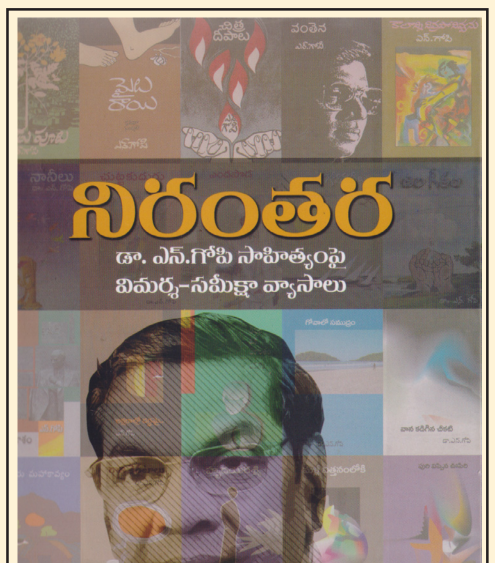

గోపి..అన్ స్టావబుల్ కవి..(Un stopable Poet). ఆయన సృష్టి 'నానీ'లు దేశ సరిహద్దులు కూడా దాటి వెళ్ళాయి. వేలాది శిష్యగణంతో 'జగమంత' కుటుంబం ఆయనది.

'గోపి' గారి గురించి కొత్తగా పరిచయం అక్కర్లేదు. భారతీయ సాహిత్యంలోని అత్యున్నత పురస్కారం 'జ్ఞానపీఠ్' కోసం ఆయన క్యూలో వున్నారు .కవి, ద్రష్ట. విమర్శ కుడు ఉత్తమ అధ్యాపకుడు, ఆచార్యుడు, వైస్ ఛాన్సలర్ ఇలా ఓ సాహితీ వేత్తగా. ఆయన విస్తృతిగురించి ఎంతైనా చెప్పొచ్చు.

పాతికకు పైగా పుస్తకాలు వచ్చాయి.'జల గీతం' ఆయనను జాతీయ కవిని చేసింది.

దేశభాషల్లో జలగీతం అనువాదమై జెండా ఎగరేసింది..ఆయన సృష్టి 'నానీ' లు దేశ సరిహద్దులు కూడా దాటి వెళ్ళాయి.వేలాది శిష్యగణంతో కూడిన 'జగమంత' కుటుం బం ఆయనది!!.

మంచితనం గోపి గారి. సొంతం., 'బంగారు' అంటూ చిన్నా,పెద్దా తేడా లేకుండా ప్రేమగా పలకరించడం ఆయన నిజ వ్యక్తిత్వం.వెరసి డాక్టర్ గోపి..అన్ స్టాపబుల్ కవి...(Un stopa ble Poet).

గోపి గారి సమగ్ర సాహిత్యంపై లబ్దప్రతిష్టు లైన విమర్శ కుల నుంచి,...ఇప్పుడిప్పుడే విమర్శ పాఠాలు చదువుకుంటున్న వారు రాసిన 90 వ్యాసాల సంకలనమే ఈ కొత్త

పుస్తకం "నిరంతర"... (ఇందులో గోపి గారి కరోనా కవితపై నేను రాసిన వ్యాసం కూడా వుంది)

ఈ నిరంతర యజ్ఞంతో పాటు, సంపాదకుడి పాత్రను కూడా డాక్టర్ రఘు గారు విజయ

వంతంగా నిర్వహించారు. కిల్లాడ సత్యనారాయణ, వంగాలి హర్షవర్ధన్, ఆచార్య సూర్యా ధనుంజయ్, డా.జి. అమృతలతగారు డా.జె.నీరజ సంపాదక మండలిలో వున్నారు.

ఈ బృహత్ సంకలనంలోని వ్యాసాలను కంటెంట్‌ను బట్టి అంశాలవారీగా విభజించి ప్రత్యేక అధ్యాయాలుగా వేరుచేయడం. బాగుంది. జలగీతం, హృదయరశ్మి, మళ్ళీ విత్తనంలోకి, పురి విప్పిన ఊపిరి, ఆకాశంలో మట్టి, జీవన భాష, ఎవరి దుఃఖమో ఇది,....

యాత్రాచరిత్రలు, చైనా పద్యాలు, వృద్ధోపని షత్, ప్రపంచీ కరోనా, మన వేమన, నానీలు, ఓకవి స్వీయ కథ. వ్యాస కలశం, ఇతర భాషల్లోకి గోపి రచనలు, మనిషిని కలిసినట్టుండాలి. అవీ, ఇవీ! ఇలా ఒక్కో అధ్యాయందేనికదే.. ప్రత్యేకం..!!

నీటి సాహిత్యంలో మేటి బుగ్గ 'జల గీతం' అనే ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖ ర్ రెడ్డి గారి విమర్శనా వ్యాసం ఈ సంకలనంలో మొదటిది. మూడొంతులు నీళ్ళు,ఒక వంతు భూమితో కూడిన ప్రకృతి ని. 'భూగోళం' అనడం సరికాదని, దాన్ని 'జలగోళం' అనాలనిగోపి గారు చేసిన సరికొత్త 'ప్రతిపాదనకు' రాచపాళెం గారు ఓటేశారు.

ఆత్మ ప్రక్షాళన చేసే బోధగురువు నీరు.. అన్న కవి వాక్యానికి ఆయన ప్రశంస లభించింది.!

"కవిత్వమై కురిసిన హృదయరశ్మి" అంటూ గోపిగారి కవిత్వాన్ని కొండ్రెడ్డి వేంకటేశ్వర రెడ్డి సమీక్షించిన వ్యాసం విశ్లేషణాత్మకంగా వుంది.

కవితారశ్మిని అక్షరాల్లో వ్యక్తీకరించిన కవి గోపి ని ఆయన ఆకాశానికి ఎత్తేశారు.!

డా॥వెల్లండి శ్రీధర్ వ్యాసం..కాలానికి కాయ కల్ప చికిత్స,'హృదయరశ్మి' బాగుంది. గోపిగారి అక్షరాల్లో మానవ తృపు పుప్పొడి, నిప్పు కణికల వేడి జమిలిగా కలిసుంటాయని.. ఆయన ప్రశంసించారు.

రాజారామ్ తూముచర్ల రాసిన
"కాగితంపై మట్టిని చల్లి ..
ఆమట్టిని కవిత్వం చేసే మార్మి
కవి అతడే" అన్న వ్యాసం బాగుంది.
""అతడు గతాన్ని
వర్తమానాన్ని
కలిపి కుడుతున్నాడు".అతడే గోపి గారనడం సమంజసంగా అనిపించింది..

"ఆకాశంలో మట్టి అనే కవితలో " కొంచెం మట్టిని తెచ్చి .. కాగితంపై చల్లాను.అవే
ఈ అక్షరాలు"అనే వాక్యం ద్వారా మనిషి కూడా మట్టిలో భాగమని చెప్పకనే చెప్పారు గోపీగారు అనడం రాజారాం పరిశీలనా దృష్టి కి మెచ్చుతునక.

ఆకాశమంత ఎదిగిన కవి డా.ఎన్.గోపి అన్న 'ఆచార్య ఎస్వీ సత్యనారాయణ'గారి వ్యాసం గోపిగారి సాహిత్యానికి అద్దం పట్టింది.!

"భాష తరతరాల మానవీయ
సంవేదన నుండి పుట్టిన అల్లిక"
"భాష వొట్టి వాహిక కాదు.ఊపిరితో పేనిన
భావన"!
"కవిత్వానికి కాలం కూడా ఒక లక్షణం"!
"కవిత్వం ఒక ఆకురాయి. సానబెడితేనే
తళుకు కవిత్వం..ఒక విస్ఫురాయి.నలిగి
తేనే మెరుపు" లాంటి వాక్యాలను ఉటంకించి గోపిగారి కవిత్వన్ని నిలువుటద్దంలో చూపించారు ఎస్వీ సత్యనారాయణ..!!

గోపిగారు కవిత్వం తన జీవన భాషగా నిర్వచించారని పేర్కొంటూ సీతారాం రాసి న వ్యాసం ఆలోచింపజేస్తుంది.. గోపిగారి జీవన భాష కవిత్వాన్ని సీతారాం గారుస్కాన్ చేసిన విధానాన్ని చెప్పడం కంటే పాఠకులు చదివితేనే బాగుంటుంది..!

''వస్తు వలయంలో కవిత్వ కాంతి పుంజం"
అన్న 'విహారి' గారి వ్యాసం బాగుంది.గోపి గారు తన 22వ కవితా సంపుటి ద్వారా .. అచ్చమైన మానవీయ భావ సంపదని గోపిగారు పాఠకులకు పంచిన తీరును ఆయన పరిచయం చేశారు..!

"నిశిత విమర్శకుడు డా.ఎన్.గోపి అంటూ డాక్టర్ రఘు గారు రాసిన వ్యాసం గోపి గారి లోని విమర్శకుడ్ని పట్టిస్తుంది.గోపి గారు?

"వేమన పద్యాలు..ప్యారిస్ ప్రతి" లోని రాత ప్రతి పద్యాలను పరిష్కరించిన వైనాన్ని రఘు ప్రస్తావించడం బాగుంది.."గవాక్షం"అనే వ్యాస సంపుటి గోపి గారిని ఆధునిక కవిత్వ విమర్శ కుడిగా నిలబెట్టిన తీరును రఘుగారి మాట ల్లోనే చదవాలి.

తెలుగు సరే.! దేశంలోని విభిన్న భాషల్లో గోపి కవితా ప్రతిభ గురించి గుడిపాటి రాసిన వ్యాసం విలువైంది..గోపి గారిని జాతీయ కవి గా నిలబెట్టిన వ్యాసం ఇది. పలు భాషల్లోకి జలగీతం, నానీలు అనువాదమైన తీరును గుడిపాటి చక్కగా వివరించారు.

నేను(ఎ.రజాహుస్సేన్) రాసిన **"కరోనా పాఠాలు"** వ్యాసంలో కరోనాకాలంలో విరాజిల్లిన వైరాగ్య శోభకు గోపిగారి కవిత్వం ఎలా అద్దం పట్టిందో వివరించాను.

"కవి ఇంట్లోనే వున్నాడు గానీ,
బయట కూడా వుంటాడు
ఇవాళ అతడు ఎగరేసేవి
భావ మేఘాలు కాదు
కారుణ్య రాగాలు"..!
అనడం గోపీగారికే చెల్లింది.

కరోనా కవిత్వంలో 'వేగం ' కాదు.' ఉద్వేగం' ముఖ్యమన్న గోపిగారి మాటలు అక్షర సత్యం.!

'గుండె బరువును దించే కవితా శరణ్యం' అంటూ,.. కవిమెట్టా నాగేశ్వరరావు రాసిన ఓ వ్యాసం ఇందులో వుంది. గోపి గారి కవి త్వం కవిత్వంగా వుంటుంద నడం లోమెట్టా చెప్పదలిచిన అర్థం ఏమిటో తెలీలేదు.

"మనో నిబ్బరాన్ని నింపే ప్రపంచీ కరోనా కవిత్వమంటూ.'పుట్టి గిరిధర్' రాసిన వ్యాసం కరోనా పరిస్థితుల్ని స్కాన్ చేసింది.!

తంగిరాల చక్రవర్తి గారు గోపి **"పురివిప్పిన ఊపిరి"** కవితా సంపుటిని సమీక్షించిన తీరు మెచ్చదగింది. విభిన్నత, గొప్ప అర్థ శబ్ద, వస్తు శిల్ప,.. భావస్ఫోరకత..గోపీ గారి కవిత్వంలో కనిపిస్తాయని చెప్పడం నూరు శాతం నిజం!

గోపి జర్మనీ యాత్ర కథనం కవితాత్మకంగా వుందని డా.ముదిగంటి సుజాతా రెడ్డి చెప్పడం సముచితంగా అనిపిస్తుంది.గోపిగారి జర్మనీ యాత్ర. ప్రారంభం..ఆయన జర్మనీలో రాసిన"కొత్త మేఘాలు" తో మొదలైందనడం బాగుంది.

ఎం.నారాయణ శర్మ గారు..గోపి "ఎవరి దుఃఖమో అది'' అనే కవితా సంపుటిని సవివరంగా సమీక్షించారు..శబ్దాలకు అలిసి పోయిన చెవులకు నిశ్శబ్దం రుచి తెలియాలి".అన్న గోపిగారి వాక్యం ఈ కవిత్వానికి కేంద్రబిందువు. ప్రపంచంలోని దుఃఖాన్ని అనుభవించి గోపి గారు ఈ కవిత్వం రాశారనడం ఎంతైనా నిజం.!!

"అభినవ ఉపనిషత్ చేర్పు–గోపి కవిత్వ కూర్పు" అంటూ డా.నలిమెల భాస్కర్ గారి వ్యాసం ఎంతో విలువైంది. గోపిగారి "వృద్ధోపనిషత్" ను నలిమెల విశ్లేషించిన తీరు విజ్ఞాన దాయకంగా అనిపించింది."ముదిమిని అంగీకరించడం.. మాట్లాడి నంత సులువు కాదు..అన్న గోపిగారి మాట..నిజాల మూట..!!

పోలంకి సత్యనారాయణ గారి..**"సులువైన వాక్యాల్లో బరువైన భావాలు"** అనే వ్యాసం గోపిగారి వాక్యప్రయోగాల్ని పట్టి ఇచ్చాయి.

"గోపి..ఒక చలనం..! ఒక జ్వలనం!అన్న శ్రీ వేదా శ్రీనివాస్ వ్యాసం చదవదగ్గది..!

గోపి తన బాధ ప్రపంచానికి పులమడు..
ఈ సకల జగతి తానే అన్నట్టుగా భావిస్తా
డన్న వేదా శ్రీనివాస్ వ్యాఖ్యలో నిజముంది. రామా చంద్రమౌళి వ్యాసం..**'వృద్ధి చెందిన వాడే వృద్ధుడు'** అన్న రామా చంద్రమౌళి

వ్యాసం గోపిగారి దృష్టిలో వృద్ధాప్యాన్ని పట్టిస్తుంది."వృద్ధాప్యం ఒక జీవన సారాంశం''అన్న గోపి గారి మాటల్ని ఈ వ్యాసకర్త విశ్లేషణలో చదవాలి..!

'దాట్ల దేవదానం రాజు..ఎవరి దుఃఖముతో అది' అనేకవితా సంపుటిని సమీక్షించారు. నీరజగారు రాసిన..'ఇంగ్లండు గుండెల్లో కవితాత్మక యాత్ర' అనే పదప్రయోగం బాగుందో లేదో పాఠకులే నిర్ణయించుకోవాలి.

ఈ సంకలనంలో కొన్ని చిక్కని, చక్కని వ్యాసాలున్నా, చాలావరకు గోపిగారిని ఎలివేటర్ చేస్తూ.. రాసినవే ఎక్కువ. గోపిగారి మీద కంటే ఆయన సాహిత్యంపై దృష్టి పెట్టి వుంటే ఈ 'నిరంతర' మరింత గొప్పగా వుండేది.

అన్నట్టు ఈ "నిరంతర"కు సీక్వెల్, అంటే రెండో భాగం కూడా వుందని డాక్టర్ రఘు గారు ప్రకటించారు.

మొత్తం 544పేజీల పుస్తకం చివర్లో గోపి గారి ఫోటోలను, ఆయన రచనా సర్వస్వాన్ని అనుబంధంగా జతచేయడం బాగుంది.. ఈ నిరంత ర వెనుక డాక్టర్ రఘు 'నిరంతర' కృషి అభినందనీయం.

గోపిగారి 70వ జన్మదిన సందర్భంగా ఈ పుస్తకం రావలసి వున్నా, కరోనా కారణంగా ఓ రెండేళ్ళు ఆలస్యమ య్యాయి..!

ఈ "నిరంతర"సంకలనం గోపి గారి సాహిత్య జీవితాన్ని పట్టిస్తుందనడంలో ఎటువంటి.. సందేహం లేదు..!!

ప్రతులకు..ఎన్ అరుణ,
13.1 /5 బి. శ్రీనివాసపురం
రామాంతపూర్,
హైదరాబాద్–500013
ఈ పుస్తకం వెల..రూ.500 /
ఫోన్040.27037585
సెల్:9391028496..

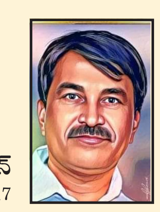

–ఎ.రజాహుస్సేన్
9063167117

కవయిత్రి యశోదారెడ్డికి నివాళి

యశోదారెడ్డికి నివాళులర్పిస్తున్న దయానంద్, జనార్ధనమూర్తి, రమణ వెలమకన్ని తదితరులు.

కవయిత్రి యశోదారెడ్డి జయంతిని గానసభలో సోమవారం నిర్వహించారు. గానసభ అధ్యక్షుడు కళా జనార్ధనమూర్తి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో ఎమ్మెల్సీ బొగ్గారపు దయానంద్ మాట్లాడుతూ.. సాహితీ ప్రక్రియల్లో తెలంగాణ మాండలిక పదాలను ప్రయోగాత్మకంగా ఉపయోగించే సాహితీవేత్త యశోదారెడ్డి అని పేర్కొన్నారు. రమణ వెలమకన్ని, వైఎస్ఆర్. మూర్తి, కొల్లి నాగేశ్వరరావు, చక్రపాణి నివాళులు అర్పించారు.

'కైరవి' తెలుగు గజళ్ల సంపుటి ఆవిష్కరణ

గ్రంథావిష్కరణలో సూరారం శంకర్, డా॥బి.డి. రాజగోపాల రెడ్డి, బిక్కి కృష్ణ, రాజావాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి, రాధాకుసుమ.

రాజా వాసిరెడ్డి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో తెలుగు గజల్ రచయిత్రి రాజావాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి రచించిన 'కైరవి' తెలుగు గజళ్ల సంపుటి ఆవిష్కరణ సభ శనివారం రవీంద్రభారతిలో నిర్వహించారు. కవి, కథా రచయిత డా॥ బి.డి. రాజగోపాల్ మాట్లాడుతూ అదమైన పుష్పగుచ్ఛం లాంటి గజళ్ల సంపుటి అని కొనియాడారు. విమర్శకుడు డా॥ బిక్కి కృష్ణ మాట్లాడుతూ మల్లీశ్వరి రచించిన గజళ్ళు తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో నూత,న ఒరవడిని సృష్టించాయన్నారు. గజల్ ఎంత గొప్పగా రాసినా.. సంగీత ప్రియుల హృదయాల్లో చొచ్చుకొని పోవాలంటే గాయనీ గాయకుల వల్లే సాధ్యమన్నారు. అంతకుముందు మల్లీశ్వరి, రచనలను 'తెలుగు గజల్ గానం' శీర్షికన గాయకుడు లక్ష్మీభవాని, రుక్మిణి, జయశ్రీ, గంగూలి, శాంతి నిర్మల, ఆనంద్ తలారి గానం చేసి ప్రేక్షకులను సమ్మోహితుల్ని చేశారు. గజల్ కవి సూరారం శంకర్, అభినందనలు తెలిపారు. రాధా కుసుమ సమన్వయకర్తగా వ్యవహరించారు.

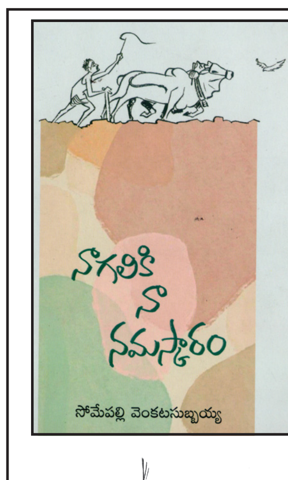

ఆకలి డొక్కకి
ముద్ద కరువు
విలాసాల విస్తరికి
దుబారా దరువు

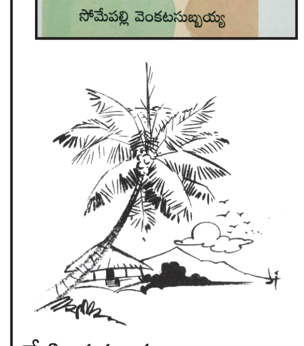

నేటి ప్రపంచం
ఒక కుగ్రామం
మా పల్లె మాత్రం
విశాల ప్రపంచం

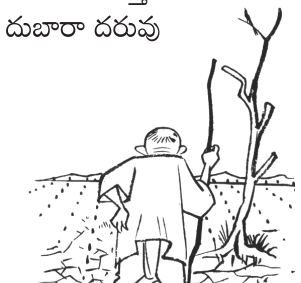

తాత అంచనా
తలకిందులు..
చవుడు నేల
ప్లాట్లు పండిస్తోంది

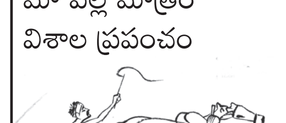

ఒంటరి ప్రయాణం
ఎలా అవుతుంది..?
జోడెద్దులూ
గణగణ గంటలూ

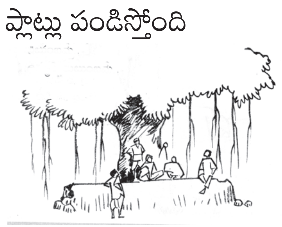

మర్రిచెట్టు ఊడలే
మాకు స్ఫూర్తి
ఊరు ఇప్పటికీ
ఉమ్మడి కుటుంబమే.

కన్నుల పండువగా
వేడుక
కొన్ని కళ్ళలో మాత్రం
కన్నీటి కాటుక

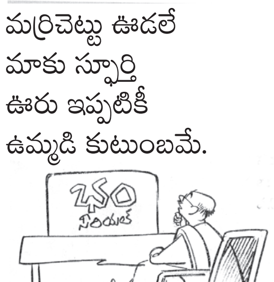

చెత్త నుంచీ
సంపద సృష్టి
బుల్లి తెర కూడా
పనికొస్తుందేమో

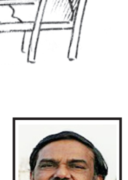

–సోమేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య
9000004565

దేశ ప్రజలను ప్రేమించడమే నిజమైన దేశభక్తి

మాజీ ఉపరాష్ట్రపతి ఎం. వెంకయ్యానాయుడు

'రేవు తిరగబడితే' నవలను ఆవిష్కరించిన యం. వెంకయ్యానాయుడు. చిత్రంలో కె. శ్రీనివాస్, ఆచార్య బీజే రావు తదితరులు.

దేశ ప్రజల పట్ల ప్రేమ, వారి అభ్యున్నతి పట్ల చిత్తశుద్ధితో వ్యవహరిం చడమే నిజమైన దేశభక్తిగా తాను విశ్వసిస్తున్నట్లు మాజీ ఉపరాష్ట్రపతి యం వెంకయ్య నాయుడు తెలిపారు. ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయం విశ్రాంత ఆచార్యులు పులికొండ సుబ్బాచారి రాసిన 'రేవు తిరగబడితే' నవలను తెలుగుల వైభవం' పద్య కావ్యాన్ని సోమావారం హైదరాబాద్ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలోని జాకీర్ హుస్సేన్ హాల్లో వెంకయ్యానాయుడు ఆవిష్కరించారు. అనంతరం ఆయన మాట్లాడుతూ స్వరాజ్యం సాధించిన తొలినాళ్లలో ఇంకా స్వాతంత్ర్యం సిద్దించని ప్రజల స్థితిగతులను ఈ నవల కళ్లకు కడుతుందన్నారు.

తెలుగు వారంతా ఇంట బయట తెలుగులోనే సంభాషణలు కొనసాగించాలంటూ పిలుపునిచ్చారు. ఆంధ్రజ్యోతి ఎడటర్ కె. శ్రీనివాస్, హెచ్‌సీయూ వైస్ ఛాన్సలర్ ఆచార్య ఆర్ఎస్ స్వరాజు, ఆచార్యులు కోయి కోటేశ్వరరావు, హెచ్‌సీయూ వైస్ ఛాన్సలర్ ఆచార్య బీజే రావు, ప్రముఖ కవి కొప్పర్తి వెంకట రమణమూర్తి, ఆచార్య వెంకటేశ్వరరావు, ఆచార్య విష్ణుసర్వదే, రచయిత ఆచార్య పులికొండ సుబ్బాచారి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఘంటసాల జీవిత చరిత్ర రాయడం గొప్ప కళ

–అధికార భాషా సంఘం చైర్మన్ మంత్రి శ్రీదేవి

పీఎస్ గోపాలకృష్ణ రచించిన 'మన ఘంటసాల' పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న మంత్రి శ్రీదేవి, రామలింగేశ్వరరావు, వంశీరామరాజు తదితరులు.

సాహితీ వ్యాసంగం కళ ఐతే చరిత్ర రాయటం గొప్ప కళ అని అధికార భాషా సంఘం చైర్మన్ మంత్రి శ్రీదేవి అన్నారు. గోపాలకృష్ణ రచించిన ఘంటసాల చరిత్ర ఆయన విశేష కృషికి నిదర్శనమని అభినందించారు. శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ ప్రధాన వేదికపై వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా ఘంటసాల ఇంటర్నేషనల్ ఫౌండేషన్ ట్రస్ట్ నిర్వహణలో డాక్టర్ పిఎస్ గోపాలకృష్ణ రచించిన మన ఘంటసాల గ్రంథావిష్కరణ సభ జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా శ్రీదేవి పాల్గొని మాట్లాడుతూ నాడు ఘంటసాల పాటలు విని ఎంతో ఉత్తేజం పొందానని నేడు అట్టి పాటలు తక్కువగా వస్తున్నాయని అందుకే ఆయన పాటలు ఇప్పటికి వింటున్నారని పేర్కొన్నారు. గ్రంథావిష్కరణ వేసిన గీత రచయిత జొన్నవిత్తుల రామలింగేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ పుస్తకాన్ని ప్రచురించిన చిట్టెన్ రాజు సాహితీప్రియుడు అన్నారు. ఆయన ఘంటసాల జీవిత చరిత్ర ప్రచురణకు సహకరించి తెలుగు వారికి మహోన్నత ఉపకారం చేసారని కొనియాడారు. గ్రంథ రచయిత గోపాలకృష్ణ మాట్లాడుతూ ఘంటసాలతో ఉన్న అనుబం ధం మాటలకు అతీతమన్నారు. గాయకుడు బాలు తన గ్రంథ రచనకు ప్రోత్సహించారని వివరించారు. అధ్యక్షత వహించిన వంశీ రామరాజు ఘంటసాల పాటతో విదేశాల్లో తమ అనాధ ఆశ్రమానికి నిధులు సేకరిస్తున్నానని తెలిపారు. సింగపూర్ తెలుగు సమాజం సత్యమూర్తి, జ్యోతి తదితరులు పాల్గొన్నారు. మిత్ర, శారదా సాయి పాడిన పాటలు శ్రోతలను మైమరపింపచాయి.

మాతృభాషలోనే రాసి అంతర్జాతీయ ఖ్యాతిని అందుకున్న కవి "సీతాకాంత్ మహాపాత్ర"

భారతీయ సాహిత్య మౌలిక ఆత్మ సామాన్య జన జీవితాల్లో వుంది. ఇక మనదేశ సాంస్కృతిక వారసత్వం, భారతీయత, భిన్నత్వంలో ఏకత్వం అన్న ప్రధానమయిన లక్షణాలతో వుంది. మన దేశంలో సాహిత్యమే భారతీయ సామాజిక సాంస్కృతిక బహుల త్వాన్ని ఒకటిగా ఉంచడంలో ఉత్ప్రేరకం గా పని చేసింది. మనషుల కళలు, ప్రేమ జీవితం, మరణా లను సంపూర్ణంగా ఆవిష్కరించి సంపూర్ణ మానవుణ్ణి ఆవిష్కరిం చింది.

అలాంటి మన దేశంలో ఓడిస్సాలో పుట్టి గొప్ప సాహిత్య సృజన చేసిన వాడు శ్రీ సీతాకాంత్ మహాపాత్ర.

ఒకసారి సుప్రసిద్ధ ఒరియా కవి సీతాకాంత్ మహాపాత్ర మరో ప్రముఖ కవి గుల్జార్ ని భువనేశ్వర్‌లోని తన ఇంటికి ఆహ్వానించాడు. అప్పుడు ఇంట్లోకి వెళ్ళగానే ఆశ్చర్య పోయిన గుల్జార్ అన్నాడు " మీరు ఇంట్లో ఉంటున్నారా లేక లైబ్రరీలోనా అన్నాడంట". అంటే ఒరియా లోనూ ఇంగ్లీష్ లోనూ విస్తృతంగా రాసిన సీతాకాంత్ మహాపాత్ర మనసులోనూ, జీవితం లోనూ ఇంట్లోనూ పుసకాలూ సాహిత్యమూ ఎంతగా పెనవేసుకుని పోయాయో మన కర్తమవుతుంది. ఆయన హృదయం నిండా మాట పాట భాష కవిత్వం, మొత్తంగా సాహిత్యమే నిండి పోయింది.

మన్మోహన్ సింగ్ ప్రధానిగా వున్నప్పుడు జాతీయ ఇంటిగ్రేషణ్ కౌన్సిల్ సభుడిగా గుల్జార్, విక్రం సేత్,కమలేశ్వర్ లతో పాటు సీతాకాంత్ మహాపాత్ర సభ్యుడిగా పనిచేసారు.

సెప్టెంబర్ 17, 1937 రోజున జన్మించిన సీతాకాంత మహాపాత్ర ఒరిస్సా ప్రజల జీవితాల్నీ, భాషా సంస్కృతుల్ని తన రచనలనిండా ఆవిష్కరించాడు. కేవలం ఒరిస్సా లోనే కాదు యావత్ భారతీయ భాషా సాహిత్యాలల్లో ఈరోజు పేరెన్నిక గన్న సాహిత్యకారుడు సీతాకాంత్. ఆయన కవిత్వంలో ఒరియా ప్రజలు అత్యంత సాధారణంగా, అమాయకంగా, ప్రేమగా సున్నితంగా కనిపిస్తారు.

సాహిత్య రచనలతో పాటు సీతాకాంత్ మహాపాత్ర చిన్న చిన్న సంప్రదాయాల్ని కూడా తన రచనల్లో పరిచయం చేసారు.

సీతాకాంత్ మహాపాత్ర ఒడిషా లోని మహానది యొక్క ఉపనది "చిత్రోత్పల" యొక్క ఒడ్డున గల మహంగ గ్రామంలో 1937 లో జన్మించారు. ఆయన సాంప్రదాయ కుటుంబంలో ఒరియా భాషలో గల భగవద్గీతలోని అధ్యాయాన్ని వల్లె వేస్తూ పెరిగాడు. ఆయన కొరువా ప్రభుత్వ పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించిన తదుపరి కటక్‌లోని "రేవెన్‌షా కాలేజి" (అప్పటికి ఉత్కల్ విశ్వవిద్యాలయ అనుబంధ కాలేజి) ని ఎంచుకున్నారు. అచట 1957 లో బి.ఎ హిస్టరీ ఆనర్స్ ను పూర్తి చేసారు. ఆ తరువాత 1959 లో అలహావాదు విశ్వవిద్యాలయం నుండి రాజనీతి శాస్త్రంలో ఎం.ఎ డిగ్రీని పూర్తిచేసారు. ఆ కాలంలో ఆయన విశ్వవిద్యాలయ జర్నల్ సంపాదకునిగా యున్నారు. అచట ఆయన ఆంగ్లము, ఒరియా భాషలలో రచనలను ప్రారంభించారు. కానీ తరువాత ఆయన తన స్థానిక భాషలోనే కవిత్వం వ్రాయాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. " ఒక కవి తను కలలు కన్న భావాలను వ్యక్తీకరించడానికి స్వంత భాష అవసరం" అని ఆయన అభిప్రాయం. ఆయన పాండిత్య రచనలన్నీ ఆంగ్లంలో ఉన్నాయి. 1969 లో కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఆయన డిప్ ఓవర్సీస్ డెవలప్‌మెంటు అధ్యయనం" చేసారు. అదేవిధంగా 1988 లో హార్వర్డ్ విశ్వ విద్యాలయంలోని ఆహార ఫౌండేషన్ ఫెలోషిప్ కార్యక్రంలో భాగంగా ఒక సంవత్సరం పాటు గడిపాడు.

అవార్డులు, గుర్తింపులు

ఒరిస్సా సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు-1971, 1984, సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు-1974, సరాలా అవార్డు - 1985, జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు, భారతదేశపు అత్యున్నత సాహిత్య గౌరవం - 1993, పద్మ భూషణ్ (భారతదేశపు మూడవ అత్యున్నత పౌర పురస్కారం)-2003, పద్మ విభూషణ్ (భారతదేశపు రెండవ అత్యున్నత పౌర పుర స్కారం) - 2010, సాహిత్య అకాడమీ ఫెలో - 2013, సార్క్ సాహిత్య పురస్కారం-2015, ఠాగూర్ శాంతి అవార్డు-2017

ఆయన అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయం లో రాజనీతిశాస్త్రంలో తన ఎం.ఏ. చదువుతున్నప్పుడే తాను తన కవిత్వాని కేవలం తన మాతృభాష ఒడియా లోనే రాస్తానని నిర్ణయించుకున్నాడు. అట్లా ఆయన తీసుకున్న కటిన నిర్ణయం ఇప్పటికీ పాటిస్తున్నారు. ఆయనకున్న భాషా పాండిత్యాన్ని బట్టి చూస్తే ఆయన ఇంగ్లీషులో కూడా బాగా రాయగలరు కానీ తాను తీసుకున్న నిర్ణయానికి కట్టుబడి వుండిపోయారు. దాంతో ఆయన రచనలు అనేకం వివిధ భారతీయ, విదేశీ భాషల్లోకి అనువదించబడ్డాయి ఆయన పాఠకులు విస్తృతంగా పెరిగారు. సీతాకాంత్ మహాపాత్ర సాహిత్యం హిబ్రూ, జపనీస్, డేనిష్, లాంటి భాషల్లోకి కూడా వెళ్ళింది. ఆయన సృజనాత్మక రచనలతో పాటు అనేక స్వీయ యాత్రా చరిత్రలు కూడా రాసారు. ఎంత విస్తారంగా పర్యటనలు చేసినప్పటికీ తన హృదయం ఎప్పటికీ ఒడియా లోనే వుంటుంది అంటారాయన. ఎందుకు అంటే **"కవిత్వం ఆత్మనుంచి వస్తుంది, అందుకే దాన్ని మనం పుట్టి పెరిగిన భాషలోనే బాగా రాయగలం , అందుకే దాన్ని మనం మాతృభాష అంటాం. అందుకే నాకు ఒడియా తల్లి లాంటిది. నేను అందులోనే రాయడానికి ఇష్టపడతాను, ఎంతో సంతృప్తిగా రాయగలను.** అంటారు.

ఆయన మొదట తన చదువు అయి పోగానే ఉత్కల్ విశ్వవిద్యాలయం లో అధ్యాపకుడిగా కొంత కాలం పని చేసారు. తర్వాత సివిల్స్ పరీక్ష రాసి మొత్తంగా ప్రథమ స్థానంలో ఉత్తీర్నుడయి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల్లో అనేక పదవుల్ని నిర్వహించారు. ఆయన ఉన్నత అధికారిగా అనేక ఉన్నత పదవుల్ని నిర్వహించారు. కేంద్ర సాంస్కృతిక శాఖ కార్యదర్శిగా, హార్వర్డ్ విశ్వవిద్యాలయం సీనియర్ ఫెల్లో గా, కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయం అంతర్జాతీయ అకాడెమీ ఆఫ్ పోయెట్స్ హానరారీ ఫెల్లో గానూ, నేషనల్ బుక్ ట్రస్ట్ చైర్మన్ గానూ యునెస్కో లోనూ పనిచేసారు. 'ఇన్నేళ్ళూ సివిల్ సర్వీసేస్ నా వృత్తే అయినప్పటికీ కవిత్వ మే నా భావోద్వేగం అంటాడాయన.

పుస్తకాలంటే అమిత ప్రేమను చూపించే ఆయన ఒక మంచి పుస్తకం కొన్నప్పుడు పొందే ఆనందం మరే వస్తువు కొన్నా రాదు అంటాడు. పుస్తకాలను చేతిలో పట్టుకున్నప్పుడు, వాటి వాసన, భావన ఆయన హృదయం లో ప్రత్యేకమయిన స్థానాన్ని పొందుతాయి. తాను టీవీ చూస్తానని అయితే పుస్తకాలు చదివినప్పుడు కలిగే సంతోషం టీవీ చూడడడం లో కలగదని అంటాడు.

ఇప్పటికే ఆయన 15 కవితా సంకలనాలు, 5 వ్యాస సంకలనాలు,30కి పైగా వివిధ ఆలోచనాత్మక రచనలుచేసారు. ఆయన కవితా సంకలనాలల్లో అష్టపది, సబ్దర్ ఆకాష్ (ద స్కై ఆఫ్ వర్డ్స్), అరా దుష్య, శ్రేష్ఠ కవిత, శబ్ద, ఓ నిర్వకత, అనేక శరత, ఉషావిలాస, సముద్ర, అనెక్ శరత్, లాంటివి ప్రముఖ మ యినవి. ఇక ఆయన రచ్నల్లు ఇంగ్లీషు లో The ruined temple and other poems భారతీయ గిరిజన మౌఖిక కవిత్వ అనువాదం Unending rhythms మొదలయినవి వెలు వడ్డాయి.

కవిత్వం తో పాటు సీతాకాంత్ మహాపాత్ర కృషి ముఖ్యంగా సంతాల్స్ పైన చేసారు. భారత దేశంలో అధిక సంఖ్యలో వున్నా ఆ గిరిజనా జన జీవాలపైన ఆయన కృషి ఎంతో విలువయింది. "నేను ప్రధానంగా నాకు వచ్చీ రాణి సంథాల్ భాషలో వారితో మాట్లాడుతాను, ఎలాంటి సిగ్గూ మొహమాటం, లేకుండా అంటారాయన. సంథాల్ గురించి అనేక రచనలు చేసారాయన. అంతే కాదు తనకు కొంత ఫ్రెంచి కూడా వచ్చుని అన్నారు. అయితే ఏ భాష అయినా ఉపయోగించుకుంటే మర్చిపోతామని అంటారాయన. 'కేవలం రచనలే నన్ను బతికిస్తున్నాయి' అంటారాయన.

సాహితీ సవంతి

-వారాల ఆనంద్
9440501281

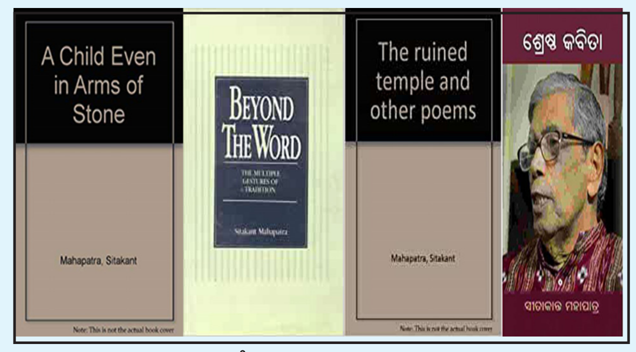

సీతాకాంత్ మహాపాత్ర ఒరియా కవిత:

కాలం ఎగిరిపోదు
ఎగిరిపోయేది కాలం కాదు
మనుషులు సమస్త జీవ జాలమే
ఎగిరిపోతుంది
నల్లటి కోటు తొడుక్కున్న మేఘం
రూప చిత్రం లా కూర్చున్న కూర్చుని
నాన్నకు
వీడ్కోలు చెబుతూ
ఎగిరిపోతుంది
నాన్న తల ఇంటి ముందున్న
వరండా గోడను ఆసరాచేసు
కుంటుంది
మరుసటి రోజు
ఆయన వెనుతిరిగి
అస్తమిస్తున్న సూర్యునితో పాటు
ఎగిరిపోయి క్షితిజం లో
చేరిపోయాడు
రోదిస్తున్న వృక్షానికి వీడ్కోలు
చెబుతూ
ఆకులు రాలిపోతాయి
కట్టెలు కొట్టేవాడొచ్చి
చెట్టును నరికేస్తాడు
తాను పుట్టి పెరిగి నిలబడ్డ నేలకు
వీడ్కోలు చెబుతూ చెట్టు నేలకు
ఒరుగుతుంది
అకస్మాత్తుగా
ఇల్లూ, నదులూ,అడవులూ,
పొలాలూ, చిత్తడి నేలలూ
బంధువులూ
కాలం చిత్రించిన అనంతమ
యిన చిత్రాలూ
నిశీధిలోకి కదిలిపోవడం
చూస్తాం.
వర్షంలేని చిత్ర పుంజి
అమ్మాయిల గుంపులాగా
చిన్న పర్వతాలు సమూహం గా
కూర్చుని
పూచి ఆడుకుంటున్నాయి
పైన కమ్ముకుంటున్న మబ్బుల
తో
అవి మాట్లాడుతూనే వున్నాయి
అనేక విషయాలు మాట్లాడు
తూనే వున్నాయి.
గుర్తు తెలియని ఓ పర్వతం
విశాలమయిన భూమ్మిదికి
దుమికిన
సెలయేరును గుర్తు తెచ్చు
కుంది
అదిప్పుడు పూర్తిగా ఎండిపో
యింది.
చాలా దూరంగా మండు
తున్న ఎండిపోయిన
ఆకులకు నిప్పెవరు పెట్టారు.
నా హృదయ ప్రార్థనని
నేను వినగలను
అది పక్షులకు పాట నేర్పు
తుంది .
నేనో వరి మొక్కను
భూమిని చీల్చుకుని మొలకెత్తు
తాను
నేల మళ్ళీ మళ్ళీ
పునర్జన్మిస్తుంది.
(పూచి-చెమ్మ చెక్క లాంటి ఆట)
ఒరియా మూలం: సీతాకాంత్ మహాపాత్ర
స్వేచ్ఛానువాదం- వారాల ఆనంద్

"కవిత్వం ఆత్మనుంచి వస్తుంది, అందుకే దాన్ని మనం పుట్టి పెరిగిన భాషలోనే బాగా రాయగలం, అందుకే దాన్ని మనం మాతృభాష అంటాం. అందుకే నాకు ఒడియా నాకు తల్లి లాంటిది. నేను అందులోనే రాయడానికి ఇష్టపడతాను, ఎంతో సంతృప్తిగా రాయగలను"

గవ్వలు

వాషింగ్ మిషన్
నడువనంటోంది
ఎంతోమందికి ఉపాధి..ఎలుక దేవుడు.

ఆమెనే సూర్యుడు
అతడు-చంద్రుడు
ఆయన విజయానికి ముందు.. ఆమె సంపాదన.

ఏం నడుస్తుంది
నల్ల కుక్కనే
చచ్చినా పుట్టినా.. ఒకే బ్రాండ్ బాజా.

ఒంటరిగా రాలేదూ
ఒంటరిగా పోము కూడా
అందరికీ తోడు.. నీ అంతరాత్మ.

టీవీలో
వార్తలను 'జోకు'తున్నారు
గంట గంటకు పాసంగం.. ఒకే వైపు.

ఉద్యోగులకు
నెలసరి ఆటంకం
రోస్టర్ పద్ధతిన.. జీతాలు జమ.

ఎందరు తల్లులు
సవరిచ్చారో..
చేనులో మొక్క.. నిగనిగలాడుతూ నవ్వుతుంది.

దేవాది దేవుడు
సర్వాంతర్యామి
గూగుల్ మ్యాప్‌లో.. గర్భగుడి ఆలంబనం.

కూర్చున్నచోట ఫించన్
నిల్చున్నచోట జీతం
స్వరాజ్యంలో.. మీలో ఇంకెవ్వరు దరిద్రుడు!

పరిణయమంటే
మనస్సుల కలబోతే కాదు
వ్యక్తిగత అవయవాలకు.. పట్టాభిషేకం.

వేడిగాలి పీల్చి
చల్లగాలిని వదులుతోంది
అగ్నిపునీత.. జగదేక భూమాత.

- జిందం అశోక్
సెల్: 8978532225

వైవిధ్యమైన అంశాలను స్పృశించిన వినూత్న సవ్వడులు

"పరిపూర్ణమైన అనుభూతుల ఒరవడులతో
గుండె గొంతులో కొట్లాడు ఊసులతో
మంజీర నాదమై
నవనాడులను పులకింపజేస్తూ
నవనవోన్మేషమై సాగిపోయే
అందమైన భావవీచిక
నిరంతర జీవ వాహిని కవిత" అంటూ మనోభావవీచికలో కవిత్వా నికి ఒక కొత్త అర్థాన్ని ఇస్తూ కవి త్వంలో వైవిధ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ విభిన్న అంశాలతో కూడిన "వినూత్న సవ్వడులు"కవితా సంపుటితో మన ముందుకు వస్తున్న పురం మంగ గారిని సాహితీ లోకంలోకి ఆహ్వా నిస్తూ అభినందిద్దాం.పురం మంగ గారు వృత్తి రీత్యా తెలుగు భాషో పాధ్యాయులు.కవులకు ,పండితులకు నిలయమైన ఇందూరు గడ్డపై జన్మించిన మంగ గారు వెలువరిస్తున్న తొలి కవితా సంపుటి ఇది.

కవిత్వం ఎప్పుడు వైయుక్తికవే అంటారు.పురం మంగ గారు .నవ నవోన్వేషమైన అనుభూతిని ఆవిష్క రించడమే కవుల కర్తవ్యం అంటూ "కవుల కర్తవ్యం"లో కవితలు రాసే కవుల బాధ్యతలని వివరించారు.

నిరాశానిస్పృహలతో బలహీన పడుతున్న యువతను తట్టి లేపుతూ
"ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడే
అలలని చూడు
పడిన లేచిన
అదే ఆత్మవిశ్వాసం" అంటూ ఆత్మవిశ్వాసంతో సాధించనిది లేదని ఎగిసిపడుతున్న అలలను ఆదర్శంగా తీసుకోమని యువతకి చక్కని సందేశాన్ని అందించారు. అదేవిధం గా
"గెలుపోటములకు అతీతంగా
ముందుకు వెళ్లడమే జీవితం
లక్ష్యాన్ని ప్రేమించి సాధన చేయి
విజయం తప్పక వరిస్తుంది" అంటూ పోరాడి గెలువమని ఉద్బోధించారు.

ప్రతి కవి/కవయిత్రి స్త్రీని గురించి కవిత రాయక మానరు. లక్ష్మీకళతో ఉట్టిపడే స్త్రీ లిప్త పాటు కాలమన్న రెస్టు లేక ఉదయం మొదలు పడుకునేంతవరకు గడియారంతో పోటీ పడుతూ విభిన్న అవతారాలతో కుటుంబాన్ని నడిపిస్తున్న స్త్రీని" లలిత లావణ్యవతి లలన"గా పరిచయం చేశారు. ఈ జగతికి మూలం స్త్రీయే అని స్పష్టపరిచారు.

నా (మన) జ్ఞాపకాలు కవితలో గడచిన జీవిత అనుభవాలను జ్ఞాపకాలను తీయని గుర్తులను జ్ఞప్తికి చేసుకుంటూ మనలను బాల్యంలోకి నెట్టి వేసిన తీరు అపురూపంగా ఉంది.

సాంకేతిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందిన నేటి కాలంలో సమాచారాన్ని క్షణాలలో తెలుసుకోగలుగుతున్నాం. కానీ సాంకేతిక విజ్ఞానం అంతగా లేని ఆ కాలంలో
"ఎన్నో కబుర్లను వెతలను
తనలో నింపుకొని
గాలికి కట్టిన దారంలా
ఆకాశంలో విహంగంలా
బహుదూరం పయనించి
మాటలకు అందని ఊహలను
విపులంగా వివరించిన ఉత్తరం
నేడు కనుమరుగైనద" ని పాత జ్ఞాపకంలా మిగిలిన ఉత్తరాన్ని జప్తికి చేసుకోవడం ముదావహం.

కరోనా బాలల చదువులను ఛిద్రం చేస్తూ వారి భవితవ్యాన్ని ఎంతగా దెబ్బతీసిందో కరోనా కోరల్లో చిక్కిన చదువుల తల్లి ఎంతగా తల్లడిల్లిందో "చిన్నబోయిన చదువులమ్మ కవిత"లో కళ్ళకు కట్టినట్లుగా వివరించడం అభినందనీయం.

ప్రతి మనిషి పరోపకార గుణాన్ని అలవర్చుకోవాలి.సహనంతో ప్రవర్తిం చాలి తన బాధలను తనలోనే దాచు కొని ఇతరులకు సంతోషాన్ని అందిం చాలి.తనకు నష్టం జరిగినా ఎదుటి వారికి లాభం చేకూరాలన్న భావాన్ని "ఓ గులాబీ నీకు నా సలాం" కవితలో పొందుపరిచారు.

ప్రతి మనిషి పుట్టుక తర్వాత తన జీవితంలో ఎదుగుదలకు, అభివృద్ధికి మూల కారణమైన త్రిమూర్తులను ఎప్పుడు మరవరాదని, జ్ఞానప్రదాత గురువును కని పెంచిన అమ్మానాన్న లను మరవనివాడే జాతిరత్నమై ఎదుగుతాడని బోధించారు.
"కనిపెంచిన కన్నపేగు పాశాన్ని
నీ అంతరాత్మ గుర్తిస్తే
నీ ఎదకవాటం తెరుచుకొని
నిండు గోదారల్లే
నీ ప్రేమ వాహిని పారుతూ
అమ్మ పాదాలను పునీతం చేస్తుంద"ని ఈ లోకానికి పరిచయం చేసిన అమ్మను అమృతమయి కవితలో తలుచుకోవడం కవయిత్రికి తల్లి పట్ల గల ప్రేమను తెలియజేస్తుంది.

మనిషి జీవితంలో తల్లిదండ్రులు గురువు తర్వాత అత్యంత ఆప్తుడు స్నేహితుడు.ఎవరికి చెప్పలేని విషయాలను మనం స్నేహితులతో పంచుకుంటాం.తన సాహిత్య వ్యాస ంగం కొనసాగడానికి ప్రోత్సహించి, వెన్నుదన్నుగా నిలిచిన కలం స్నేహంను తలచుకుంటూ కవితను రాయడం ఆమెలోని విజ్ఞతకు ప్రత్యేక.

కనుమరుగవుతున్న తెలుగు భాష పూర్వవైభవాన్ని తీసుకురావాలని ప్రతి ఒక్కరిని కోరుతూ "తెలుగు వెలుగు" ను అద్భుతంగా అందించిన తీరు అభినందనీయం.
"కల్మషం లేని
కలతలు లేని
చింతలు లేని
భావి భారత పౌరులు"బాలల గురించి ఓ చక్కని కవిత ఈ సంపుటిలో చోటుచేసుకుంది.

ఈ కవితా సంపుటిలో చోటు చేసుకున్న కొన్ని సుబోధక వాక్యాలు
"గెలుపోటములకు అతీతంగా ముందుకు వెళ్లడమే జీవితం"
"గెలుపులు ఎన్ని వరించినా ఒదిగి ఉండడం నేర్చుకో"
"ధనాన్ని కోల్పోతే కొంత నష్టం వ్యక్తిత్వం కోల్పోతే చాలా నష్టం"
"మనిషికి మరణం ఉంటుంది కానీ మంచితనానికి మరణం ఉండదు"
"నలుగురు నీకై వచ్చేలా జీవించు నలుగురు నీకై తపించేలా బతుకు"

ఇంకా ఈ సంపుటిలో కరోనాపై , కరోనా చేసిన గాయాలపై మూడు కవితలు ప్రియమైన తన మనసుకు నచ్చిన వ్యక్తిపై కవితలు, అంతే కాకుండా అలంకారాలకు సంబంధించిన కవితలు, గుణింతాలతో కవితలు, శ్రీశ్రీ ,అల్లూరి సీతారామ రాజు లాంటి గొప్ప వ్యక్తులపై కవితలు,విలువలు మానవత్వం, ప్రకృతి, త్రివర్ణ పతాకం, గణ తంత్రం, ఎస్పీ బాలసుబ్రమణ్యం , వైద్యులు తదితర అంశాలపై కవి త్వాలు చోటుచేసుకున్నాయి, ఇంకా కవయిత్రిలో హాస్యరసం కూడా నెలకొందని వారు అందిం చిన హాస్య కవితలు తెలుపుతు న్నాయి. మొత్తం పై విభిన్నపార్శ్వాలలో విభిన్న అంశాలపై కవితలతో కూడిన వినూత్న సవ్వడులు పేరుకు తగినట్లుగా రూపుదిద్దుకుంది.పురం మంగ గారి నుంచి మరిన్ని చక్కని కవితలను ఆశిస్తూ

ప్రతులకోసం :6-149/4/డిడి/48, డాలర్ డ్రీమ్స్ విల్లాస్, సాయి నాథ ఆశ్రమం దగ్గర , బౌరంపేట, హైదరబాద్ 9666375277

-వైరాగ్యం ప్రభాకర్,
9014559059

రుబాయిలు

పేదవాడి పేరుచెప్పి బతకనేర్చె నాయకులు
ఆకలిమంటలతో చలి కాచుకునే నాయకులు
ప్రజాస్వామ్య దేశంలో రాచరికపు పోకడలే..
అడ్డంగా బలిసిపోయె అడ్డులేక నాయకులు !!

పెరుగుతున్న ధరలపైన అదుపులేదు సిగ్గుచేటు
పేదవారి బతుకులేవి మారలేదు సిగ్గుచేటు
ఖజానాలు దోచుకుంటు చిల్లరనే విసురుతుంటె..
చెయ్యిచాచు జనాలలో మార్పులేదు సిగ్గుచేటు !!

కులమతాల ఉచ్చులోన చిక్కుకున్న జనాలు
రాజకీయ రొచ్చులోన పొర్లుతున్న జనాలు
సంక్షేమం పేరుచెప్పి జేబుచిల్లు పెట్టినా..
వంగివంగి నాయకులకు మొక్కుతున్న జనాలు !!

రాజరికం ఏలుతున్న ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంరా
వ్యక్తిపూజ భజనచేయు మూర్ఖులున్న రాజ్యంరా
బడాచోరు వ్యాపారులు చట్టాలను కొంటుంటే..
ఓటుకొక్క రేటుకట్టి అమ్ముతున్న రాజ్యంరా !!

-పేరిశెట్టి బాబు
9247170800

నిశీధిలో వెన్నెల

నడిచిన దూరం కొన్ని వేలమైల్లు....
పాదాలు కందిపోయి.....
మార్గమధ్యలో ఒక చోట ఆగి.....
అలసి సొలసి ఒక ఓదార్పుకై నిరీక్షిస్తూ నేను.....

గమ్యం చేరే వరకు విశ్రమించక....
ఆశయసాధనలో అలుపెరుగక....
ఓ పాత్ర పోషిస్తూ నేను,

జోరు వర్షం లో అయినా చిమ్మ చీకట్లో వెలుగుకై
పదాల మధ్య దాక్కున్న అక్షరమై మిగిలున్నా....
అర్థాన్ని వెతుకుతూ ఆశ్చర్యపోయేలా....
నిరీక్షిస్తున్నా....

ఒక్కోసారి గంద్ర గొడ్డలి పదునులా....
ఒక్కోసారి నిశీధిలో ప్రసరించే
చందమామ వెన్నెల వెలుగులా....

-దడిగె నరేష్
00968
93029220

సౌందర్య సాధనం

అమ్మ దువ్వెనతో
తల దువ్వుకున్నప్పుడల్లా
లాక్కొని నోట్లో పెట్టుకోవాలని
దాంతో ఆటలాడుకోవాలని
తెగ ఆరాట పడేది చిన్నప్పుడు
ఆ దువ్వెనను ఆటబొమ్మలకన్న
ఎక్కువగా ఇష్టపడేదప్పుడు.

పెరిగినకొద్దీ వాడకం తెలిసినకొద్దీ
దాన్ని ఆట కోసం కాకుండా
అందాలకు మెరుగులద్దేదిగా
ఉన్న స్టైల్ ని పెంచేదిగా
యవ్వనంలో ఒక సహచరుడిగా
జేబు భూషణం అయ్యింది.

చిత్తుగా వెంట్రుకలున్న తలైనా
కేశసంపద తరుక్కుపోయిన
బట్టతలైనా
ఉన్న జుత్తును చక్కగా దువ్వి
చిక్కులుపడ్డ కురులను సరిచేసి
ముఖారవిందాన్ని
వెలుగు జిలుగులతో
మెరుగులద్ది
పొంగిపోతుంది ఆ దువ్వెన.
అందాల సాధన అపురూప కానుక
తన పళ్ళతో తలను శుభ్రం చేసి
వెంట్రుకల మొదల్లలో జీవం నింపి
మానవుని మేలుకోరుకుంటుంది.

నిద్రలేచిన ముఖం దువ్వని తలతో
ఓ అనాకారి రూపమే దర్శనమిస్తది
విలువలేని రూపమే అగుపిస్తది.

దువ్వెన జేబులో ఉన్నా
డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ మీదున్నా
అది కోరుకునేదొక్కటే
అందంగా చూపడమే
అందరికీ సమానంగా
ఉపయోగపడడమే.

జుత్తును దువ్వుకున్నట్టు
ఇంటిని ఊడ్చి శుభ్రం చేసుకున్నట్టు
నడవడికను చక్కగా
ఏ చిక్కులకు తావివ్వక
గొప్ప వ్యక్తిత్వానికి
దారులు వేసుకుంటూ
అంతర్ సౌందర్య మెరుగులద్దుకోవాలి.
నేర్చుకోవాలెగానీ
ప్రతి పరికరం ఓ గురువే
ప్రతి వాడుకా మనకు
ఓ ప్రియమైన వరమే.

-మంచికట్ల లక్ష్మణ్
9494800112

పుస్తక సమీక్షలు

'పూర్ణ చంద్రోదయం' డా॥జి.వి. పూర్ణచందు సాహిత్యానుశీలన

ఆచార్య మాడభూషి సంపత్ కుమార్, సారధ్యంలో 'మాడభూషి సాహిత్య కళాపరిషత్', నిర్వహించిన డా॥జి.వి. పూర్ణచందు సాహిత్యం, జీవితం, వ్యక్తిత్వం, నదన్ను సందర్భంలోని 70 మందికిపైగా ప్రముఖ సాహితీవేత్తల పత్రాల సాహిత్యానుశీలన గ్రంథం యిది. నిరంతర అధ్యయనం, బహుముఖీన ప్రతిభ, పరిశోధనాసక్తి, దార్శనికత డా॥జి.వి. పూర్ణచందును తెలుగు సాహిత్యంలో సుప్రతిష్టత సాధించే 180 గ్రంథాల రచయితగా, తీర్చిదిద్దింది. 1975లో తొలి వ్యాసంతో సాహిత్య రంగ ప్రవేశం చేసిన డా॥ పూర్ణచందు చైతన్యవంతమైన భాషా సాహిత్య, సాంస్కృతిక చరిత్రాత్మక ప్రస్థానం ఈ సంపుటి, గ్రంథస్థం చేసింది. వృత్తికి ప్రవృత్తికి మధ్య భేదం లేని సాహితీవేత్తగా, చరిత్ర పరిశోధకునిగా తెలుగునాట శారీరక, మానసిక ఆరోగ్య సంపదను బహుముఖ ప్రజ్ఞగల డా॥ పూర్ణచందు నిరంతర రచనా వ్యాసంగంతో అర్ధ శతాబ్దిపైగా సేవలు అందిస్తున్నారు. తెలుగులో తొలి ఆహార చరిత్ర గ్రంథ రచయితగా, ఆహార సంస్కృతి చరిత్రపై 20కిపైగా పరిశోధనాత్మక గ్రంథాలు రచించిన డా॥ పూర్ణచందు, రచయితగానే కాకుండా భాషోద్యమ క్రియాశీలిగా, వైద్యునిగా, మినీ కవితా ఉద్యమకారునిగా, శతాధిక గ్రంథకర్తగా పరిపూర్ణత సాధిస్తున్నారు. 23వ ఏట రాసిన మనో విశ్లేషణ గ్రంథం 'అమలిన శృంగారం' భాష, సాహిత్య, సంస్కృతీ చరిత్ర వ్యాస సంపుటి 'తెలుగు కోసం', తెలుగు పలుకుల మాధుర్యాన్ని చాటిచెప్పిన 'మాటల ముచ్చట్లు', 'దీన జన బాంధవుడు', వేముల కూర్మయ్య జీవిత చరిత్ర, తొలి ఐతిహాసిక నవల 'సప్తసింధు', చారిత్రక నవల 'తెలుగు ధీర', 'జీవితం కథలు, అత్యంత అల్పాక్షరాలతో అనంతార్థం యిచ్చే 'ముక్కాలు' కవితలు, యిటీవల జాగృతిలో ప్రచురితమైన 'తాంబూలం' సీరియల్ వ్యాసాలు పూర్ణచందు ప్రతిభా వ్యుత్పత్తులకు అద్దం పడ్తున్నాయి. సాహిత్యపరమైన రచనలు, భాష, చరిత్ర, ఆహార చరిత్ర, జీవిత చరిత్రలు, మహిళలకు సంబంధించిన రచనలపై విశ్లేషణలు మాత్రమే ఈ సంపుటిలో ఉన్నాయి. మరో అనుశీలన గ్రంథం రావలసి నంత విశేష విశ్లేషణ జరగవలసి వుంది. డా॥ పూర్ణచందు, సమగ్ర భాషా సాహిత్య, సాంస్కృతిక, వైద్య రంగాలలో సాధించిన అపురూప అనితర సాధ్యమైన సాహితీ సంపద, తెలుగు సాహితీ ప్రస్థానంలో మరపురాని మైలురాళ్ళు.

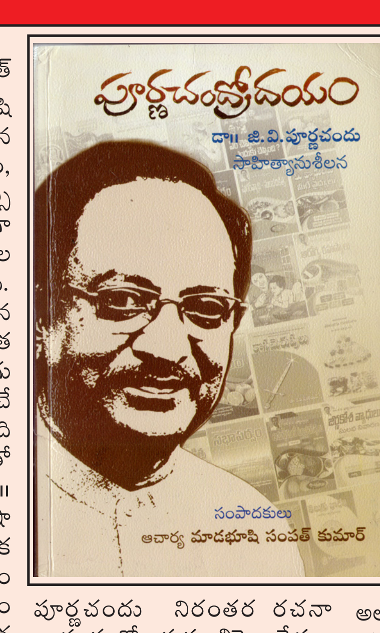

ప్రతులకు:
డా॥జి.వి. పూర్ణచందు
1వ అంతస్తు, సత్‌నం టవర్స్
బకింగ్‌హామ్‌పేట పోస్టాఫీసు
ఎదుట, రాజగోపాలాచారి వీధి
గవర్నర్ పేట
విజయవాడ-520 002.
సెల్:94401 72642

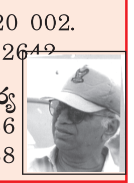

-జయసూర్య
సెల్:9014948336
9394775088

యవ్వనం కాలిపోతుంది

యవ్వనం కాలిపోతుంది
సిగరెట్ పొగలో
మత్తు సెగలో
ఒక్కసారిగా కాదు
అభివృద్ధికి
విడతలుగా నిధులు
మంజూరైనట్లుగా
అధికారులు
విడతలుగా విధులు
నిర్వహిస్తున్నట్లుగా
గమ్మత్తుగా
యవ్వనం కాలటానికి
ఓ మూడు విడతలు
మొదట మెదడు అంటుకొని
పిదప ఊపిరి తిత్తులు
తదుపరి యవ్వనమంతా
కాలుతూనే ఉంది..
ఇప్పుడంతా
టెంపరరీ సుఖాలే
అందుకే పొగలు
గాల్లో కలిసినట్లు
యువ ప్రాణాలు
గాల్లో కలుస్తున్నవి
బాధ్యతల్ని
ఎత్తుకోవాల్సిన యువతరం
మొత్తుకుంటున్నా
మత్తునే మోస్తున్నరు
యవ్వనమంతా
అదుపుతప్పి
చిత్తవుతుంది
ఆదర్శం నెట్ కెక్కి
హీరోలని అనుకరిస్తుంది
హీరో పొగను
రౌండ్లు రౌండ్లుగా చిమ్మేవాడే!!
పైగా
ధూమపానం ఆరోగ్యానికి హానికరమని
ఓ వ్యాపార ప్రకటనలా
ఆరోగ్య ప్రకటన
ప్రకటన పక్కకు నెట్టి
తెర బొమ్మలా స్టైల్ ని పట్టి
యవ్వనం కాలిపోతుంది

- సాకి.
9949394688

సృష్టి (వి)చిత్రం బోధపడుతుంది

చిరుతపై కనిపించే చుక్కలు
సప్తవర్ణాల పక్షుల ఈకలు
నీటిలో కదిలాడే చేపల వర్ణాలు
పండ్లుపై ఉండే
కమ్మని పొరలను చూస్తే
సృష్టి కళాత్మక ధోరణి
బోధపడుతుంది.

కొమ్మల్లో కోయిలమ్మల పాటలు
కొండకోనల్లో చిరుగాలుల సవ్వడులు
విత్తులు విత్తుల రంగులు
సెలయేర్ల సరిగమలను చూస్తే
భగవంతుని నైపుణ్యం బోధపడుతుంది.

ఉత్సుకత నిండిన మనసులు
పనులను భిన్నంగా చేసే ఆలోచనలు
ఆత్మశక్తి ఆవహించిన ప్రవర్తనలు
ఏటికి ఎదురీదే ధైర్యాలను చూస్తే
దేవుని దూరదృష్టి బోధపడుతుంది.

మంచు పొగలోని చల్లని రాగాలు
ఆవుదూడల ప్రేమైక పిలుపులు
పచ్చని చెట్ల యుగళ గీతాలు
కోవెల జే గంటల
ప్రతిధ్వనులను చూస్తే
సృష్టి ధర్మం బోధపడుతుంది.

వెదురు వేణువు లోని సరిగమలు
చిట్టి చీమల్లోని
శ్రమ జీవన సౌందర్యాలు
సాలీడు లోని అల్లిక చతురతలు
గిజిగాడులోని
సాంకేతిక నైపుణ్యాలను చూస్తే
సృష్టి (వి)చిత్రం బోధపడుతుంది

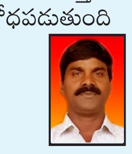

-పిల్లి హజరత్తయ్య,
9848606573

నిశా పుష్పాలు

హేమంతపు మబ్బుల పందిరి
నిశిరాతిరి వేళలో
తన ఒడిలో దాచుకున్న
నిశా పుష్పాల నిధులను
అహిమాంశుడు తూరుపు పరదా
మాటునుండి తొంగి చూడకముందే
తుషార బిందువులను ఒడుపుగా
పందిరి కిందున్న పచ్చని పత్రాలపై
ప్రేమగా చిలకరించింది
అలా జారిన హిమరావాలు
మంచు ముత్యాలై కిందున్న
పసి పసిరికలపై జలజల రాలాయి.

పందిరి కింద
ఏలాంటి అచ్ఛాదన లేకుండా
అలా తచ్చాడుతున్న పశుపక్ష్యాదులు
సంచెడు మంచు ముత్యాలతో
ఒళ్లంతా తాపడం చేయించుకున్నాయి.

పట్టపగలు
భానుని కిరణపు బాణాలు
మంచు ముత్యాల పొట్టను
నిట్టనిలువునా చీల్చడంతో
కన్నీటి చినుకులు రాల్చుతూ
కడలి గర్భంలో కలిసిపోయాయి.

సాయం సమయాన నదీ ద్వీపంలో
సూర్యాస్తమయ అందాలను
వీనుల విందుగా వీక్షిస్తున్న
నవయవ్వన ద్వయం
ఒకరి కలల వాకిలిలోకి
ఒకరు అడుగిడిన వేళ
తన్మయత్వంతో తమ దేహాలను
పున్నమి నాగుల్లా
పెనవేసుకుంటున్నాయి
వారి ఉచ్వాస నిశ్వాసాలకు
ఆ పగడపు ద్వీప ప్రాంగణమంతా
ఉష్ణ మండల ప్రాంతమైంది.

ఆ దేహాల సరసపు రాపిడికి
స్వేదపు కాలువలు పారాడి
విరసపు వాహినిలో సంగమించగా..
సంగమ స్పర్శకు జలధిగ జలాలు
అందెల సవ్వడులు మ్రోగిస్తూ
శృంగార గీతం పాడుతున్నాయి

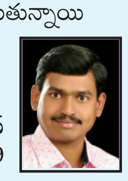

-గంగాపురం శ్రీనివాస్
9676305949

మార్క్సిజాన్ని సాహిత్యం వైపుకు మళ్ళించిన విమర్శకుడు 'రారా'

బుద్ధిజీవులు

వాస్తవిక జీవితాన్ని ప్రతిబింబించడమూ, ఉన్నత జీవన యానానికి మార్గం చూపించడమూ, ఉత్తమ హృదయ సంస్కారానికి ప్రేరణ ఇవ్వడమూ, సాహిత్య లక్ష్యాలుగా చెలామణి కావడం లేని ఈ స్థితిలో వికృతవాద సాహిత్యానికి అడ్డుకట్ట వేయకపోతే కలిగే ఉపద్రవాన్ని ముందే పసిగట్టిన మహా మేధావి 'రారా'.

(రాచమల్లు రామిరెడ్డి) రారా గా ప్రసిద్ధి చెందిన వీరు(ఫిబ్రవరి 28 1922 -నవంబర్ 24 1988) కడప జిల్లాలోని పైడిపాలెం లో జన్మించారు. తండ్రి బయప రెడ్డి తల్లి ఆదిలక్ష్మమ్మ . ప్రాథమిక విద్య పులివెందులలోని జిల్లా బోర్డ్ హైస్కూల్లోను, ఇంటర్ అనంతపురం లోని నాటి దత్తమండల కళాశాలలోను, తరువాత మద్రాసులోని గిండి ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలోనూ చదివాడు. ఆ రోజుల్లో మహాత్మా గాంధీ జైలులో చేపట్టిన నిరాహార దీక్షకు మద్దతు తెలుపుతూ సమ్మె చేసినవారిలో రారా కూడా వున్నా డు. క్షమాపణ చెప్పడానికి కూడా నిరాకరించడం వలన కాలేజీ నుంచి బహిష్కరించారు. అందులో తన సహవిద్యార్థి చంద్ర రాజేశ్వర రావు కూడా వున్నారు. ఆ తర్వాత విజయవాడలోని విశాలాంధ్ర పత్రికలో ఉప సంపాదకునిగా పని చేసినా ఎక్కువ రోజులు ఉండలేదు. కొంత కాలం ఉల్లిగడ్డల వ్యాపారం కూడా చేశాడు. 1962 నాటికి కొంతమంది మిత్రుల సాన్నిహిత్యంతో సాహితీ రంగంలోకి పూర్తిగా ప్రవేశించాడు. వారిలో కేతు విశ్వనాథ రెడ్డి, బంగోరె, రామప్ప, నంద్యాల నాగిరెడ్డి లు కూడా వున్నారు. ఫలితంగా 'సంవేదన' అనే పత్రిక 1968 ఏప్రిల్ లో తొలి సంచిక వెలువడింది. ఆ సంచికావిష్కరణ శ్రీశ్రీ అధ్యక్షతన జరిగింది. కాని ఎక్కువకాలం కొనసాగలేదెందుకో. కొంత కాలం తర్వాత 1970లో రష్యా దేశానికి వెళ్ళి మాస్కోలో తెలుగు అనువాద కునిగా ఆరేళ్ళ చేసి వారికి అద్భుతమైన సేవలందిచారు రారా. అందువల్లనేనేమో భవిష్యకాలంలో మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతాన్ని సాహిత్యానికి అన్వయింప జేసి సమాజం వైపుకు మళ్ళించాడు. తన జీవితంలో ఎక్కువ భాగం సమీక్షలే చేసినా గొప్ప విమర్శ కునిగా ప్రసిద్ధికెక్కారు. 1957-1959 మధ్యకాలంలో రారా రాసిన కథలు, 1960లో 'అలసిన గుండెలు' పుస్తక రూపంలో వచ్చాయి. ఇవి కాక అనేక అనువాదాలు గోర్కి కథలు, చేహోవ్ కథలు , అనేకంగా అనువదించారు రారా. గియోర్గి లూకాచ్ అనే హంగేరియన్ శాస్త్రవేత్త రాసిన ' చారిత్రక నవల' అనే గ్రంథం లో చేసిన సూత్రీకరణలను ఆధారం చేసుకొని ' కొల్లాయి గట్టితేనేమి" నవలను గొప్పగా సమీక్షించాడు. అలాంటి విమర్శ అంతకు ముందెన్న డూ ఎవ్వరూ రాసివుండలేదని సాహితీ విజ్ఞుల ప్రశంసలు. రారా విమర్శ కొరడా లాంటిది. దానితో కొట్టిన దెబ్బ దశాబ్దాలుగా నిలిచిపో తుందంటారు. తెలుగులో సాహిత్య విమర్శ బాగాలేదనీ చెడుధోరణులను ఎత్తి చూపిస్తూ కొన్ని కర్తవ్యాలను ఎంచుకున్నారు.రారా తన విమర్శలలో. దిగంబర కవిత్వాన్ని దుయ్యబడుతూ 'ఈ సమాజం ఎంత పాడైపోయినా దిగంబరులు రాసిన కవిత్వం అంతగా దిగజారిపోయిందా?' అని నిలదీశాడు. నక్సల్ ఉద్యమాన్ని కూడా రారా వ్యతిరేకించారు. చాలామంది సమీక్ష వేరు, విమర్శవేరు అంటారు. ఈ సంప్రదాయాన్ని మార్చి గ్రంథసమీక్షల స్థాయిని పెంచి గొప్ప విమర్శలు రూపొందించిన ఘనత రారా తోనే ప్రారంభమైందనడం అతిశయోక్తి కాదు. ఒక రచనను విమర్శించేటప్పుడు ఆ రచయిత సాహిత్య జీవితాన్ని మాత్రమే ప్రస్తావించాలి గాని, అతని సాహిత్యేతర జీవితాన్ని విమర్శస్తే అది అక్రమమైన విమర్శ అవుతుంది అంటారు రారా. గ్రంథ రచయిత ఎటువంటి వాడైనా, చివరకు స్నేహ బాంధవ్యాలున్నా ఆ ప్రభావం అతని పుస్తక విమర్శ మీద పడకూడదని రారా అభిప్రాయం. సాహిత్యానికి హృదయమే కేంద్రం హృదయమే ఆలంబన, హృదయమే హద్దు అది మీరిన నాడు అందులో సాహిత్యం వుండదని ఆయన ఉద్దేశ్యం. రారా విమర్శ గ్రంథాల వివరణకు వస్తే ఒకటి ' సారస్వత వివేచన " రెండు ' వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం- సమాజ శ్రేయస్సు' ఇటీవలే యుగ సాహితీ వారు, రారా స్మారక సమితి వారు కలిసి రారా సాహిత్యాన్ని నాలుగు సంపుటాలుగా వేశారు. పై చెప్పిన రెండు విమర్శ గ్రంథాలు కలిపి సాహిత్య సర్వస్వం రెండో సంపుటిగా తెచ్చారు.'సారస్వత వివేచన'లో 18 వ్యాసాలు, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం- 'సమాజ శ్రేయస్సు' లో 44 వ్యాసాలున్నాయి. ' ఇక అవార్డుల విషయానికి వస్తే 'సారస్వత వివేచన ' గ్రంథానికి రాష్ట్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు లభించింది. 'అనువాద సమస్యలు" అనే గ్రంథానికి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు బహుకరింపబడింది. ఈ గ్రంథం Alexander froser tytler రాసిన 'essay on the principles of translation ' (1791)అనువాద ప్రక్రియ మీద తొలి పుస్తకం. ఈ పుస్తకాన్ని ప్రమాణికంగా తీసుకొని 1987 లో రాసినదే 'అనువాద సమస్యలు' ఇది ప్రత్యేకించి ఆంగ్లం నుండి తెలుగు అనువాదం చేయడంలో కలిగే ఇబ్బందులును తెలియజేసే అత్యుత్తమ గ్రంథం. వీరిని గురించి కొంతమంది ప్రముఖులు అన్న మాటలు. ' రారా క్రూరమైన విమర్శకుడు' అన్నాడు శ్రీశ్రీ. ' రాచమల్లు రామచంద్రారెడ్డి గదాఘాతం నుండి తప్పించుకున్నది బహుశా నేనొక్కడినే'- అన్నారొకసారి సరస్వతీ పుత్ర పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు. ఎంత గొప్ప విమర్శకుడికైనా ఇంతకంటే ఘనమైన ప్రశంస ఏముంటుంది?. తెలుగు వాక్యం 'చలం' చేతిలో ఎంత సౌందర్యాన్ని సంతరించుకున్నదో, రారా చేతిలో తెలుగు సాహిత్య విమర్శ కూడా పదును దేలి అంత శక్తివంతమైన మారణాయుధమై కవుల, రచయితల గుండెల్లో గుబులు రేపింది. ఒక దశాబ్దం పాటు జరిగిన తీవ్ర కృషిలో భాగంగా ఎన్నో 'కంప్లీట్ ఆర్టికల్స్' అనదగినవి వున్నాయి. సాహిత్యంలో సమాచారానికి చోటివ్వకూడదని రారా అభిప్రాయం. వీరొక మాటంటారు... 'అనవసరమైన ప్రతి భావమూ సాహిత్య వ్యతిరేకమే, అనవసరమైన ప్రతి మాట సాహిత్య శత్రువే' అని. విమర్శలు, సమీక్షలు రూపాంతరం చెంది పూర్తి 'పొగడ్తలు' గా మారిపోతున్న ఈ తరుణం లో నిష్పక్షపాత, నిర్భయ, నిర్మొహమాట విమర్శల వైపుకు U--turn తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది, ఈ విమర్శ ప్రక్రియ ను పతాక స్థాయిలో నిలపడానికి తీవ్ర కృషి చేసిన 'రారా ' బాటలో పయనించడమే వారికి మనమిచ్చే నివాళి.

- మాయకుంట్ల నారాయణరెడ్డి
9989686603

అక్షరాంజలి

మా అందమైన ఆకుపచ్చని అరణ్యంలో
విధి రేపిన పెను తుఫానులో
ఓ మమతల మహావృక్షం నేలకొరిగింది.

తమ్ముడు ఇలలో
నీ చితిమంటల అగడు ఆరిందేమో కానీ
నీ జ్ఞాపకాలు సమిధలై
దహించి వేస్తున్న ఈ గుండెలో
ఆరని అగ్ని కీలల నెగడు ఆరేదెలార

వైద్యులు నా ఆయువు రేఖ గురించి
జ్యోతిష్యం చెప్తే చలించని నేను
ఇక నా చిరునవ్వును ఎవరు జయించలేరు
నేను విశ్వవిజేతను అనుకున్న

సిద్ధుడు బుద్ధుడైన ఓ యోగమేదో నాలోను ఉందనుకొని
ఆ తాత్వికతకు తాదాత్మ్యం చెందాను

కానీ కాలం ఆడిన ఆయువు ఆటలో
నువ్వు కనుమరుగై సముద్రమంత శోకాన్ని మాలో నింపావు
ఈ కన్నీటి అలలు చెక్కిటి తీరాన్ని
బలంగా తాకుతున్న ప్రతిసారి నా ఓటమిని గుర్తు చేస్తున్నాయి
విస్తృతమైన ఈ విలాపాన్ని మోయలేక మనసు ఘనీభవించింది
దుఃఖాన్ని ఉధృతంగా ఎంత కొత్తగా పరిచయం చేసావురా
నరం నరం కణం కణం కన్నీళ్ళే ప్రవహిస్తున్నట్టు
కనీసం కలగానైనా వచ్చి ఈ కన్నీరు తుడిచి వెళ్ళు
మరణం నీకు భౌతిక మాత్రమే
మా జ్ఞాపకాల్లో మా జీవితాల్లో
సదా జీవన గంగలా ప్రవహిస్తూ నే వుంటావు
పావన మూర్తివై నిలిచేవుంటావు
అందుకో ఈ అక్క అక్షరాంజలి
ఆఖరి అశ్రునివాళి.

(మా తమ్ముడు శ్యామ్
శ్యామ్ సుందర్ రెడ్డి తాటికొండ) స్మృతిలో)

-కళ తాటికొండ
9989891558

పుస్తక సమీక్ష

మహామంత్రి యుగంధర'-డింగరి రామాచార్య పద్యాకృతి

ఏకాశిలానగరం చారిత్రక దృక్పథం

తొలి తెలుగు రాజులైన శాతవాహనుల పాలన తర్వాత కాకతీయ వంశస్తులు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా పరిపాలన కొనసాగించారు. వీళ్ళు దాదాపుగా రెండువందల సంవత్సరాలు అలుపెరుగని సాహసంతో ఐదుగురు కాకతీయ చక్రవర్తులు రాజ్యపాలన సుఖశాంతులతో పరిఢవిల్లిందని చెప్పవచ్చు.వీరిలో రుద్రమదేవి భారతదేశంలోనే మొదటి మహిళ చక్రవర్తి కావడం గొప్పవిషయం. కాకతీయుల రాజధాని ఓరుగల్లు.దీనినే ఏకాశిల నగరం, ఆంధ్రనగరమని పిలిచేవారు.ఆనాటి సాహిత్యం, శాసనాలు చదివితే ఇలాంటి విశేషాంశాలు తెలియవస్తాయి. రాజకీయ, సామాజిక, సంగీత, సాంస్కృతిక పరంగా తమ పాలనలో ఒక ప్రత్యేక ముద్రను కలిగిన కాకతీయులు శిల్ప నిర్మాణంలోను ప్రత్యేక శైలిని కనబరిచారు. శిల్పకళల గురించి చెప్పుకుంటుపోతే 'కాకతీయ శిల్ప'మనే వ్యవహరిస్తాము. ఇందులో త్రికుటాల నిర్మాణం, రుద్రేశ్వరాలయం(వేయి స్తంభాల గుడి), రామప్ప దేవాలయం, కాకతీయుల కళాతోరణం, నంది శిల్పం, రాతిపూతలు, మనోహరమైన స్తంభశిల్పం, రంగంటప శిల్పం, నాట్యమంటప శిల్పం, ఆలయం లోపలి పైకప్పు పద్మం,హంస శిల్పాలు వారి శిల్పకళా నైపుణ్యానికి నిదర్శనం. సాహిత్య వినీలాకాశంలో మార్కండేయ పురాణానువాదం,ప్రతాపరుద్ర యశోభూషణం, నృత్య రత్నావళి వంటి గ్రంథాల ఆవిర్భావం పేరిణి నృత్యం, తిక్కన మహాభారతం పురుడుపోసుకున్నది కాకతీయుల కాలంలో ఓరుగల్లు పట్టణంలో జరగడం విశేషమే. క్రీడాభిరామం లాంటి గ్రంథాలు వీరి చరిత్రలను తెలియపరుస్తుంది.

-డింగరి రామాచార్య పరిచయం- పద్యప్రభంజనం

తెలంగాణ సాహిత్య పరంపరలో విరబూసిన కవి రత్నములలో ఒకరు కీ.శే.డా.డింగరి రామాచార్య. ఈయన జగిత్యాల జిల్లాలోని కోరుట్ల పట్టణంలో ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల విశ్రాంత ప్రాచ్యార్యులుగా సేవలు అందించారు. తల్లిదండ్రులు గోపాలరత్నమ్మ, రంగాచార్యులు. ఈయన పద్యకవిత్వం, నవల, చారిత్రక, పౌరాణిక కావ్యాలు రాయడంలో దిట్ట. డింగరిగారు దాదాపు 18 రచనలు చేసిన అపార పండితుడిగా, విమర్శకుడిగా, మానవతావాదిగా సాహితీలోకంలో ప్రశంసలు అందుకున్న కవి. ఈయన రాసిన కావ్యాలు 1.వ్యాసమంజరి 2.వానమామలై జగన్నాదాచార్యుల కావ్యాలు, రైతు రామాయణం పరిశీలన 3.రుచిరార్థ వ్యాకరణ దీపిక 4.మాతృమూర్తి(గీతమాలిక) 5.కొండగట్టు ఆంజనేయస్వామి వారి మేలుకొల్పు, సుప్రభాతం,స్తుతిమాల 6.మహామంత్రి యుగంధరుడు (పద్యకావ్యం) ఇలా చెప్పుకుంటూపోతే వారు అందించిన గొప్ప రచనలు సమాజానికి చేరవేయడం ఆనందదాయకం.

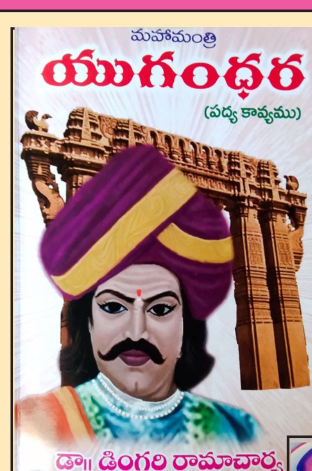

పండితలోకం వీరికి ఎన్నో అవార్డులు, రివార్డులు, బిరుదులు అందించారు. వాటిలో కొన్ని 1.రాష్ట్ర ఉత్తమ అధ్యాపక అవార్డు(ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం(1997) 2.సాహిత్య విమర్శ విశిష్ట పురస్కారం(2006) 3.పాలకొల్లు కళాలయ విశిష్ట పురస్కారం(2006-పశ్చిమగోదావరి జిల్లా) 4.దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి స్మారక అవార్డులు అందుకున్నారు. విమర్శకాగ్రణి, సరస వ్యాఖ్యాత,కవి శిరోమణి, కవి సుధానీశు,సాహిత్య శీతానీశు, కవితిలక, సాహితీ బ్రహ్మ లైఫ్ టైమ్ అచీవ్‌మేంట్ లాంటివి అందుకొని వర్ధమాన కవులకు, రచయితలకు మార్గదర్శకుడిగా ఉంటూ తెలంగాణ సాహిత్యానికి వెన్నుదన్నుగా ఉన్నారు. కానీ సాహితీ సమాజం మాత్రం డింగరి రామాచార్య విస్మృతకవిగా మిగిలిపోయాడు అనడంలో అతిశయోక్తి కాదనడంలో ఎటువంటి సందేహములేదు.

'మహామంత్రి యుగంధర' కావ్యం విశ్లేషణ

మహామంత్రి యుగంధరుడు అనగానే ప్రతాపరుద్రుడు గుర్తుకువస్తాడు. ఓరుగల్లు ప్రాంతం కాకతీయుల సామ్రాజ్యానికి పెట్టని కోటగా,తెలుగువారి పౌరుషం, తెలంగాణ జాతి గౌరవాన్ని తెచ్చిపెట్టినవారు. అలాంటి గొప్ప చారిత్రక రాజుల వైభావాన్ని కళ్లకుకట్టినట్లు డా.డింగరి రామాచార్య చారిత్రాత్మక పద్యకావ్యంగా రచించడం ముదావహం. ఇది కల్పిత కావ్యంగా కాకుండా,ఒక చారిత్రాత్మక చరిత్రను తెలుగువారికి అందించిన పండిత కవి ధన్యుడనే చెప్పాలి. ఆధునిక కవుల చెవులకెక్కింది కనుకనే వాళ్ళు ఎదో విధంగా రాసేసి పండితుల నుకోవడం పరిపాటి అయినది.అందులో భాగంగానే "కాదేదీ కవితకనర్హం" అని శ్రీశ్రీ కవిత రూపకంగా తెలియపరిచాడు. కానీ సమర్థుడైన కవి కవితకు ఏది అర్హమైందో చూపిస్తాడు. ప్రఖ్యాతేతివృత్తంతో ఒక కావ్యం ఉద్భవిస్తే దాని ప్రభావం ఎలా ఉంటుందో తెలుసుకోవడానికి 'మహామంత్రి యుగంధర' పద్యకావ్యం మంచి ఉదాహరణగా చెప్పవచ్చు. "తెలుగు లక్కన్న మాదన్న తిమ్మరుసులు/మంత్రివర్యులకెల్లను మార్గదర్శి/చతురమంత్రి యుగంధర చరితమరసి/తేటపరచ నెంచితి జగద్ధితము కొరకు" అంటూ డా.డింగరి రామాచార్య ఆలోచన ఏమిటో ఈ పద్యం ద్వారా మనకు స్ఫురిస్తుంది.కుదేలైన సామ్రాజ్యాన్ని మన కళ్ళ ముందు నిలబెట్టి,అలసిపోయిన శరీరాలకు తిరిగి మనలో నూతన ఉత్సాహం నింపే ప్రయత్నమే 'మహామంత్రి యుగంధర'కావ్య పరిమళం. యుగంధరుడు గురించి డా.జైకిషన్ గారి మాటల్లో "ఖానే జహాన్ మాలిక్ మక్బుల్ తెలంగాణే యుగంధర బిరుదాంకితుడైన నాగయగన్న మంత్రి" అని తన వ్యాసంలో తెలిపినారు. ఢిల్లీ సుల్తానుల పాలనలో నాయబ్ వజీర్(ఉప ప్రధాని)గా, వజీర్(ప్రధాని)గా ఫిరోజ్ షా తుగ్లక్ కొలువులో బాధ్యతలు చేపట్టి కీర్తి ప్రతిష్టలు సంపాదించాడు. యుగంధరుడు ఒక రాక్షసుడు,ఒక చాణక్యుడు మనస్మృతి పథంలో నిలుస్తారు. నిజానికి రాజ్యం రాజు భుజస్కంధాల మీద నిలువదు. సచివుల మంత్రాలోచన మీదనే ఆధారపడి ఉంటుంది.ప్రభువుమీద,రాజ్యం మీద, ప్రజలను కంటికి రెప్పలా కాపాడుకోనే బాధ్యత సచివులదే. యుగంధరుడు ప్రతాపరుద్రుని మహామంత్రిగా ప్రసిద్ధి చెందాడు.ఆయన పేరుతో వెలుగులోకి వచ్చిన ఈ కావ్యం వీరరస ప్రధానమైనది. ఏ దేశానికైనా, ఏ జాతికైనా పౌరుషం కలిగిన చరిత్రే ప్రాణం లాంటిది.చరిత్ర అనేది శౌర్యమనే రాక్షాక్షరాలతో రాయబడినప్పుడే అది భవిష్యత్ తరాలకు స్ఫూర్తిని, కీర్తిని ప్రసాదించగలుగుతుంది.యుగంధరుని కారణంగా కాకతీయుల చరిత్రను ప్రకాశవంతంగా చూపిస్తుంది. "తేరిపార జూడరరులు తెగువజేసి/సర్వ కళలకు కాణాచి సాధికారి/స్వామి భక్తుడు తాపసి సర్వమతడె/అతడు లేకున్న నంతయునంధతమమె" మంత్రి యుగంధరుల తీర్థయాత్రలు రామాచార్యకు గల క్షేత్ర పరిజ్ఞానంతో పాటు వారి దేశాభిమానాన్ని తేటపరుస్తాయి. యుగధరులచేత 'రామసేతువు'ను సందర్శింప చేయడం ఈ కావ్యంలో కొస మెరుపుగా మలిచారు. "శక్తిర్నిపుణతా లోకశాస్త్ర కావ్యాద్యవేక్షణాత్" అని మమ్మటుని మాటలు పొల్లు పోలేదు.కావ్య నిర్మాణానికి ప్రతిభతో పాటుగా వ్యుత్పత్తి ఉండాలనేది.

యుగంధరుడి లోకోత్తరం-డింగరి వర్ణన నైపుణ్యం

ఈ కావ్యంలో కవి తన పని అనుభావాలను ప్రదర్శించడమే కాదు, చెప్పేది లోకోత్తరంగా ఉండడమే. రామాచార్య మహామంత్రి యుగంధరలో లోకానుభవాన్ని వ్యక్తం చేయడమే కాకుండా,లోకోత్తరంగా చెప్పాడు. ఆయన జాతి చరిత్ర పుటల్లోకి వెళ్ళితే అక్కడే ఉండక, ముందు తరాలకు అవసరమయ్యే చైతన్యాన్ని అందించాడు. ప్రతాపరుద్ర చక్రవర్తి గురించి ఒక చోట ఇలా అంటాడు. "ప్రజల బాగోగులనీ జూచి పార్థివునీడు/ప్రజల బంధు, దయ సింధు, భాగ్యశాలి...." రాజైనప్పుడు తన బాగోగులే కాకుండా ప్రజల బాధ్యతలు చూసేవాడు దొరకాలి. ప్రజలకు బంధువుగా ఉండాలి. దయ చూపించాలి. అదే సమయంలో ఇతరుల మీద ఆధారపడి ఉండకుండా వీరుడై ఉండాలి. శత్రువును మట్టి కరిపించేవాడై ఉండాలి.రాజు యొక్క గొప్పతనాన్ని గురించి చెప్పడమే కాకుండా ఈ పద్యంలో ఎన్నోరకాల విషయాలు చెప్పబడినయి. అవే కళలు, కార్యదక్షతలు, పరిపాలకులు మారిన ఈ వీక్షణాలు మాత్రం ఎప్పుడు ఒకే విధంగా ఉంటాయి.రామాచార్య వర్ణన నిపుణుడు. కావ్యమంటేనే వర్ణనలు.కావ్యంలో ఓరుగల్లు వర్ణన,సూర్యోదయ వర్ణన,పరోక్షంగా ఇది వీరరస కావ్యంగా తెలియపరుస్తుంది.అష్టాదశ వర్ణలలో ఉండవలసిన లక్షణాలు అన్నీ ఇందులో ఉన్నాయి. ఈ కావ్యంలో ప్రతాపరుద్రుడు ఒక పాత్రగానే కనిపిస్తాడు కానీ నాయకుడిగా కాదు.యుగంధరుడే నాయకుడు. "తప్పెట తాళముల్ చెవులు దద్దరిలంగ భేరిభానీకృతుల్...." అంటూనే చారిత్రాత్మకమైన ఇతివృత్తాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్టుగానే ఉంచి రామాచార్య చిన్న చిన్న కల్పనలు చేసి వర్ణనాత్మకంగా కావ్య రచన చేశాడు. ప్రతాపరుద్రుని ఆత్మత్యాగం కంటతడి పెట్టించే అపూర్వఘట్టం. ఢిల్లీ సుల్తానులచేత బంధించబడిన ప్రతారుద్రుడు తిరిగి సింహాసనం అధిష్టించలేకపోయాడు. దానితో యుగంధరుని ప్రయత్నమంతా వృథ అయినదానుకుంటాము. కానీ యుగంధరుడు అపారమైన చతురత, చాణిక్యం కలిగినవాడు. అందుకే మాలిక్ మక్బుల్ బిరుదుతో నాగయగన్న మంత్రిగా విలసిల్లినాడు.

కాకతీయుల రాజ్య బిందువు 'హైందవ ధర్మరక్షణ'

తెలుగురాజుల చరిత్రలో కాకతీయ రాజ్యం అధఃపాతాలనికి పీఠంగా మారింది అంతఃకలహాల వల్ల, ముస్లింల దాడుల వలన అంతమైనప్పటికి అది చరిత్రలో చూపిన పౌరుషం చాలా గొప్పది.సాహిత్య శిల్ప కళా రంగాలలోనూ, ప్రజారనీజకమైన పాలన విషాయాలలోను కాకతీయులది ఒక ప్రత్యేకమైన ఒరవడిగా చెప్పవచ్చు. "హైందవ ధర్మ రక్షణకు విజయనగర ప్రభువులకు దారులు వేసినది కాకతీయులే మార్గదర్శులని" డంగరి రామాచార్య ఈ పద్యకావ్యంలో వెలిబుచ్చారు. "తెలుగు పౌరుష తేజముల్ దీప్తమౌత!/ధీర తెలంగాణ తేజముల్ దీప్తమౌత" అన్న పద్యంలో బ్రాహ్మ్యంతో పాటు క్షాత్రాన్ని అవలంభించి మనల్ని మనం సంరక్షించుకోవాల్సిన అవసరాన్ని ఈ పంక్తులు గుర్తు చేస్తున్నాయి. తెలంగాణాలో పౌరుషాగ్నిని రగిలిస్తున్నాయి. అందుకే ఈ పద్యకావ్యం రాణా ప్రతాప్ సింహ్ చరిత్ర,శివభారతం రచనల సరసన చేరకలిగిన ఉత్తమోత్తమ గ్రంథమిది. తెలంగాణ సాహితీ క్షేత్రంలో ఈ మధ్యకాలంలో ఇదొక మైలురాయిలాంటిది.పూర్వవైభవాన్ని చాటిచెప్పే మహత్తరమైన చారిత్రాత్మక కావ్యం. కావ్యం రసాత్మకమైనప్పుడు దాని ప్రయోజనం కూడా ఆనందమే.ఉత్తమపురుషుని చరిత్ర నిబద్ధమైనప్పుడు ఉపదేశం పరమ ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. మహామంత్రి యుగంధర రసవత్తరమైన కావ్యమే కాదు, ఉత్తమమైన పౌరుష పురుష నిబద్ధమైన కావ్యం అనడానికి నిదర్శంగా సాహిత్య లోకంలో పాఠకుని మనస్సులో చొచ్చుకు పోయింది. తెలంగాణ తేజం ఉట్టిపడేలా ఒక తెలుగు పద్యకావ్యాన్ని డా.డింగరి రామాచార్య "మహామంత్రి యుగంధర" చారిత్రక కావ్యాన్ని అందించడం,ఆయన జన్మ సార్థకం చేసుకున్నాడు అనడంలో సంశయమే లేదు.

-డా.ఓర్సు రాయలింగు
9849446027

ముఖద్వారం

గుడికైనా బడికైనా
ఇంటికైనా వంటికైనా
చిరునామా ముఖద్వారమే
అందానికి ఆనవాలు
సంస్కృతికి దర్పణం
లేవితో వెలుగొందే
పెద్ద దర్వాజ!!.

పసుపు కుంకుమ
తెల్లని బొట్లతో సింగారించుకుని
మామిడి తోరణాలతో కళకళలాడుతూ
పూల దండలతో ముస్తాబై
అందంగా అగుపించే గృహ ముఖలక్ష్మి!!

సూర్య కిరణాలు
భువికి చేరుకోక ముందే గడప పూజ
అందరికీ స్వాగతం పలికే
పెద్దముత్తైదువ గలుమ!!

హిరణ్య కశిపునికి శిక్ష పడింది
కడప మీదే మరి
నేడు మాయదారి రోగానికి
అడ్డుగా ఉండి రక్షించేది
రేఖ దాటితే శిక్షించేది
ఇంటిముందు
కొలువుదీరిన కడప తల్లి!!

ఆడపిల్లకు ప్రాతినిధ్యం
లక్ష్మీ దేవికి ప్రతిరూపం
రాజసం ఉట్టిపడే గలుమ
అనుబంధాల చెలిమ
ఆనందాల కలిమి
రక్షణకు బలిమి!!

-డా.చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి
9490367383

పేదవారి ఆకలి మంటల రోదనలు వినిపించవా ?

ఇటీవలే భారత్ ప్రపంచంలో అయిదవ పెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థగా అవతరించింది. అయితే ఆహార భద్రతా పరంగా మనకు ఎన్నో సవాళ్ళు ఎదురవుతున్నాయి.ఐక్య రాజ్య సమితి సెప్టెంబరులో విడుదల చేసిన ప్రపంచ ఆహార భద్రతా సూచీలో 113 దేశాల పట్టికలో 71 వ స్థానంలో, ప్రపంచ ఆకలి సూచీలో 101 వ స్థానం లో నిలిచి బోలెడంత అప్రతిష్ట ముటకట్టుకుంది. ఆహార భద్రతపై మన ప్రభుత్వాలు అవలంబిస్తున్న నిర్లక్ష్య, నిర్లిప్త పూరిత వైఖరికి ఈ రాంకులే నిదర్శనంగా భావించవచ్చు. సాంకేతికపరంగా ఎంతో అభివృద్ధి సాధిస్తున్న మన దే,శంలో ఇంకా ప్రజలందరికీ సరిపడినన్ని ఆహార ధాన్యాలు లభించడం లేదు, పైగా ఇంకా ఎన్నో ప్రాంతాలలో ఆకలి చావులు సంభవిస్తుండడం దురదృష్టకరం. ఆహారం కొనుగోలు సామర్థ్యం విషయంలో పొరుగు దేశాలైన పాకిస్థాన్, శ్రీలంక కంటే భారత్ వెనుకబడింది. మొత్తంగా ఆహార భద్రతలో ఐర్లాండ్, ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటన్, ఫిన్లాండ్, స్విట్జర్లాండ్, నెదర్లాండ్స్, అమెరికా అగ్రస్థానంలో ఉన్నాయి. గడిచిన దశాబ్దకాలంలో ఆహార భద్రతలో భారత్ పెద్దగా పురోగతి సాధించలేదని నివేదిక వెల్లడించింది. ఈ విషయంలో పాకిస్థాన్, నేపాల్, బంగ్లాదేశ్, చైనా.. భారత్ కంటే ఎంతో ముందున్నట్టు వివరించింది.

ఇక దేశీయంగా ఆహార భద్రత ప్రమాణాల్లో ఏపీ కి 17వ స్థానం, తెలంగాణాకు 15 వ స్థానం లభించింది.

ఆహార భద్రతా ప్రమాణాలను పాటించడం, హైజీన్ రేటింగ్‌లో తెలుగు రాష్ట్రాల హోటళ్లు, వ్యాపార సంస్థలు వెనుకబడ్డాయి. రాష్ట్రాల వారీగా ఆహార భద్రత్రశాఖల పనితీరును 2021-22 ఆర్థిక సంవత్సరానికి పరిశీలించినప్పుడు తెలంగాణ 15, ఏపీ 17వ స్థానానికి పరిమితమయ్యాయి.

డబ్ల్యూహెచ్ఓ 2019 రిపోర్ట్ ప్రకారం... ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రతి ఏటా కలుషిత ఆహారం కారణంగా 600 మిలియన్ల ప్రజలు అనారోగ్యం బారినపడుతున్నారు. అంటే... ప్రపంచంలో ప్రతీ 10 మందిలో ఒకరు కలుషిత ఆహార బాధితులుగా మారుతున్నారు. పిల్లల్లో ఇది మరింత ఎక్కువగా ఉంది. ఏటా ఐదేళ్ల లోపు పిల్లలైన 1,25,000 మంది కలుషిత ఆహారం కారణంగా మరణిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రపంచ ఆహార భద్రతా దినోత్సవాన్ని నిర్వహించాలని డిసెంబర్, 2018లో ఐరాస జనరల్ అసెంబ్లీ నిర్ణయించింది. జూన్ 7, 2019 నుంచి దీన్ని నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రపంచ ఆహార భద్రతా దినోత్సవం రోజున డబ్ల్యూహెచ్ఓ అధికారిక వెబ్‌సైట్ వేదికగా ఆహార భద్రతపై పలు చర్చా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. సురక్షిత, శుభ్రమైన ఆహారాన్ని తినడం వల్ల కలిగే ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు, కలుషిత ఆహారం ద్వారా కలిగే అనారోగ్యం తదితర అంశాలపై ఇందులో చర్చిస్తారు. అయితే ఈ కార్యక్రమాలన్నీ తు తు మంత్రం చందాన సాగుతునట్లు తాజా ఐ రా స నివేదిక ప్రకారం తెలుస్తోంది.

> రెండు దశాబ్దాలుగా ఆర్థికాభివృద్ధి అధికంగా ఉన్నప్పటికీ ఆకలి చావులు ఎందుకు ఉన్నాయన్న విషయంలో కూడా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలి.

దేశ రాజధాని ఢిల్లీలో గత జులైలో ముగ్గురు బాలికలు ఆకలికి అలమటించి మరణించిన ఉదంతం అనేక ప్రశ్నలు లేవనెత్తుతోంది. ఈ ఉదంతం స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత 70 ఏళ్లకు కూడా రాజ్య వ్యవస్థ పౌరులను కాపాడలేకపోతోందన్న ప్రశ్ననే కాక మనం ఎంచుకున్న అభివృద్ధి మార్గాన్ని కూడా ప్రశ్నార్థకం చేస్తోంది. ఎనిమిదేళ్ల మన్సి, నాలుగేళ్ల శిఖ, రెండేళ్ల పరుల్ ను జులై 24 న ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లారు. కాని అప్పటికే ఆ ముగ్గురూ మరణించినట్టు డాక్టర్లు తేల్చారు. శవ పరీక్షలో ఆ పసి కందు లవి ఆకలి చావులు అని నిర్ధారణ అయింది. ఈ సంఘటన పట్ల సుప్రీం కోర్టు తీవ్రంగా స్పందిస్తూ ఇటువంటి ఘటనలు భవిష్యత్తులో జరగకుండా పరిష్టమైన చర్యలు చేపట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. అయితే ఈ ఆదేశాలు ఇప్పటివరకు అమలు కాకపోగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు ఆహార భద్రతా చట్టం పరిష్టమైన అమలుకు ఒక రూట్ మ్యాప్ విడుదల చేయకపోవడం నిర్లక్ష్య వైఖరికి నిదర్శనం.

రాజ్య వ్యవస్థ అందజేసే సదుపా యాలను అందజేయడంతో పాటు రెండు దశాబ్దాలుగా ఆర్థికాభివృద్ధి అధికంగా ఉన్నప్పటికీ ఆకలి చావులు ఎందుకు ఉన్నాయన్న విషయంలో కూడా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలి. ప్రస్తుతం అనుసరిస్తున్న ఆర్థిక వ్యవస్థలో కొద్ది మందికి మాత్రమే ప్రయోజనం కలుగుతుందన్నది నిర్వివాదాంశం. సెంటర్ ఫర్ గుడ్ గవర్నెన్స్ వారి 2021 వార్షిక నివేదిక ప్రకారం దేశంలో 90 శాతం సంపద కేవలం 2 శాతం బిలియనర్ల వద్ద కేంద్రీకృతమై వుంది. దేశంలో దాదాపుగా 70 శాతం చాలా మందికి జీవనోపాధికి, గౌరవప్రద జీవనానికి అవకాశమే ఉండడం లేదు. ఉపాధి అవకాశాలు కొరవడుతున్నాయి. ఈ వాస్తవాలను అంగీకరించాలి. జీవనోపాధికి భద్రత కొరవడినందువల్ల లక్షలాది మంది దుర్భర జీవితం గడపాల్సి వస్తోంది. వారి జీవనో పాధికి భద్రత లేదు.

ఒక పక్క విజ్ఞానం, టెక్నాలజీలు ఎంతో పెరిగాయి. శాస్త్రవేత్తలు ఎన్నో విషయాలను కనుగొంటున్నారు. మరో పక్క ఏటా లక్షలాది మంది ప్రజలు ఆకలితో చనిపోతున్నారు. ఇలాంటి చావులకు అడ్డుకట్ట వేసేందుకు ప్రభుత్వాలు చిత్తశుద్ధితో చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రపంచ దేశాలు ఒక్క తాటిపై కొచ్చి సమస్యకు పరిష్కారం కనుగొనకపోతే భవిష్యత్తులో తీవ్రపరిణామాలు తప్పవని సామా జిక విశ్లేషకులు అంటున్నారు.

ప్రతి ఒక్కరికి పని కల్పన, పేదలకు అందేలా సంక్షేమ పథకాలు రూపొందించేలా కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఇప్పటికైనా దేశాలు ఆయా ప్రభుత్వాలు ఆకలి చావులను నియంత్రించేందుకు నిజాయితీగా ప్రయత్నించాలి. అందుకు ప్రతి ఒక్కరికి పని కల్పించాలి, పేదరికాన్ని నిర్మూలించేందుకు అడుగులు పడాలి. దీంతో పాటు పేదలకు అందేలా సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేయాలి. ఆ పథకాలు కచ్చితంగా పేదలకు అందేలా చూసుకోవాలి. అప్పుడు మాత్రమే ఆకలి చావులకు అడ్డుకట్టపడుతుందని సామాజిక విశ్లేషకులు అంటున్నారు. తేలికగా ఆహారాన్ని పండించడం, పండించిన ఆహారం అందరికీ చవకగా లభించడం, అలా లభించిన ఆహారంలో తగినన్ని పోషకాలు ఉండటంపై దృష్టి సారించాలి.

-సి హెచ్ ప్రతాప్
95508 51075

స్నేహం

తోడు నీడలా వున్న
చెప్పుకోలేని మాటలు కొన్ని !

కోకొల్లపు బంధాల వాకిట్లో
ముగ్గులు వేసిన చుక్కలు కొన్ని!

ఆపదలో అన్నీవున్న
శూన్యంలో ఏదో వెతుక్కుంటున్న
వైనాలు కొన్ని!

మమతానురాగల పందింట్లో
రక్తసంబంధ నీడల
ఓదార్పులు కొన్ని

అన్ని వున్న కొన్ని చెప్పుకునే
మంచి మనుసున్న వైనాలు కొన్ని!

నాదంటు చెప్పుకునే ఓ స్నేహం
గాయమైన మాటలకు
ఓదార్పు లేపనం స్నేహం.

ఒకరినొకరు విశ్వాస గుడిలో
నమ్మకపు మొక్కులతోపంచుకొనే
చిరస్థాయి నేస్తం స్నేహం

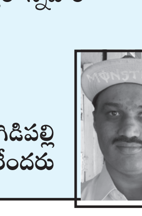

-డాక్టర్ పగిడిపల్లి సురేందరు

'గజల్ ఇందిర'

నివాళి...

కవయిత్రిగా, గజల్ రచయిత్రిగా సాహితీ సామ్రాజ్యాన్ని ఏలిన భైరి ఇందిర (61) ఆదివారం హైదరాబాద్ కూకట్‌పల్లిలోని తన నివాసంలో కన్నుమూశారు. కొంతకాలంగా క్యాన్సర్‌తో పోరాడుతున్న ఆమె కడవరకు ఆత్మస్థైర్యంతో జీవించారు. 'నేను పోయినప్పుడు ఒక కాగితాన్ని కప్పండి. రాసుకోవడానికి పనికొస్తుంది. మట్టిలో కప్పెట్టకండి. మరీ గాలాడదు.. పురుగూ పుట్రా ఉంటాయి. పెన్సిలు, రబ్బరు, కర్చీఫ్ బ్యాగులో ఉండేలా చూడండి. సెల్ మర్చిపోయేరు. బోర్‌కొట్టి చస్తాను. పసుపు గట్రా పూసి.. భయంకరంగా మార్చకండి. పిల్లలు జడుసుకుంటారు. పైగా నన్ను గుర్తుపట్టాలి కదా.. పనిలో పని కాష్టం దగ్గర కవి సమ్మేళనం పెట్టండి నేను ఉ(వి)న్నట్టుంటుంది' అనే కవితను వీలునామాగా రాసుకున్న అక్షరజీవి ఇందిర. భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లాలోని ఇల్లందులో జన్మించిన ఆమె స్వగ్రామంతో పాటు వరంగల్, హైదరాబాద్‌లలో విద్యాభ్యాసం చేశారు. తన తండ్రి భైరి రామ్మూర్తి ప్రోత్సాహంతో బాల్యంలోనే సాహిత్యంపై మక్కువ పెంచుకున్నారు. పెళ్లయ్యాక భర్త రామశంకరయ్యతో కలిసి హైదరాబాద్‌లో స్థిరపడ్డారు. ప్రధానోపాధ్యాయురాలిగా ఉద్యోగ విరమణ చేశారు. తెలగాణ గజల్ కావ్యం, సవ్వడి, గజల్ భారతం, మన కవులు వంటి గజల్స్ సంకలనాలు ఆమెకు మంచి పేరు తెచ్చిపెట్టాయి. రావిరంగారావు సాహిత్య కళాపీఠం నుంచి "జనరంజక కవి' పురస్కారం అందుకున్నారు మహిళా గజల్ రచయితల్లో తొలిసారిగా గజల్స్ సంకలనాలను విడుదల చేసి చరిత్ర సృష్టించారు. ఆమె కుమార్తె హిమజా రామమ్ గజల్ గాయని.

శ్రీమతి భైరి ఇందిర... 'గజల్ ఇందిర'గా సాహితీ లోకానికి పరిచయమైన కవయిత్రి, ఉపాధ్యాయిని. వివిధ ప్రజా ఉద్యమాలతో సంబంధమున్న కార్యకర్త. అన్నింటికి మించి తెలంగాణ ఆవిర్భావానంతరం గజల్ వికాసానికి కృషిచేసిన వారిలో తొలి వరుసలో నిలిచే గజల్ కవయిత్రి. ఫిబ్రవరి 19, 2023న క్యాన్సర్‌తో పోరాడుతూ కన్నుమూసారు. దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలు క్యాన్సర్‌ను ధిక్కరించి పోరాడిన ఇందిర ఇవ్వాళ్ళ శాశ్వతంగా మనసునుంచి దూరమయ్యారు. భైరి ఇందిరతో నా పరిచయం 2014లో జరిగింది. ఎండా కాలం సెలవుల్లో అనుకుంటాను, నాకు ఖమ్మం నుండి ఫోన్ వచ్చింది. తనకు తాను పరిచయం చేసుకుని, తాను గజళ్ళు రాశానని చెప్పారు. నేను తెలుగు గజల్ సాహిత్యంపై తొలి పిహెచ్.డి చేసిన వ్యక్తినని ఎవరో తనకు తెలిసిన మిత్రుడు నా నెంబర్ యిచ్చారట. ఆయన పేరు నాకు గుర్తుకు రావడం లేదు. ఫోన్ చేసిన మరునాడు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని మా నేషనల్ బుక్ ట్రస్ట్, ఇండియా కార్యాలయానికి వచ్చారు, అప్పటికే అచ్చయిన తన గజల్ సంపుటితో. దాదాపు సాయంత్రం వరకు అనేక విషయాలు మాట్లాడారు. అదే నెలలో ఉదీయమాన గజల్ గాయని, కుమార్తె హిమజా రామంను వెంట తీసుకు వచ్చారు. కలిసిన ప్రతిసారి గజల్‌కు సంబంధించి, తాను తెలంగాణ గజల్ పేరుతో తెచ్చిన గజల్ సంపుటిని గురించి అనేక విషయాలు మాట్లాడేవారు. గజల్ పట్ల, ముఖ్యంగా నేడు వస్తున్న గజళ్ళ పట్ల నా అభిప్రాయాలను నేను అనేకసార్లు నిక్కచ్చిగా వ్యక్తం చేసినప్పుడు వాటిని స్వీకరించి, తన అభిప్రాయాలను పంచుకునేవారు.

హైదరాబాద్ వచ్చినప్పుడల్లా కలిసేవారు. నేను అనారోగ్యంగా ఉ

వివిధ కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్న చిత్రాలు

న్నప్పుడు ఇంటికి వచ్చి అమ్మలా ఆత్మీయంగా ధైర్యం చెప్పి పరామర్శించారు. ఈ పరిచయం వల్ల వారికి గజల్ పట్ల, ముఖ్యంగా తెలంగాణలో జరుగుతున్న గజల్ వికాసం పట్ల ఉన్న ఆసక్తి తెలిసింది. ఆ ఆలోచనలోంచి ఆవిర్భవంచిందే 'తెలంగాణ గజల్ అకాడమి'. తెలంగాణలో గజల్ రాస్తున్న అందరిని ఒక దగ్గర చేర్చాలని, గజల్ కవులకు కార్యశాలలు నిర్వహించాలని, ముషాయిరాలు ఏర్పాటు చేయాలని ఆమె సంకల్పం. రవీంద్ర భారతి అందుకు వేదికగా నిలిచి తెలంగాణ గజల్ అకాడమి ఆవిర్భవించింది. ఆ తొలి సమావేశం అనేక అంశాలను చర్చించింది. తెలంగాణలో జగల్ వికాసం పట్ల ఆలోచనలు చేసింది. దానికి మరికొందరితో నేను కూడా సాక్ష్యంగా ఉన్నాను.

చాలా రోజులుగా అనారోగ్యంగా ఉన్నప్పటికీ రచనా వ్యాసంగాన్ని మాత్రం మానలేదు భైరి ఇందిర. క్యాన్సర్ విషయం హిమజ ద్వారా తెలిసి కలుస్తానని అనప్పుడు, 'ఎందుకు, బాగవ్వగానే నేనే వస్తాను' అనేవారు. అంతగా నమ్మకం ఆవిడకు. పోయిన యేడాది నాకు ఢిల్లీ ట్రాన్స్‌ఫర్ అయ్యాక ఫోన్‌లో రెండుమూడు సార్లు మాత్రమే మాట్లాడుకున్నాం. కానీ ఒకరోజు ఉదయం ఫోన్ చేసి 'మీ మెయిల్‌కు నా బాల గీతాలు పంపించాను, చూసి ముందుమాట రాయండి' అని ఫోన్ చేశారు. గేయాలు చదివి వారితో మాట్లాడాను.

కవిత్వాన్ని తన సామాజిక బాధ్యతగా భావించి రచనలు చేసిన భైరి ఇందిర గజళ్ళ ద్వారా, కవిత్వం ద్వారా, ఫేస్ బుక్ ఇతర సామాజిక మాధ్యమాల ద్వారా అనేక సందర్భాల్లో వివిధ అంశాలపై తన అభిప్రాయాలను పంచుకునేవారు. సమాజంలో జరుతున్న ప్రతి అంశంపట్ల వ్యక్తిగా, కవయిత్రిగా తన స్పందనను తెలిపేవారు. సామాజిక చైతన్యానికి కవిత్వాన్ని వాహికగా మలచుకున్న ఈ ఉపాధ్యాయ కవయిత్రి తెలంగాణ మహిళామణులకు అంకితం చేశారు.

గజల్‌లోని ఏక వస్తువు పట్ల మేమిద్దరం అనేకసార్లు చర్చచేసుకున్నాం. మా యిద్దరికి సొంత అభిప్రాయాలు ఉండేటివి. తెలంగాణ గజల్ కావ్యంగా తెచ్చిన సంపుటిలో–

'కడుపు నింద పదిజిల్లల కన్నతల్లి తెలంగాణ
కంటివెలుగు పంట సిరుల కల్పవల్లి తెలంగాణ
అడుగడుగున రాజసాల రాజఠీవి తెలంగాణ
ఒడిలోనే మంజీరా ఆడినట్టి తెలంగాణ
గోదావరి నదిలోయల వనులు, గనులు కనువిందులు
ముంగిటిలో సింగరేణి వెలిగినట్టి తెలంగాణ
ఓరుగల్లు చరితచూడ ఒడలంతా పులకించు
తొలిరాణిని దక్షిణగా పొందినట్టి తెలంగాణ
రామాయణ భారతాల గురుతులున్న తెలంగాణ
తెలుగున తొలి రామాయణ మందినట్టి తెలంగాణ
దక్షిణాది గుండెకాయ నీ ఉనికిగ 'ఇందిరా'
చెట్టు చేమ చెగిఒరువు కళ చిందినట్టి తెలంగాణ' తెలంగాణకు అక్షర చిత్రాన్నిచ్చారు.

భైరి ఇందిర గజళ్లు ఎంత సున్నితంగా, రంగుల పక్షిలా సుకుమారంగా ఉంటాయో అంతే వేడిగా, వాడిగా కూడా ఉంటాయి. ముఖ్యంగా కవయిత్రిగా అనేక సందర్భాల్లో అమె రాసిన కవితలు అందుకు నిదర్శనాలు. 'అగ్ని ప్రవేశం చేసి/ చావకుండా ఉండడానికి/ అవమానం దిగమింగి / బ్రతికుండడానికి / సీతవు, శూర్పణకవూ కాదు! / బిక్కు బిక్కు మంటూ ఎన్నిసార్లు / చచ్చి బతికావో' అంటూ రాస్తారు ఒకానొక సందర్భంలో.

సాహితీ సభ్యులు, ఖమ్మంలోని వివిధ సాహిత్య సాంస్కృతిక సంస్థలకు సన్నిహితులు. ఈ రోజు సోదరి సలీమ సామాజిక మాధ్యంలో రాసినట్టు భైరి ఇందిర, 'గజల్ కిరీటాన్ని తలకెత్తుకుని ఉద్యమాలు, కవులు, కళాకారులు సామాజిక బాధ్యతను తల కెత్తుకుని సామాజిక సమస్యలను కవితలు, కళా రూపాల్లో వ్యక్తం చేస్తుంటారు.'

2007లో 'అలవోకలు' వచన కవిత్వం అచ్చుకాగా, 'అభిమతం' 2016లో వచ్చింది. 'తెలంగాణ గజల్ కావ్యం' వీరి తొలి గజల్ సంపుటి. 'సవ్వడి' పేరుతో మరో గజల్ సంపుటి తెచ్చారు. వీరి ఎంపికచేసిన గజళ్ళను హిమజారామం గానం చేసి ఆడియో రూపంలో వెలువరించింది. 2021లో 'అక్షింతలు' మిని కవిత్వం, 'వలపోత' కథలు, 'మరోప్రారంభం' కవితా సంపుటి అచ్చయ్యాయి.

'గుండె లోయలోంచి రావాలి గజలు
బాధ లోతుల ముంచి రాయాలి గజలు' అని రాసిన ఇందిర తన గజళ్ళను, కవిత్వాని అలాగే రాశారు కూడా. మరో గజల్ మార్మికంగా రాస్తూ, 'ఎవరిని ఏమీ అడగాలని లేదు / ఎవరికి ఏమీ చెప్పాలని లేదు / దూరం ఉన్నదె దూరం అనుకున్నా / 'దగ్గర' మర్మం విప్పాలనిల లేదు / బంధాలెరుగని బాల్యం నవ్వేను / నిశిలో రంగులు గుప్పాలని లేదు / కొంగును చాచుట 'ఇందిర' నీవంతు / శోకమె తనకూ నప్పాలని లేదు' అంటారు.

ప్రేమను గురించి, అమ్మను గురించి చెబుతూ–
'ప్రేమకు తొలి గురువంటే అమ్మే కాదా
ప్రణయ రూపధారిణి రాధమ్మే కాదా' అంటూ తన తఖల్లుస్ (నామ ముద్ర)లో 'జ్వాలలుగా రాలినపుడె మిగులు సూర్యుడే / 'ఇందిర'లో వెలుగు కంటి చెమ్మే కాదా' అంటారు. దీనిని అమె

రాజస్థాన్‌లో మంచినీళ్ళు తాగినందుకు దళిత విద్యార్థిని టీచర్ కొట్టగా ఆ దెబ్బలకు ఆ విద్యార్థి మరణించిన వార్త మనం పేపర్లో చదివాం. దానిని 'సులువా' కవితలో– 'ఆనాడు/ స్వర్ణోత్సవ బ్యానర్ను / బలవన్మరణం పాలైన / రైతన్న శవంపై కప్పినట్టు గుర్తు / ఈనాడు / అమృతోత్సవా బానర్ను / ఇలా / ఇందర్ మేగ్వాల్ పై / కప్పాల్సివస్తుందనుకోలేదు/.... మంచినీళ్ళు తాగినంత సులువా / మా ప్రాణాలు తీయడం / స్వాతంత్ర్యమా క్షమించు / తల ఎత్తలేకపోతున్నా' అంటారు.

ఫేస్ బుక్‌లో ననుకుంటా 'ఇంతవరకు రాసింది చాలు...., అంటే బ్రతికింది చాలు!' అన్నట్టనిపిస్తుంది' అని రాశారు భైరి ఇందిర. తన రచనల పట్ల, తన వ్యాసంగం పట్ల అది ఆమెకున్న కమిట్‌మెంట్. ఇంకోచోట ఆవిడే అంటారు, 'పారెయ్యడానికి / పదిమందొస్తరుగని / పాణమున్నప్పుడు / ఒక్కరన్న రారేంది' అని.

ఇంకో కవితలో నేడు ప్రేమించామని జరుపుతున్న వికృత చేష్టలను గురించి, 'ఆనాడు వలచి వచ్చినా/ నా ముక్కు చెవులు కోసి / నేడు ప్రేమ పేరుతో వచ్చి / కాదన్న నేరానికి / యాసిడ్లతో కాల్చి / కత్తులతో తెగబడుతున్నావు / నువ్వు పొమ్మన్నా / నేను సమ్మతించకున్నా / శిక్ష నాకేనా' అంటారు. కవయిత్రిగా, కార్యర్తగా, ఉద్యమశీలిగా భైరి ఇందిరది ఖమ్మం ప్రాంతంలో ప్రతేక స్థానం. జీవన గమనంలో ఎన్ని కష్టాలు ఎదుర్కొన్నా ఎక్కడా వెనుకడుగేయకుండా నిలిచిన ధీర ఇందిర లాంటివారే భైరి ఇందిర.

నేటి భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లా ఇల్లెందుకు చెందిన వీరు ఇల్లెందు జిల్లా పరిషత్ ఉపాధ్యాయినిగా ఉద్యోగ విరమణ చేశారు. శాస్త్రీయ ఆలోచన, హేతవు, వైజ్ఞానిక స్పృహవున్న ఇందిర ఆ కోవలోనే తన విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దారు.

మృత్యువును గురించి విశ్వకవి రవీంద్రుడు మొదలు అలిశెట్టి ప్రభాకర్, డా.సి.నారాయణ రెడ్డి గారి వరకు అనేక విధాలుగా రాశారు. 'మరణం నా చివరి చరణం కాదు' అని అక్షర సూర్యుడు అలిశెట్టి ప్రభాకర్ అంటే, 'మరణం నను వరించి వస్తే ఏమంటాను, నేనేమంటాను / పాలుపట్టి జోలపాడి పడుకోమంటాను' అని సినారె గారంటారు. నాలుగేళ్ళుగా క్యాన్సర్‌తో పోరాడుతూ తప్పదని తెలిసిన మరణం గురించి భైరి ఇందిర ఏమంటున్నారో ఈ కింది కవితలో చూద్దాం.

నేను పోయినప్పుడు

నేను పోయినప్పుడు
ఓ కాగితాన్ని కప్పండి
రాసుకోడానికి పనికొస్తుంది
మట్టిలో కప్పెట్టకండి మరీ గాలాడదు
పురుగూ పుట్రా ఉంటాయ్
పెన్సిలు, రబ్బరు, కర్చీఫ్
బ్యాగులో ఉండేలా చూడండి
సెల్ మర్చిపొయ్యేరు
బోర్ కొట్టి చస్తాను
దండలు గిండలు వెయ్యకండి
నాకు ఎలర్జీ
పసుపు గట్రా పూసి
భయంకరంగా మార్చకండి
పిల్లలు ఝుడుసుకుంటారు
పైగా నన్ను గుర్తుపట్టాలి కదా
పుణ్యస్త్రీ, పాపపు స్త్రీ అని
పేర్లు పెట్టకండి
నాకు చిర్రెత్తుకొస్తుంది
నా సామాన్లన్నీ పడేయకండి
అడిగినవాళ్లకు ఇచ్చేయండి
మంగళవారమో! అమంగళవారమో!
పాడెకు కోడిపిల్లను కట్టి హింసించకండి
ఇప్పుడైనా నా మాట నెగ్గనియ్యండి
డ్యాన్సులాడి లేట్ చెయ్యకండి
ఏదైనా టైం ప్రకారం జరగాలి
కాస్త చూసి తగలబెట్టండి
పక్కన మొక్కలుంటాయేమో
బడికి ఇన్ఫామ్ చెయ్యండి
వాళ్లు సెలవిచ్చుకుంటారు
గొల్లవాళ్ల కొట్లో ఖాతా ఉంది
పిట్టకు పెట్టేదున్న లేకున్నా
అన్ని రోజులూ అందరు
ఇక్కడే ఉండండి
మళ్లీ మళ్లీ చస్తానా ఏంటి
పైగా పిల్లలు బెంగటిల్లుతారు
పనిలో పని
కాష్టం దగ్గర కవిసమ్మేళనం పెట్టండి
నేనూ ఉ(వి)న్నట్టుంటుంది.

–ఇందిర భైరి

అల్విదా! భైరి ఇందిర గారు!

–డా. పత్తిపాక మోహన్
9966229548

దుఃఖ జీవిత ప్రశ్న

దుఃఖ జీవిత ప్రశ్నకు
ఏదీ సమాధానం చెప్పదు
దుఃఖం దుఃఖమే.

ఆకాశం విషాదమైన వేళ
మేఘం మెరుస్తుంది ఉరుముతుంది
ఇంద్రధనస్సు ఆనందానికి
పర్యాయపదంగా మారినా
ఎంతకాలం?
చప్పున చల్లారుతుంది.

చినుకు తలమీద కురిసిన వేళ
ఆనందమే
కానీ ....

చినుకు వానై వరదై
నీళ్లు ఊళ్లను ముంచుతుంటే
జీవన సుఖం క్షణకాలమే.....

జీవితం దుఃఖం పూసిన ముల్ల చెట్టు
జీవితం అమావాస్య రాత్రి
దిక్కులు తెలియక తడబడుతుంటే
ఆసరా దొరకదు భరోసా ఉండదు.

అగ్గిపుల్ల కన్నీటిలో తడిసిపోయింది
గీసినా వెలగదు
కలం కాగితం దొరుకుతుంది కానీ...
చీకట్లో ఏమి వ్రాయగలం.

చీకటి గుర్చి రాస్తే చీకటికి కోపము
వ్యవస్థ ఆగ్రహ జ్వాలల మధ్య
ఏదో దిక్కు నడిచి వెళుతుంటాను
ఎజెండా ఉంది కానీ
పూలు పూయని తోటలా ఉంది.

సంగీతం లేని పాటలా ఉంది
గీతలు లేని ఆటలా ఉంది
ఏం లాభం. జెండా ఉంది కానీ ...
కర్ర కనిపించడం లేదు.

నేల నాదని అంటారు కానీ
జెండా పాత నివ్వరు
భుజం మీద ఎంత కాలం ఎగర వేయగలను.
మంచి లేని సమాజంలో కన్నీటి దారాల మధ్య.

తోడురాని వెలుగులో
ఎన్ని మైళ్ళురాళ్లు దాటితే నేమి?

వెన్నెలైనా కనిపించదు
అన్నీ ఉన్నాయనే జీవన భ్రమలో
నడిచి వెళుతుంటాం కానీ ...
అన్నింటినీ పోగొట్టుకున్నామని
తెలుసుకోలేక పోతాం.

ఏమీ లేని వాళ్ళం
ఆత్మలేదు మనసు లేదు
చిల్లులు పడిన శరీరం మన వెంట

కుంటికాలితో గుడ్డికాళ్ళతో నడుస్తుంది జీవితం
ఎటు వెళ్తుందో తెలియదు
అన్ని దిక్కులు నడిచి నడిచి
అన్ని మైళ్ళు రాళ్లు దాటి దాటి
అన్ని జెండాలు ఎజెండాలు మోసి మోసి

రాళ్లను రప్పలను ఎక్కి ఎక్కి
కాలిపోయిన మనసుతో జీవితం
పరువు తీస్తున్నది

ఎన్నో నినాదాలు ఎన్నో పిడికిళ్ళు
ఎన్నో సిద్ధాంతాలు
ఎన్నో ధర్మాలు ఎన్నో తత్వాలు ఎన్నో చరిత్రలు
తలమీద బరువుతో జీవితం నడుస్తున్నది
ఏం లాభం.... దారి ఆగిపోయింది

గమ్యం చెదిరిపోయింది
చేతివేళ్ల మీద సిరాచుక్క
నన్ను వెక్కిరిస్తూనే ఉంది
నా రాజ్యాంగాన్ని ధిక్కరించే శాసనాన్ని
నాతో వ్రాయిస్తున్నది
ఎటు ప్రయాణం
నా పెదవి విరుపు నన్ను శిక్షార్హుడ్ని చేసింది
నా కంట నీరు నన్ను దోషిని చేసింది

ఈ ప్రపంచం లో పుట్టడం శాపమా
తలకిందులైన నేల
వెక్కిరిస్తున్న సాగరం
నా చేతిలో నుండి జారిపోయిన సూర్యుడు

బావి లో ఆత్మహత్య చేసుకున్న వెన్నెల
బూడిదలో పన్నీరు వైరాగ్యం
ఆశ చావదు నిరాశ నీడలా వదలదు.

నిన్నటి జ్ఞాపకాల చీకటి
రాత్రి కన్నీరు కార్చి కార్చి మనసు తీగలు
తెగిన వీణలా మారింది

వెన్నెల చేతికందదు
వెలుగు కంటిలోకి రాదు
తూర్పు ఇంటి ముందు ఉదయించదు.

దురదృష్టమా పాలకుల పాపమా
అడుగులు తడబడుతూనే
జీవితం నడుస్తున్నది
కన్నీటి ధారలలోనే జీవనం

కడుపునిండా తిండి కంటి నిండా నిద్ర
మనసు నిండా శాంతి
ఎన్నడూ లేని అదృష్టమే
ప్రయాణం కొనసాగుతూనే ఉంది.

ఎటో తెలియదు గమ్యం
కొండంత ధైర్యం అండగా ఉంచుకోవాలని
తాత నీతి చెప్పాడు. కానీ ...
ఈ కాలంలో కొండల బండలే
తలను ముక్కలు చేస్తున్నాయి.

అక్షరాలు తడబడుతున్నాయి
పదాలు నిస్తేజంగా నిలుస్తున్నాయి
వాక్యాలు కుంటి కుంటిగా నడుస్తున్నాయి
కవిత్వం రాయడానికి కలం
వెనుక ముందు అవుతున్నది
ఏమిటి కాలం
దుఃఖ జీవితాన్ని మోస్తున్న
కాలం

–సిరిసిల్లా గఫూర్ శిక్షక్
9849062038

జీవితం

వచ్చే కారు
వెళ్లే కారు
వచ్చే మనిషి
వెళ్లే మనిషి
నడిమధ్య ఉన్నదే జీవితం
ఇదే కదా జీవితం అంటే!?

–యలమర్తి అనూరాధ
9247260206

దగ్ధస్వరం..పూలనిప్పుల కవిత్వం

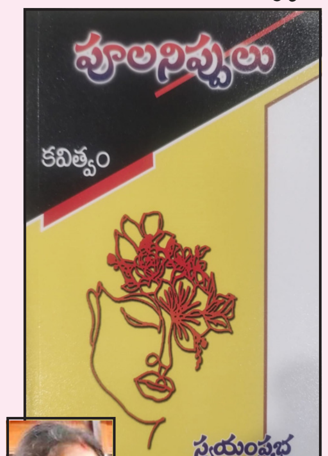

నాకు కవిత్వమంటే ప్రేమ కవిత్వ వాక్యాలంతే మరింత ప్రేమ... ఈమె రాసుకున్న మాటల్లోని వాక్యాలు నాకు కవిత్వాన్నిమించి నచ్చాయి...కవిత్వం రాసిన స్వయం ప్రభ, వాక్యాలురాసిన ప్రభ ఒకరేనా అన్న సందేహం పాఠకులకు కలుగక మానదు...కవిత్వంలో రాటుతేలాక రాసిన వాక్యాలు కనుకేమో వాటిల్లో కవిత్వ బలీయత చోటుచేసుకుంది.. ఇక ఈ పుస్తకం లోని కవిత్వం విషయానికొస్తే..

'fire inthe heart send smoke into the head' అని ఒక ఆంగ్ల సామెత.... 'fire thats klosest keptsburn most of all' అని విలియం షేక్స్ ఫియర్ వాక్యం. సరిగ్గా ఈరెండు ఉపమానాలకు

సరిపోయింది జంగం స్వయంప్రభ గారి కవిత్వం...

ఇది ఉబుసుపోక రాసిన వాక్యాలు కావు ఇది సమాజము, కట్టుబాట్లు, నిర్భంధాలు, నిషేధాలు ఎదురించలేక , భరించిన, సహించిన గుండెలమాటున ఇది అవేదనల రగిలి ఆవేశానమండుతున్న నారీ దగ్ధ స్వరం.. సారవంతమైన సాహిత్యం.. తన గుండెల్లో రగిలే సంవేదనల్ని రచయిత్రి మెదడుకు బట్వాడా చేశాక రగిలిన నిప్పుకణికలివి.. స్వీయ అస్థిత్వ సంఘర్షణలకు మించిన సహజత్వ అభివ్యక్తిమంది..

స్వయం ప్రభ పేరుకుతగ్గట్టు తను స్వయం ప్రభే..ఏ కవిత్వ మాంగ్దర్శకులు లేకుండానే తన కలం బావుటా ఎగరేసింది...తనకు నేర్చుకోవాలన్న తపన తన వాక్యాల్లో ప్రస్ఫుటిస్తోంది ఇది తన భవిష్యత్ ఎదుగుదలకు సూచిక.. ఫేస్ బుక్ లో క్రమం తప్పక కవితాసేద్యం చేస్తున్న వారిలో ఈమె ఒకరు రూపం శిల్పం ఎలా ఉన్నా.. ఈమె ఎంచుకున్న వస్తువులు, వాటిల్లోని వాక్యాలను చూస్తుంటే ఈమె చేయితిరిగిన కవయిత్రి అనిపిస్తుండటం గమనార్హం..స్వీయ శైలికి తోడు ఈమె సాహితి స్రవంతి ప్రొడక్ట్ కావటం మూలాన కవిత్వం నిండా సమాజ చైతన్యపు తిరుగు బాటు జెండా రెపరెపమంటోంది..

'రాస్తూ విసిరేస్తున్నా.. మళ్ళీ మళ్లీ ప్రయత్నిస్తూ రాస్తున్నా.. మధురంగా మారే పుటకోసమే నిరీక్షణ' స్పర్శ అనే కవితలోని ఈవాక్యాలు ఆమెలోని కవితా సాధకురాలికి నిదర్శణం. సద్విమర్శ, విమర్శకుల విలువ తెలిసి ఉండటం తనలోని వరిణితికి దర్పణం...' విమర్శ స్వీకరిస్తే అద్భుతాలు జీవం పోసుకొని మొలకెత్తుతాయి..'ఒక్క ప్రశంసతో ఆగిపోతే మహాకావ్యం మొదటి పేజీ దగ్గరే నిలిచి పోతావు'... శృతి లయలు అనే కవిత లోని ఈవాక్యం ఏదో ఆంగ్ల కొటేషన్ లా అనిపించినా విమర్శస్పృహ కలిగిఉండటం ఈమె ఎదిగేలక్షణం.. 'కోల్పోయిన కాలాల్లో నన్ను వెతుక్కుంటూ వ్యర్థ కాలయాపన చేయలేను' అని విషాదస్వరం అనే కవితలోని వాక్యం తనస్థిరత్వాన్ని పట్టి చూపుతుంది... భవిష్యత్ ఆశావాహకం తన కవితలో ప్రవహించింది.. కవుల కర్తవ్యం భవిష్యత్తుకు భరోసాకల్పించటమే కదా..

'ప్రశ్నిస్తే మారదు సమాజం.. మార్పు నీతోనే మొదలవ్వాలి' అని గమనం అనే కవితలోని కవితా పాదాలు అనేక సమూహాలకు, సమాజాలకు చర్నాకోల మోతలా ధ్వనించింది...చీకట్లో చింతిస్తూ కూర్చోవటంకాక వెలుగుదారి అన్వేషించాలనే సందేశం ఇందులో బలంగా పలికింది..

కవిత్వంపై అనేక కవితలొచ్చాయ్.. ఈమె సైతం కవిత్వ లక్షణాలను తనదైన శైలిలో వివరించింది..'కవి కలం పట్టి రాసిన అక్షరాలకు సూర్యుడైనా తలవంచి నమస్కరించాల్సిందే ఉద్వేగ యుద్ధం అనేకవితలో కవిత్వగుణంపై స్వయంప్రభ చేసిన ఒకబలీయమైన ప్రకటన ఇది...

'పాలు నీళ్ళు విప్పిచెప్పే కలహంస, కాలకూటాన్ని కప్పేసే పరమహంస' అంటూ టైటిల్ కవితలో పెన్ పవర్ ను పాయింట్ అవుట్ చేయటం తన అభివ్యక్తికి నిదర్శణం.. 'హృదయం లో ఓంకారం కవిత్వం, కవిత్వమంటే ఉద్యమం'..అని కవనం అనే కవితలో కవిత క్రియాశీలతను ఎరుక చేస్తుంది..'సందేహం' అనే కవితలో అభాగినుల దయనీయ జీవితాలను తనకోణం లో వివరించిన తీరు కొత్తగాఉంది ఈకవితలో వాక్యాల నడక కూడా రిథమిక్ గా ఉండటం గమనార్హం..

'కిలిమంజారో ' కవితలో స్త్రీ ఔన్నత్యాన్ని తన అనుబంధాల ఔచిత్యాన్ని అన్నికోణాల్లో ఆవిష్కరించే యత్నం చేసింది.. బీటలు వారిన దేహం కవితలో అన్నదాతల త్యాగ పూరిత జీవితాదర్శాన్ని కీర్తించిన వాక్యాల్లో తన ప్రతిభను కొలవవచ్చు..

'బీటలు వారిన నేలమ్మను విడిచి వలసపోలేని పక్షులం.. ఈవాక్యం... నాకు బాగా నచ్చింది..ఇది మెతుకు పండించే రైతన్నకు తన ప్రేమపూర్వక కానుక...నీళ్ళులేని పొలాలకు కాదు బీటలు మాదేహమంతా నెత్తుటి చారికలు, మట్టి రేణువుల సాక్షిగా దేశం నిండా మా కన్నీటి జీవనదులు అన్న వాక్యాలతో ఈకవితను పీక్సుకు తీసుకెళ్ళింది...

కొత్త కవిత్వ పడవల నడకంతా భావ కవిత్వ తీరం చేరుతుంది కానీ ఈమె మొదటి అడుగే అందుకు భిన్నం.. వామపక్ష భావజాల అభ్యుదయ సాహిత్య సంఘం నీడకు చేరటాన తన అక్షరదృష్టి సమాజ స్థితిగతుల ఎగుడుదిగుడు నిచ్చెనమెట్ల పై సారించింది... సాహిత్య సంఘాల అంతిమ ప్రయోజనమూ అదే..క..వి..కష్ట జీవికి ఇరుప్రక్కలా అన్న శ్రీశ్రీ వాక్యాన్ని నిజం చేయటమే..

తను రాసిందంతా కవిత్వం కాకపోవచ్చు కాని రాసినదాంట్లో కవిత్వానికి కావలసినంత భావం ఉంది.. కవిత్వం కోసం ప్రత్యేక వస్తువులు కావాలని ఎంచుకోవాలనే పడికట్టు భావజాలం నుంచి బయట పడాలి...కావాలని అమ్మమీదో, కుక్కమీదో నక్క మీదో దుక్కమీదో కవిత్వం రాస్తే అదికృత్రిమమవే అవుతుంది..ఆ వస్తువూ అంతకు ముందే ఎవరో రాసినదే అయిఉంటుంది..నిస్సారమైన వస్తువుల్ని ఈడ్చితన్నాలి..సొంత బతుకును కవిత్వీకరించుకోవాలి. ఎండుకొమ్మలను పండుటాకులను వదిలించుకొని బతుకు తీగను పచ్చగా పాకించుకోగలగాలి కష్టాలు, కన్నీళ్ళు,కారణాలు వాటినెదురించేపోరాటాల స్వీయ స్థిత్వ కేతనం కవిత్వ జెండాగా ఎగరాలి.. సహ అనుభూతి అవసరమే అయితే అది అవసరమైనంత మేరకే అవసరం.. స్వీయ అనుభూతికన్నా సహ అనుభూతి గొప్పది కాదు..

ప్రతులకు:
స్వయం ప్రభ
సెల్: 8897552022

–శ్రీనివాస్ సూఫీ
9640311380

సకల సుగుణాల సౌందర్య రాశి - నా తెలుగుభాష !

మహాసముద్రంకన్నా మరింత లోతైనది .
సముద్ర అలల నురుగుకన్నా సరళమైన
తేటతెలుగు భాష నా తెలుగుభాష !
మధురానికన్నా మధురమైన వర్ణమాలలో
సకల కళల స్వర తంత్రులపై సర్వాంగ
సుందర సుకుమారంగా తేలియాడుతూ ,
లలిత లాలిత్యంగా నాలుకలపై నర్తిస్తూ
మరుక్షణం మనసుతో మమేకమయ్యే
యాభైయ్యారు అక్షరాల అమూల్యమైన
అమృతమున్న అక్షయపాత్ర నా తెలుగు భాష !
నిగూఢంగా , నిక్షిప్తంగా నిజాయితీతో
నిబిఢాందకార ప్రభావాలను కాదని ,
స్వతంత్ర అస్తిత్వంతో వేళ్ళూనుకొని
వేలసంవత్సరాల వెలుగును చూస్తూ
నాలుగుకోట్ల తెలుగు ప్రజల మనసులను
నగుమోముతో స్నేహపూర్వక అనుబంధాలను ,
బంధాలను పెనవేసుకొనే మందాల పొదరిళ్ళై
పవిత్రంగా అల్లినగూడై మమతానురాగాలు పంచే
మాతృమూర్తిగా అక్కునచేర్చుకుని సర్వ జనులను
లాలించే హృదయవినోదిని నా తెలుగు భాష !
వజ్రవైఢూర్యాలను,ఆణిముత్యాలను ,
కెంపులను , మరకత మాణిక్య మణులతో
రతనాల్లా అక్షరాలకద్ది , పదాలకలంకరించి ,
వాక్యాల దండలల్లి , యోగ్యమైన పుస్తకాలను
హస్తభూషణాలుగా మస్తకాలకు హారాలుగా
అందించిన మహా ఉద్దండ కవి పుంగవులు
ఒక్కొక్కరు ఒక్కోరకంగా పొదిగిన పారిజాతాల్లాంటి
పదబంధాలను ఇంపుగా,పుప్పొడి లాంటి
పదాల గుంపులను గుణితాలతో సొంపుగా ,
సుతిమెత్తని వొత్తులతో , ముక్కుపోగుల్లాంటి
కమ్మని కొమ్ములను దిద్దుకుంటూ , మందార
మధురిమల్లాంటి అందాలని పేర్చుకుంటూ ,
సమయ సందర్భాలను , సౌశీల్య సహృదయతను
అనితరసాధ్యంగా సమకూర్చుకుంటూ ,
పరభాషా ప్రాంత ప్రభావాలన్నిటిని ఓర్చుకుంటూ
వ్యాకరణాది చందస్సుతో , సూర్యకిరణ యశస్సుతో ,
నిత్యనూతన తేజస్సుతో , ఉప్పెనలాంటి ఉషస్సుతో,
అక్షయంగా అలరిస్తున్న అగ్రగామి నా తెలుగుభాష!
వేలాది పుణ్యతీర్థాల , నదీనదముల ప్రవాహ
పరవళ్ళ ఉత్సాహంతో రాసిన కావ్యశ్రేణుల్ని ,
గ్రంథ పరిమళాలు వెదజల్లే పర్వత సానువుల్ని
కలుపుకుంటూ , సువాసనలతో మరులుగొల్పే
పుష్పవనాల్ని ఆస్వాదిస్తూ, లయబద్ధమైన
మురళీరవ గానంతో , అంతరంగాన్ని స్పృశిస్తూ ,
మైమరిపిస్తూ , సుప్రభాత సుగుణాలరాశి
కుంకుమతిలక సౌందర్యమోముతో , నిత్యనూతన
ప్రక్రియా ఒరవడులతో ఉన్నతంగా ఎదుగుతూ,
ఒదుగుతూ మరింత జగత్వాసికెక్కుతున్న
సకల సుగుణాల సౌందర్యరాశి నా తెలుగుభాష !

ప్రకృతిలో సముద్ర సంపదెంతో తెలుగు వర్ణమాల
బలమంత అన్నట్లు , సురుచిర సుందరరూప
లలిత లావణ్యాన్ని , మృధుమధుర మంజుల
మధుకలశ రసరమ్యతను , వివేక చూడామణిగా ,
అనుజ్ఞాలాపనగా, శ్రీకర మనోతేజంతో రాజైశ్వర్యాన్ని
ఆత్మసాక్షిగా మనసుకు హత్తుకొని, అపురూపమైన
ప్రత్యేకతను, నిత్యనూతన పదపారిజాతాలను
ఆపాదించుకొని కీర్తికిరీటాలతో మకుటాయమానంగా
అలరాడుతున్న ఆనందనందిని నా తెలుగుభాష!
సూర్యచంద్రులవలె నేటికీ మార్పులేని
సహజ రూపంతో , స్వరూప స్వభావాలతో
మంత్రముగ్ధులనుజేసే వర్ణమాలతో, స్పష్టమైన
ఉచ్చారణతో ఆశ్చర్యాన్నినింపే అరుదైన అక్షరాలతో
ఎన్నిసార్లు మళ్ళీమళ్ళీ తిరగ రాసినా , ఎన్నిసార్లు
తాలింపు వేసిచూసినా , అక్షరాలను తరలించినా,
మారని అర్థాన్నిచ్చే నిత్యనూతన ఉషోదయాన
వెలిసే అరుణారుణ ఉదయ కిరణమే!
కొత్తరూపమే! కొత్త సువాసనే! కొత్త రుచే!
కొత్త అక్షరాల చిలకరింపుల పలుకరింపులున్న
పులకరింతల పసిడి భాష నా తెలుగుభాష!
ఈ సువిశాల సుందర సాహిత్య జగత్తులో
తెలుగుభాష ఒక అమృత భాండాగారం!
సాహిత్యమొక అమృత కలశం !
వ్యాకరణం ఒక కల్పవృక్షం !
చందస్సు ఒక కామధేనువు !
కవితా , కథాకథనాలు ఒక అక్షయపాత్ర !
నిత్యం సహృదయ కవిసమ్మేళనాలతో ,
కొత్తపుంతలతో కొంగ్రొత్త ఒరవడులతో
అందరి మనసుల్లో అక్షర చినుకులై
అందంగా సొగసులద్దుకుని ,
ఆకాశంలో ఆనందంగా అలరించే మేఘమై
అలుపెరగని అమృతవర్షిణి నా తెలుగు భాష!
సాహిత్యమొక అనంతమైన ఆకాశ మార్గం .
చదివి, విని అర్థం చేసుకునే ఆతృతున్న వారిని
అక్కున జేర్చుకొని అర్థవంతంగా, సమర్థవంతంగా,
సమయ సంధర్భాల్లో సారవంతమైన సానుకూల
విశాలదృక్పథం నిండి, మనసు పొరల్లోనుండి
వెలువడే ప్రతీ ప్రతిస్పందన కవిత్వరూపమే !
చదివితే అర్థమయ్యేది , చదవాలనిపించే
మాధుర్యమైన కరతామలకం నా తెలుగు భాష !
భాషాసౌష్టవ మహోన్నత సుమనోహర సుందర
వ్యక్తిత్వ నిర్మాణంలో కళ్ళు మిరుమిట్లు గొలుపుతూ ,
మనసు మైమరపించే సాహిత్య భావార్థాలతో
అంకురించి విద్యుల్లతల్లా వెలుగు కాంతుల
వెలుతురులను విరజిమ్మే కైలాస పర్వత శిఖర
కాంతిపుంజంలోని కిరణం నా తెలుగు భాష !
మహా మహిమాన్వితమైనది నా మాతృభాష !
తల్లితో , దైవంతో సమానమైనది
నా మాతృభాష !
మనల్ని నలుగురిముందు నిలబెట్టి ,
నగుమోముతో పరిచయంచేసి
భావప్రక్షాళన చేసి భారాన్ని దించే
బహుభాషా కోవిదుల సోదరీమణి
నా తెలుగుభాష!

–డా ॥ డి . రాజేశ్ ,
919440460490

మనసులోని భావాలకు వ్యక్తీకరించడమే ఆర్ట్

-ఆర్ట్ అండ్ క్రాఫ్ట్ స్టేట్ ప్రెసిడెంట్ కేశవ కుమార్

స్టేషన్ ఘన్పూర్, ఫిబ్రవరి 22: మనసులోని బావాలకు చిత్ర రూపమే ఆర్ట్ అని ఆర్ట్ అండ్ క్రాఫ్ట్ స్టేట్ ప్రెసిడెంట్ కేశవ కుమార్ అన్నారు. స్టేషన్ ఘన్పూర్ మండలం చాగల్లులోని జడ్పీహెచ్ పాఠశాలలో పాఠశాల హెచ్ఎం కొమురయ్య ఆధ్యక్షతన డ్రాయింగ్ టీచర్ దేవేందర్ కౌర్ ఆధ్వ ర్యంలో చిత్ర కళా ప్రదర్శన నిర్వహించారు. ఈ ప్రదర్శనను సర్పంచుల ఫోరం మండల అధ్యక్షుడు పోగుల సారంగపాణి ప్రారంభించగా, ముఖ్య అతిథిగా కేశవకుమార్ హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా విద్యార్థులు వేసిన సుమారు వేయి చిత్రాలను, క్రాఫ్టను ప్రదర్శించారు. ఈ సందర్భంగా కేశవ కుమార్, సర్పంచ్ పోగుల సారంగపాణి మాట్లాడుతూ చదువుతోపాటు విద్యార్థులు అన్ని రంగాల్లో రాణించాలన్నారు. కార్యక్రమంలో నోడల్ ఆఫీ సర్ అజమోయినుద్దీన్, కుమారస్వామి, లీలా పాల్గొన్నారు.

లేఖిని ఆధ్వర్యంలో ఘనంగా జరిగిన కథాకార్యశాల

కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న అతిథులు, రచయిత్రులు

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, "లేఖిని" రచయిత్రుల వేదిక మరియు సరసిజ థియేటర్ ఫర్ విమెన్ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి, 16 వ తేదీన రవీంద్ర భారతి, సమావేశ మందిరం లో కథా కార్యశాల జరిగింది. ఉదయం 10.30 కి జరిగిన ప్రారంభ సభలో ముఖ్య అతిథిగా డాక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, సంచాలకులు, తెలంగాణా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, విశిష్ట అతిథిగా డాక్టర్ అమృతలత, రచయిత్రి, విద్యావేత్త, డాక్టర్ ముక్తేవి భారతి, ప్రముఖ సాహితీవేత్త, పాల్గొన్నారు. "లేఖిని" రచయిత్రుల వేదిక అధ్యక్షులు శ్రీమతి పొత్తూరి విజయలక్ష్మి, గౌరవాధ్యక్షులు డాక్టర్ మంథా భానుమతి, ప్రధాన కార్యదర్శి అత్తలూరి విజయలక్ష్మి, ఉపాధ్యక్షులు శ్రీమతి గంటి భానుమతి పాల్గొన్నారు. డాక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ మాట్లాడుతూ కథలు చెప్పటం లో స్త్రీని మించిన వారు లేరని, "చిన్ననాట అమ్మ చెప్పిన కథలు తనకు గుర్తు వస్తాయని, మాతృమూర్తులు అయిన లేఖిని రచయిత్రులు గొప్ప కథకులని అన్నారు. అనంతరం, కుటుంబం, సామాజిక స్పృహ, బంధాలు అంశం పై జరిగిన మొదటి సమావేశంలో డాక్టర్ మంథా భానుమతి సభకు అధ్యక్షత వహించారు, వక్తలుగా గంటి భానుమతి, వారణాసి నాగలక్ష్మి, జి.ఎస్. లక్ష్మి పాల్గొన్నారు. క్రైం కథల పై జరిగిన రెండవ సమావేశంలో ప్రముఖ రచయిత బుద్ధవరపు కామేశ్వర రావు అధ్యక్షత వహించగా వక్తలు గా శ్రీ గంధ్రకోట సూర్యనారాయణ, శ్రీమతి వడ్లమాని మణి పాల్గొన్నారు. భోజన విరామానంతరం జరిగిన మూడవ సదస్సులో హాస్య కథలు అంశం పై శ్రీమతి నెల్లుట్ల రమాదేవి అధ్యక్షత వహించగా, వక్తలుగా శ్రీమతి హైమా భార్గవ్, శ్రీమతి అల్లూరి గౌరిలక్ష్మి పాల్గొన్నారు. శ్రీమతి పొత్తూరి విజయలక్ష్మి తన హాస్య ధోరణిలో అందరినీ నవ్వించారు.

నాల్గవ సమావేశంలో కంప్యూటర్ లో కథలు వ్రాయడం ఎలా? అనే అంశం పై జరిగిన సదస్సులో శ్రీమతి నండూరి నాగమణి అధ్యక్షత వహించగా, వక్తలుగా కుసుమ ఉప్పలపాటి, జ్యోతి వలబోజు పాల్గొన్నారు.

ముగింపు సమావేశంలో ముఖ్య అతిథిగా డాక్టర్ ఆలూరి విజయలక్ష్మి, విశిష్ట అతిథులుగా ప్రముఖ రచయితలు శ్రీ సింహప్రసాద్, శ్రీ కస్తూరి మురళీకృష్ణ పాల్గొన్నారు. అతిథులు ముగ్గురూ మంచి కథలు రాయడం ఎలా? కథా కార్యశాల ప్రయోజనం గురించి విపులంగా మాట్లాడారు. శ్రీ కస్తూరి మురళీ కృష్ణ మాట్లాడుతూ, ఎంత మంచి కథలు రాసినా ఒక వర్గం రచయితలు, రచయిత్రులకే అవార్డులు , గుర్తింపులు వస్తాయని అన్నారు. "లేఖిని " కార్యవర్గం, సభ్యులు మరియు ప్రముఖ రచయిత్రులు అత్తలూరి విజయలక్ష్మి, పొత్తూరి విజయలక్ష్మి, గంటి భానుమతి, సుబ్బలక్ష్మి, వారణాసి నాగలక్ష్మి, ఎమ్మెస్ లక్ష్మి, కుసుమ ఉప్పలపాటి , ఉగాది వసంత, నళిని ఎర్ర, నెల్లుట్ల రమాదేవి, అమృతలత, శైలజా మిత్ర,అభినేత్రి, ఆలూరి గౌరీలక్ష్మి, నండూరి సుందరి నాగమణి, వడ్లమాని మణి, ఈరంకి ప్రమీలారాణి, ఉమాదేవి కల్వకోట, ఇందిరా రావు,శ్రీ హవిష, కుట్టి నాగలక్ష్మి, సరస్వతి కరవది, లలితాచండి, లక్ష్మి కిరణ్ పెండ్యాల మరియు బుద్ధవారపు కామేశ్వరరావు, గంధ్రకోట సూర్యనారాయణ శర్మ తదితరులు ఈ కథా కార్యశాల లో పాల్గొని సభ విజయవంతం చేసారు. శ్రీమతి లక్ష్మి పెండ్యాల ఆద్యంతం సభకు వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహరించి, తన చక్కని గాత్రంతో అలరించారు.

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 764వ రోజు 'ప్రౌఢనగరి మెడలో మణిహారం మెట్రో' అనే అంశంపై పలువురుకవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు.'ప్రౌఢనగరి మెడలో మణిహారం మెట్రో' అనే అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా... -సంపాదకులు

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
ఏకాంశ కవిత్వం నిర్వహణ:
-డాక్టర్ రాయారావు సూర్యప్రకాశ్ రావు, 9441046839

జంటనగరవాసికో వరం

మహా నగర మెడలో మణిహారం
భాగ్య నగర వాసుల భాగ్యం
పాలకుల చొరవకు నిదర్శనం
మెట్రో రైలు సేవల సౌకర్యం.
దినదిన ప్రవర్ధమానం
నగర జీవనం
అనుదినం పెరుగుతున్న
జనసందోహం
అనూహ్య వాహనాల వినియోగం
పిపీలకాల పుట్టల్లా
కదిలే జనసంచారం
రహదారి రద్దీలను చూస్తే
వణుకు ఖాయం
నగరాంతర యానాలకే
గంటల సమయం
తిరిగి ఇల్లు చేరేటప్పటికి
ఒళ్ళు హూనం
ఇది సగటు నగరవాసి
దైనందిన జీవనం.
ఈ కష్ట కాలానికి ఉపశమనం
మెట్రో రైలు ఆగమనం
ఇప్పుడు ప్రయాణం సుఖవంతం
సురక్షితం
లేనే లేదు వాతావరణ కాలుష్యం
ప్రయాణం అమిత వేగవంతం
శబ్ద కాలుష్యం పరిమితం.
మూడు మార్గాలలో మెట్రో గమనం
నగరవాసికి విలువైన బహుమానం
లక్షలాది జనాల నిత్యావసరం
మెట్రో రైలు తీరుస్తున్నది వాస్తవం
మెట్రో తెచ్చిన రాయితీల సదుపాయం
ప్రయాణికులకిస్తున్నది
ఆర్థిక ప్రయోజనం
మెట్రోతో వేల మందికి
ఉపాధి యోగం
వెరసి మెట్రో
జంట నగరవాసికో వరం.

-జ వి కుమార్ చేపూరి

మెట్రోరైలు

కాలినడక కన్నా
సైకిలు ప్రయాణం మెరుగనిపించేది
మోటారు సైకిలొచ్చి
సైకిల్ ను మరిపించింది.
మూడు గీరల బండ్లోచ్చి
పేదప్రజల ముచ్చట తీర్చాయి
నాల్గుగీరల వాహనాలొచ్చి
రయ్యి రయ్యి పరుగెత్తాయి
ప్రయాణం సౌఖ్యమనిపించింది.
అంతలోనే రైలు కూతొచ్చి
ఆనందానికి
అవధులు లేకుండా పోయాయి
విమానాలొచ్చి ధనవంతుల
ప్రయాణం సులభతరం.
పట్టణీకరణ జరిగి
వలసజీవులు ఎక్కువ
బస్సు ప్రయాణమేమో బాధలమయం
యం యం టి యస్ వచ్చి
ప్రయాణ బాధ కొంత తీరిస్తే
మెట్రో రైలు వచ్చి
సమయం ఆదా.
వలసజీవుల ప్రయాణాన్ని
సులభతరం చేసింది మెట్రో
రోజు రోజుకు మెట్రోరైలుకు
డిమాండు పెరుగుదల
ఉన్నచోట నుండే
కొలువు చేసి రావాలని
మారుమూల ప్రాంతానికి
మెట్రోరైలు విజ్ఞప్తులు.
పాలకులు కరుణిస్తే
మెట్రో రైలు సేవలు పెరిగి
ప్రౌఢనగరికది మణిహారం.

-గుండం మోహన్ రెడ్డి

ఆధునిక ప్రయాణం

భాగ్య నగర వాసుల
ఆధునిక ప్రయాణసాధనం
దూర దూర ప్రాంతాలకు
శీఘ్రంగా చేరవేసే సాధనం.
వాయుకాలుష్యం
శబ్ద కాలుష్యానికి
బహుదూరం
రోజూ లక్షలమంది ప్రయాణం
సొంత వాహన వాడకం తగ్గి
ఆర్థిక భారం తగ్గి
ఆరోగ్యం పెరిగి
రోడ్డు మీద వాహనాల
రద్దీ తగ్గి
కాలుష్యం తగ్గి
జనాలు ఊపిరి తిత్తులు
ఊపిరినే పీల్చే..
ఇప్పుడు మూడు రూట్లకేపరిమితం
ముందు ముందు
శివారు ప్రాంతాలకీ
విస్తరించాలి.

-మోటూరి శాంతకుమారి

అబ్బా!

చూడు చూడు
పట్టణవాసం
సందు దొరకని
జనవాసం
ఉరుకుల పరుగుల
గోలల బతుకు గీతం
పైకి చూస్తే
అదో లోకం
చప్పుడు కేకలు లేని
ఉరికే రైలు యంత్రం
హంగుల రంగుల
పయన స్వర్గం
వేగం ఎక్కువ
గమ్యం చేరిక
సులువైన మెరుగైన
సుఖ పయనం
అంతా మాయా దర్పణం
తలుపులు పిలుపులు
తెరవడం, మూయడం
అంతా యాంత్రికం
ఆది ఇంజనీరు
విశ్వకర్మకే విచిత్రం
మనుషులను మోసే డబ్బానే కాదు
ఆగని గుండెను మోసి
ప్రాణం నిలిపిన
మానవత్వ సోయగం.

-జె.నరసింహారావు

ముత్యాల హారం!

అందానికీ అలంకరణకీ
యవ్వనంతో
ప్రౌఢ వృద్ధాప్యంతో పనిలేదు!
ఉన్న నగలతో అలంకరణ
ఆడవారి సొత్తు!
తెలంగాణా తల్లి కంఠాభరణం
మెట్రోరైలు మార్గాలు!
ప్రయాణం సుఖం ప్రశాంతం!
కడుపులో చల్ల కదలని వైనం!.
విసుగు చిరాకు
కస్సుబుస్సు
బస్సు ప్రయాణం!
గంటల కొద్దీ ట్రాఫిక్ జామ్!
కాలుష్యంతో బేజార్!.
అందుకే మెట్రోపయనానికే
అందరి ఓటు!
చోటుకోసం చేయరు ఫైటింగ్!
బాలభానుని తో పయనం!
నిశిరాత్రి ఇల్లు చేరడం ఖాయం!
పుష్పకవిమానంలా చకచక పయనం!
ఐదు నిముషాలకో రైలు!
రోజూ ఐదులక్షలమంది పయనం!
భారం అలసట తెలీని వైనం!.
తమంత తామే
తెరుచుకు మూసుకునే తలుపులు!
అత్యాధునిక సిగ్నల్ వ్యవస్థ!
కోచ్‌లో వీడియో కెమెరాలు
పాతబస్తీ మొదలు
విమానాశ్రయం దాకా
సర్కారు పథకం
త్వరలో అమలు ఖాయం!.
చెమట పట్టని ఎ.సి.బోగీలు
సభ్యతతో మెలిగే జనాలు!
పడిగాపులు లేని వడి వడి పయనం!
ఒక్కరోజులో ఎన్నోప్రాంతాలు
సుడిగాలిలా చుట్టే వైనం!.
డబ్బు సమయం ఆదా!
అందరికీ తీరెను వ్యథ!
ఎన్ని గిల్ట్ నగలున్నా మంచి
ముత్యాల హారం మురిపించు
బస్సు ఆటో క్యాబ్ ఉన్నా
మెట్రోయానం సుఖమన్నా!.
-ఎ.రాజ్యశ్రీ

సౌఖ్య ప్రయాణం

నగరానికి మెట్రో రైలు
ప్రయాణీకులకు ఎంతో మేలు
సమయపాలన
దూరప్రాంతాల చేరిక
సుఖవంతమైన ప్రయాణానికి
మెట్రో రైలు.
సులభ ప్రయాణం
ఆధునిక సౌకర్యం
చూసి ప్రయాణించి
ఆనందానుభూతులు
మెట్రోలో ఎందరికో.
నగరానికి మెట్రో
ఆభరణం
అసంఖ్యాక మెట్రోలు
సుఖ ప్రయాణం
స్త్రీలకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు
పాస్ లు పొందే సౌకర్యా లు
నిర్ణీత వేళకి రావడం
సమయ పాలన పాటించడం
రాబోయే ప్రదేశ ప్రకటన
మూడు భాషలలో ప్రకటనలు.
మెట్రోకి ఎంతో ఆదరణ
సమయం ఎంతో ఆదా
వేచి చూసే ధోరణికి
మెట్రో సిసలైన జవాబు
చూడ ముచ్చటైన ఆధునిక పోకడ
నగర అభివృద్ధికి
మెట్రో దోహదకారి
మేలైన మేలిమి
రవాణా సౌకర్య కల్పన
వాయు ధ్వని కాలుష్యానికి
మెట్రో పరిష్కారం
నగర ప్రజలు
మెట్రోకి నమస్కారం
సాంకేతిక ప్రయోజనాలు
మెట్రో రైలు విజయాలు
ఆదివారం చౌక ధరతో పాస్
నగరమంతా
ప్రయాణం చేయవచ్చు భేషుగ్గా
సమయానికి ఉద్యోగ నిర్వహణ
మెట్రో ప్రసాదించిన వరం.

-ఆర్.ప్రవీణ్

భాగ్యనగరానికి సుమహారం

ఒకేసారి వందల మందిని
అతిత్వరలో
గమ్యం చేర్చే
అద్భుత సాధనం!!.
చల్లగా
హాయిగా
వేగంగా
గాలిలో
దూసుకుపోతూ
మేఘాలలో తేలిపోతూ
పర్యావరణ కాలుష్యాన్ని
దూరం నెట్టేస్తూ
దూసుకుపోయే తంత్రం
ప్రజలకు భద్రం!!.
డీజిల్ పెట్రోల్‌తో
సంబంధం లేక
విద్యుత్ తీగలతో దోస్తీ
ట్రాఫిక్ జామ్ కు సుస్తీ
కాలాన్ని వృధా చేయక
వసతులన్నీ సమకూర్చి
అనేక చక్రాల బండి
అందరూ వెళదాం రండి!!.
భాగ్యనగరానికి మణిహారం
మన భాగ్యానికి సుమహారం
ఎవ్వరికీ కాదు భారం
తెలంగాణ చరిత్రలో అమోఘం
మెట్రో రైలు సూత్రం
విస్తరిస్తే ప్రజలకు సంతోషం
వారి సేవ ముదావహం!!.

- డా.చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి

సుమనోహారం

కాలంతో పరుగులెత్తే సగటు జీవికి
పరుగులేల సుఖపడు అన్నది
నవ్యత కొత్త పుంతల జీవితం
నాగరికత సంతరించుకుంది!!!.
నవ్యత నవనీతం అందిస్తుంది
సుఖ సంతోషాలతో ఉండండని
ఒక మణిహారం
పేరుకు హారమే
కానీ
పరుగులు నాగు పాములా!!!.
కాలంతో పనిలేదని
నడకతో అవసరంలేదని
మనుషులతో పని లేదని
మనసులతో పని లేదని
విద్యుత్తుపై
పరువాల చిలుకలా
అందాలొలుకుతూ
పరుగెత్తే రాణి!!!.
నీలో ఆసీనులైన
వారి హృదయాలు
సంతోషాల కడలిలో తానమాడినట్టు
వయ్యారపు పోకడలు
ఊయలలూపు
సోయగాలసుందరి మెట్రో ట్రైన్ !!!
మణిహారం
రమ్య హృదయ మనోరంజని
సాధారణ మనిషి పులకింత ధరణిలో
నీ సేవలతో స్వర్గతుల్య జీవనం
సాధించావు విజయం
గెలిచావు నగర ప్రజల
హృదయాలను సంపూర్ణంగా!!!.

-కె.కె.తాయారు

భాగ్యనగరానికి కంఠహారం

పల్లెకు మల్లెల సోయగాలు
పంటచేల పైరగాలుల సరాగాలు
పట్నాలకు ఎన్ని ఉన్నా
మరొకటి కంఠహారం కావాలి.
ఉరుకుల పరుగుల జీవితంలో
మనిషి సూర్యునితో పోటీపడుతూ
క్షణక్షణం మాయాదర్పణంలో నడక
ఆకాశమార్గాన మెట్రోరైలులోప్రయాణం.
అత్యంత నాణ్యమైన
అద్దాల ఏసీ బోగీలలో
నగరమొక నాజూకు శిల్పం
ఉన్నోడికి భళే సరదా
లేనోళ్ళకు వేయికళ్ళతో చూసే కానుక.
రేయి విద్యుత్కాంతుల్లో మెట్రో దీపం
పున్నమివెన్నెల్లో నింగి అందిన చందం
ఖర్చుకోట్లల్లో
కాలుష్యరహితం
కొత్త చిరునామా మెట్రోపిల్లర్ల చిత్రం.
ప్రపంచీకరణతో పోటీ నగరం
అభివృద్ధి దిశలో మేటి.
కాసింత సమయం
పల్లెవైపు చూపు సారిద్దాం
హోళీ అల్లోనేరెడాల్లోపాటకు
కోరస్ పాడుదాం.

- ఏడెల్లి రాములు

ఎన్వీయెస్ స్వప్నవారధి

కలలు కనాలి
వాటిని సాకారం చేసుకోవాలన్న
కలాం మాటలను నిజం చేసి
స్వప్న వారధిని
సుసంపన్నం చేసుకున్న
ఎన్వీఎస్ రెడ్డి అద్భుత సృష్టి
వినువీధిలో రాచమార్గం
భాగ్యనగరవాసులు
మేఘాలలో పయనం!!.
కొన్ని వందల కంబాలతో
భూమి నుండి
60 మీటర్ల ఎత్తులో
రెడ్ బ్లూ గ్రీన్ లైన్లలో
మూడు మార్గాలలో నిర్మాణం
మానవమేధస్సుకే పరాకాష్ట
భాగ్యనగర మణిహారం!!.
తూర్పు నుండి పడమరకు
దేశ ద్వితీయ ప్రధాని పేరుపై
వెలసిన ప్రఖ్యాత ప్రదేశం నుండి
కూకట్పల్లి మియాపూర్ వరకు
కేవలం నలభై నిమిషాలలో
గమ్యానికి చేర్చే
హైదరాబాద్ మెట్రో రైలు!!
మైళ్ళ కొద్దీ
ఎదురైన రాళ్లను ముళ్ళను
ఏరివేసుకుంటూ
ముందుకు సాగిన రెడ్డి గారి
దృఢసంకల్పానికి దర్పణం
సాకారమైన మూడు మెట్రో మార్గాలు!!
హృదయాలను గెలిచి
నిలిపిందే నాగోల్
హైటెక్ సిటీ రాయదుర్గం
సాఫ్టువీరుల కలల మార్గం!!.
సుల్తాన్ బజార్‌లో
దిష్టిబొమ్మలు దగ్ధమయిన చోట
హారతులు పట్టించుకుని
జేబీఎస్ దాకా
నారాయణ గూడ
చిక్కడపల్లి ని కలుపుతూ
ముచ్చటైన మూడో మార్గం
స్వప్నవారధి సాకారం!!
అతడు...
ఇప్పుడు సగర్వంగా
భాగ్యనగరాన్ని గుండెలకు
హత్తుకున్న మెట్రో మ్యాన్
ఈ నగరమున్నంత వరకూ
ఆయన పేరు రూపం
ప్రతి పిల్లర్ లో దృశ్యమానం!!.
రెండు గంటల సుదీర్ఘ
నగర ప్రయాణాన్ని
ఇరవై నిమిషాలకు కుదించి
అసాధ్యాన్ని సుసాధ్యం చేశాడు
ఔరా అనిపించాడు!!
ఆ పక్షిరెక్కల స్టేషన్లు
ప్రపంచంలోనే అద్భుతం
జగతికే తలమానికం!.
చరిత్రపుటల్లో
ఒక చార్ మినార్
ఒక సాలార్ జంగ్ మ్యూజియం
ఇప్పుడు
భాగ్యనగర కంఠ సీమలో
మరో మణి హారం
హైదరాబాద్ మెట్రో!!.

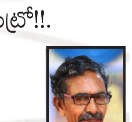
- పరిమి వెంకట సత్యమూర్తి

'తెలుగు' అమలుకు రాష్ట్ర సర్కారు కట్టుబడి ఉంది: జూలూరు

తెలుగు భాష సంపూర్ణ అమలుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందని తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ జూలూరు గౌరీశంకర్ నొక్కిచెప్పారు. సీఎం కేసీఆర్‌కు తెలుగు భాషపై ఉన్న ప్రేమతోనే హైదరాబాద్‌లో ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలను నిర్వహించాలనీ, సాహిత్య అకాడమీని పునరుద్ధరించారని గుర్తుచేశారు. అంతర్జాతీయ మాతృభాషా దినోత్సవం సందర్భంగా మంగళ వారం హైదరాబాద్‌లోని తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ కార్యాలయంలో కవులు, రచయితలతో సమ్మేళనాన్ని నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ.. సీఎం కేసీఆర్ దార్శనిక ఆలోచన లకు అనుగుణంగా తెలుగు భాషాభివృద్ధికి అకాడమీ ద్వారా కృషి చేస్తున్నామని తెలిపారు. అందులో భాగంగానే 'మన ఊరు-మన చెట్టు' పేరుతో కథల పోటీలు నిర్వహిస్తే ఐదు లక్షల మంది పాఠశాల విద్యార్థులు పాల్గొన్నారని గుర్తుచేశారు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర గ్రంథాలయ సంస్థ చైర్మన్, అయాచితం శ్రీధర్ మాట్లాడుతూ మాతృభాషను బతికించుకునే పని ప్రతి ఒక్కరూ తమ ఇంటి నుంచే మొదలుపెట్టాలని పిలుపునిచ్చారు. తెలుగు మాధ్యమంలో ఉన్న టీవీ ఛానళ్లలో సులభమైన తెలుగు పదాలను వాడా లని సూచించారు. ప్రొఫె. సర్ పులికొండ సుబ్బాచారి మాట్లాడుతూ.. ప్రతి పాఠశాలలోనూ తెలుగును సబ్జెక్టుగా బోధించాలని విజ్ఞప్తి చేశారు. తెలంగాణ సాహితీ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె.అనంతాచారి మాట్లాడుతూ.. మాతృ భాష క్షీణించడానికి కార ణాలు అన్వేషించకుండా ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా ఉపయోగం ఉండదనీ, మనం మనుషులుగా బతికితేనే భాష కూడా సజీవంగా ఉంటుందని అన్నారు. ప్రపంచీకరణలో మనిషి అన్నింటిని వదిలేసుకుంటున్నాడనీ, భాషను కాపాడుకోవటానికి ప్రతి ఒక్కరు తప్పనిసరిగా కృషి చేయాలని పిలుపునిచ్చారు. భాషా సాంస్కృతిక వైవిధ్యాన్ని కాపాడుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని నొక్కి చెప్పారు. కార్యక్రమంలో తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ కార్యదర్శి డాక్టర్ ఎస్. బాలాచారి, ప్రముఖ కవయిత్రులు జ్వలిత, సలీమా, ప్రముఖ రచయితలు రూప్‌కుమార్ డబ్బీకార్, కందుకూరి శ్రీరాములు, చీకోలు సుందరయ్య, తంగిరాల చక్రవర్తి, షెహనాజ్ బేగం.ఎం. నారాయణశర్మ, కోట్ల వెంకటేశ్వర రెడ్డి, కెపీ అశోక్‌కుమార్, అనంతోజు మోహనకృష్ణ, షెబనాజ్, శరత్ సుదర్శి, ఎం.రేఖ పాల్గొన్నారు.

IN THE COURT OF THE MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNAL-CUM-27th ADDL. CHIEF JUDGE: C.C.C. AT SECUNDERABD
O.P.NO 555 of 2021

Between;
Karnati Yadaiah&
K. Yadaiah Goud
...Petitioner
AND
Erugu Nagaiah & Another
...Respondents.

TO.
1.Mr. Erugu Nagaiah,
S/o. Venkaiah, Aged about: Major, Occ:Driver, R/o.H.No. 2-86, SC Colony, Bondapalem, Kethepally Nalgonda, T.S-508211.
2. Abdul Hamed
S/o. Abdul Hafeez, Aged about: Major, Occ: Business R/o.H.No. 19-2-435/80/102, Gulshan Nagar, Misrygunj, Bahadurpura, Malakpet Hyderabad, T.S-500 068

NOTICE

Please take notice that in the above matter the Petitioner had filed a case against you (Res pondent No.1&2) for comp ensation for Rs. 12,00, 000/- and the same is posted for your appea rance on **24-02-2023.**

You are advised to appear on **24-02-2023.**at 10.30 a.m. before the said court either in per son or through an Advo cate failing which, the case will be decided exparte.

(By the order of the court)

M/s. BANDI KALAVATHI REDDY
GODUGU KRISHNA
Advocates
#H.No.3-12-126/1/405,
P.S. Residency,
P.S. Colony,
Ramanthapur, Amberpet
Hyderabad-13.
Cell: 7675975689
9959858035

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న

'బుధవారం బాద్షా'
పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: రమాదేవి కులకర్ణి 8008531677

నిర్వహణ: **శ్రీమతి సత్య నీలిమ వలిపే**

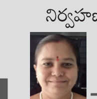
ఈ సమూహంలో చేరదలచినవారు 8985613123కి మెసేజ్ చేయవచ్చు.

(ప్రథమ)

త్రినేత్రుడు

త్రినేత్రుడు
సూర్య చంద్రులు అగ్ని
మూడు కన్నుల కొలువైన
భోళా శంకరుడు
జగములనేలెడి
జంగమయ్య
శివపార్వతులు
ఆది దంపతులు!!.
బాల్యంలో ఎన్నో భోగభాగ్యాలు
అనుభవించిననూ
శివుని కోరి తపస్సు చేసి
హైమవతి అపర్ణగా మారి
పరిణయమాడె
జంగమయ్యను!!.
ఆయన ఆదిభిక్షువు
ఆమె అన్నంపెట్టే అన్నపూర్ణ
ఎంతో ఒద్దికైన వీరు
ఆదిదంపతులుగా
జగత్ప్రసిద్ధి!!.
లయకారుడు శివుడు
అతని అధికారం శక్తి
శక్తిరూపములే దుర్గ పార్వతి
శక్తిని సగభాగంగా
ధరించెను కావున
వారు అర్ధనారీశ్వరులు!!.
శివునిలో సగమైన శాంభవికి
జగతికే అమ్మ అయిన జగజ్జననికి
తెలియని విషయమేమున్నది
ఇద్దరూ సమవుజ్జీలు!!.
ఈశ్వరుడు పరబ్రహ్మ తత్వాన్ని అమ్మ
ద్వారా లోకానికి బోధించెను
లోక కళ్యాణార్థం సమస్త విషయములు
అపర్ణకు ఎరిగించెను!!.
సకల ధర్మ శాస్త్రములు
సకల సృష్టి రహస్యములు
పాతివ్రత్య నియమములు
నవవిధ భక్తి
ఉపవాస దీక్షా నియమములు
పురాణములు ఇతిహాసములు
సమస్త వ్రత విధానములు
కార్తీక మాస మహత్యం
కేదారేశ్వర వ్రత మహత్యం!!.
ఇతిహాసముల సారం
పురాణముల తత్వం
సకల విద్యల సారం
సమస్త పూజల ఫలితములు
జగదాంబ ద్వారా
లోకానికి బోధించెను
పరమశివుడు!!
ఆదిభిక్షువుగా
జగద్గురువుగా
లోక శ్రేయస్సుకై
గౌరి ద్వారా లోకమునకు
ఎన్నో చెప్పెను
లోకాః సమస్తా సుఖినోభవంతు
అని దీవించెను!!

-పరిమి వెంకట సత్యమూర్తి 9440720324

(ద్వితీయ)

ప్రణవ స్వరూపం

ఆదిదేవ రూపం..
ఆదిశక్తి సృజించిన రూపమై
ఆశ్రయితులను ఆదరించే రూపమే
ఆ రుద్ర దేవుడు.
లింగోద్భవ రూపమే కదా..
అవనాకాశాలు నిండే
ఆత్మ జ్యోతి స్వరూపం..
పంచాక్షరీ మంత్రమే కాదా..మరి
ప్రణవనాద వేదం..
ముక్కంటి వై..
దుష్టులను దునుమాడ ఆ మూడవ
కన్నునే తెరిచి
లోకాలన్నింటినీ కాచేటి
కరుణా సంద్రుడవు నీవే కాదా..
అర్ధనారీశ్వర తత్వమేగా
జగజ్జనని కొలిచే భాగ్యం..
గంగను జటాజూటాన
బంధీని చేసినా
దోసెడు నీళ్ళ అభిషేకంతో కలుగును
నీ అనుగ్రహం..
కోటివరాల నందించే
ఆ రూపం త్రిలోక స్వరూపం..
భోళా శంకర నామ మై..
అసురుల కూడా కొసగేవు వరం...
నీ నటరాజ రూపం
నృత్యకేళీల ఆనంద తాండవం..
ముల్లోకాలను కాచేందుకు కాదా
కంఠాన దాచేవు హాలాహలం..
సృష్టి లయ కదలికలు
నీ కనుసన్నలలో కాదా..
నీ ఆజ్ఞ లేనిదే చీమైనా కుట్టదు కదా..
నీ..కదలికలలో రాలిపడే
విభూధియేగా
జంతు జీవ జాలాల ప్రతి రూపం.
మంచు సానువుల ఆవాసమే కాదా
నీ నివాసం..
ధ్యానం.. పూజ అర్చన కీర్తనల
శ్రమ ఫలితమే కాదా
సౌభాగ్యాల భాగ్యమే..
ముక్తిదాయక శివైక్యం..
జన్మ జన్మల పాప ప్రక్షాళననీ..
ఓంకార రూపం..
జగతి కదే శ్రీకారం..
ఆద్యంతం నిండిన భువనైక రూపం..
నీ పంచాక్షరీ నామమే కాదా
భక్తి పారవశ్య మోక్షైక సాధకం
నీ వీక్షణం సర్వ పాప ప్రణాశనం..
నీ దర్శనం మోక్ష ప్రధాయకం
ఆ.. రూపం..ఓంకారం.
ఆ ..నామం..ప్రణవనాదం
త్రినేత్ర.. రూపం
త్రిశూల ధారం..
నాగా భరణం..
స్మశాన వాసం..
విబూధి ధారణం..
నంది వాహనం..
ప్రమధ గణ సేవనం..
శృతి లయ కారక
భగవత్ స్వరూపం..
మనస్సు నిండే నిండైన రూపం
శివరాత్రి ఉపవాస జాగరణ దీక్షలతో..
శివన్నామ స్మరణలతో..
పొందేము కైవల్యపదం

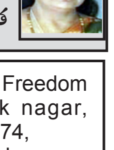
-పోపూరి మాధవీలత

Printed, Published and own ed by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telang ana. Published at SRT-74, Jaw ahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas. **RNI No.52865/93.**
E-mail :netinijam93@gmail.com.